

Programmabegroting 2024 – 2027

Versie: Na besluitvorming 2/11/2023

**Gemeente
De Ronde Venen**

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2024 – 2027	1
Versie: Na besluitvorming 2/11/2023	1
Inhoudsopgave	4
Bestuurlijke hoofdlijnen 2024 - 2027	6
Bestuurlijke aanbieding	7
Uiteenzetting financiële positie	9
Kerngegevens	19
Programma's	20
Programma 1 Wonen	21
Programma 1 Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	21
.....	21
Programma 1 Wonen - Indicatoren	29
Programma 1 Wonen - Verbonden partijen	30
Programma 1 Wonen - Wat mag het kosten?	31
Programma 2 Samenleven	32
Programma 2 Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	32
.....	32
Programma 2 Samenleven - Indicatoren	37
Programma 2 Samenleven - Verbonden partijen	37
Programma 2 Samenleven - Wat mag het kosten?	38
Programma 3 Veiligheid	39
Programma 3 Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	39
.....	39
Programma 3 Veiligheid - Indicatoren	40
Programma 3 Veiligheid - Verbonden partijen	40
Programma 3 Veiligheid - Wat mag het kosten?	41
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering	42
Programma 4 Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	42
.....	42
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering - Indicatoren	43
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering - Verbonden partijen	43
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering - Wat mag het kosten?	44
Programma 5 Financiën	45
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	45
Paragrafen	46
Lokale heffingen	47
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	60
Kapitaalgoederen	68
Financiering	72
Bedrijfsvoering	79

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	84
Verbonden partijen	85
Grondbeleid	92
Subsidies en bijdragen	94
Financiële begroting	96
01 Financieel totaaloverzicht	97
02 Overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, post onvoorzien en overige stelposten	98
03 Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met oktober 2023	100
04 Autonome ontwikkelingen	101
05 Borg- en garantstellingen	105
06 Meerjarenprognose balans en EMU-saldo	106
07 Overzicht incidentele baten en lasten 2024 - 2027	108
08 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 2024 - 2027	113
09 De stand en het gespecificeerde verloop van reserves	115
10 De stand en het gespecificeerde verloop van voorzieningen	121
11 Overzicht nieuwe investeringen 2024 - 2027	128
12 Verdeling programma's naar landelijke taakvelden	133
13 Indicatoren BBV	142
14 Financiële begrippenlijst	151
15 Afkortingen	156
16 Overzicht aangenomen amendementen en moties bij de begrotingsbehandeling	161

Bestuurlijke hoofdlijnen 2024 - 2027

Bestuurlijke aanbieding

Voor u ligt de programmabegroting 2024 - 2027 van de gemeente De Ronde Venen. Het is de tweede programmabegroting in deze bestuursperiode. Het collegeuitvoeringsprogramma en de Kadernota 2024 zijn het startpunt geweest voor deze programmabegroting. Met deze programmabegroting werken we samen verder aan onze ambities, de uitvoering van het coalitieakkoord 'In het hart' en geven we antwoord op de opgaven die op ons afkomen.

Samenwerken aan vertrouwen

De ambities en opgaven voor De Ronde Venen kunnen we alleen in goede samenwerking realiseren. Dit doen we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij willen we een lokale overheid zijn die luistert. De opgaven waar we aan werken, van woningnood, de bouw van toekomstbestendige scholen, bestaanszekerheid en de zorg voor onze inwoners. We kunnen alleen de juiste keuzes maken als alle invalshoeken voldoende aan bod zijn gekomen. Door goed te luisteren en door te vragen, overbruggen we verschillen en werken we aan wederzijds vertrouwen. Een belangrijke rol hierin speelt het inwonersparticipatiebeleid. Komend jaar geven we het inwonersparticipatiebeleid concreet handen en voeten. In toenemende mate geldt dit ook voor de samenwerking met onze regionale partners, de provincie en het Rijk. We hebben elkaar nodig en we blijven zoeken naar gezamenlijke oplossingen. We trekken dus samen op met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de gemeente om gezamenlijk aan de toekomst van De Ronde Venen te werken.

Focus op kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering

Er is meer nodig dan goed luisteren en het overbruggen van verschillen om te werken aan wederzijds vertrouwen en een sterke lokale overheid. Het maken van de juiste keuzes en het vinden van gezamenlijke oplossingen is een eerste stap. Uiteindelijk valt of staat het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties met de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering van het beleid. We komen onze afspraken na, ook als het gaat om het adequaat beantwoorden van vragen van onze inwoners en ondernemers. Het komende jaar werken we verder aan de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering. Of het nu gaat om het verbeteren van het onderhoud van het openbaar groen, het realiseren van voldoende woningen of het faciliteren van ondernemers met het verduurzamen van hun bedrijf. Iedereen verdient een overheid die slagvaardig opereert.

Slagvaardig de toekomst tegemoet

We benutten de financiële ruimte voor de jaren 2024 en 2025

De komende jaren is er sprake van voldoende financiële middelen om de ambities en opgaven, zoals beschreven in deze programmabegroting, uit te kunnen voeren.

We werken scenario's uit voor de jaren 2026 en 2027

De korting op het gemeentefonds van 3 miljard euro heeft grote gevolgen voor de begroting van alle Nederlands gemeenten vanaf 2026. Dit geldt ook voor de begroting van De Ronde Venen. In de nabije toekomst moet er duidelijkheid komen over de structurele middelen van gemeenten. Dat is de inzet van de Vereniging Nederlandse Gemeenten in gesprek met het Rijk. Ook voor De Ronde Venen is het van groot belang om de komende jaren blijvend te investeren in de samenleving. Om die reden zetten we alles op alles om pijnlijke keuzes te voorkomen. Keuzes die bijvoorbeeld ten koste gaan van

de slagkracht van onze gemeentelijke organisatie, de voorzieningen voor onze inwoners en de nodige investeringen. Op het moment dat duidelijkheid over voldoende structurele middelen door het Rijk te lang uitblijft, bereiden wij scenario's voor om de korting op het gemeentefonds en de negatieve gevolgen voor onze gemeentelijke begroting op te vangen.

Uiteenzetting financiële positie

Conclusie financiële positie

Voor alle 342 gemeenten in Nederland is nog steeds onduidelijk of het Rijk vanaf het 'ravijnjaar' 2026 extra middelen verstrekt voor het uitvoeren van wettelijke taken en maatschappelijke opgaven. Hierover voert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) overleg met het Rijk. Omdat de uitkomsten van dit overleg nog niet duidelijk zijn voor de bestuurlijke behandeling van de begroting 2024 - 2027 heeft de VNG geadviseerd:

- Presenteer voor 2024 en 2025 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers.

De financiële resultaten zijn als volgt:

- 2024 sluit met een overschot van € 432.000
- 2025 sluit met een overschot van € 2.158.000
- 2026 sluit met tekort van € 4.181.000
- 2027 sluit met een tekort van € 3.547.000

Hierin zijn opgenomen de raadsbesluiten van september en oktober 2023, de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 en het aangenomen amendement structurele bijdrage aan algemene reserve handhaven.

De verhouding tussen risico's en de mogelijkheden om deze financieel op te vangen is voldoende om eventueel het tekort van 2026 op te vangen door het inzetten van de algemene reserve. Dit geeft ruimte om samen met de VNG te lobbyen voor een passende financiële compensatie vanaf 2026. We indexeren de lokale heffingen met 4,2% zoals aangekondigd in de Kadernota 2024 op basis van de meicirculaire 2023. Hierbij is rekening gehouden met het Water- en RioleringsPlan De Ronde Venen 2023 - 2027 en dat de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op basis van het gebruik van een kleine of grote restafvalcontainer.

Financiële resultaten 2024 - 2027

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027.

Hierin is opgenomen:

- Het saldo van baten en lasten
- Onttrekkingen en stortingen in de reserves
- Begrotingsresultaten

De bedragen in deze begroting zijn afgerond op een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan beperkte afrondingsverschillen in de presentatie van financiële tabellen.

Bedragen x €1.000

Programmabegroting 2024 - 2027	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	118.927	118.143	118.590	119.266
Baten	120.819	120.110	115.268	116.800
Saldo van baten en lasten	-1.892	-1.967	3.322	2.466
Onttrekkingen	3.987	1.692	641	419
Stortingen	5.447	1.500	1.500	1.500
Mutaties reserves	1.460	-192	859	1.081
Begrotingsresultaat (+ = tekort en - = overschot)	-432	-2.158	4.181	3.547

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2024

In dit onderdeel zijn de verschillen zichtbaar tussen de opgenomen begrotingsresultaten in de Kadernota 2024 en die van de programmabegroting 2024 - 2027.

Aansluiting begrotingsresultaten 2024 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027
• Kadernota 2024	573	-914	4.512	4.755
• Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met oktober 2023	207	438	438	438
• Autonome ontwikkelingen	-1.212	-1.682	-769	-1.646
Begrotingsresultaten 2024 - 2027 (+ = tekort en - = overschot)	-432	-2.158	4.181	3.547

- Kadernota 2024
 - In mei 2023 heeft de raad ingestemd met de Kadernota 2024 als basis voor de begroting 2024 - 2027.
- Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met juli 2023

- Na het vaststellen van de Kadernota 2024 op 31 mei 2023 door de gemeenteraad zijn er daarna diverse raadsbesluiten genomen die financiële effecten hebben op de begrotingsresultaten. Het betreft de ontwerpbegrotingen 2024 van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) en die van GGD regio Utrecht.
- Autonome ontwikkelingen
 - In de autonome ontwikkelingen is opgenomen de kostenontwikkeling van lonen, goederen, diensten, subsidies en rente. Tegenover deze kosten staan opbrengsten vanuit de meicirculaire gemeentefonds 2023 en de indexatie van lokale heffingen. Hierna is een hoofdlijnenanalyse opgenomen. In de 'Financiële begroting' zijn de autonome ontwikkelingen per programma zichtbaar.

Autonome ontwikkelingen 2024 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027
1 Hogere algemene uitkering volgens de meicirculaire 2023 (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	- 4.120	- 4.502	- 3.160	- 3.090
2 Hogere algemene uitkering volgens de septembercirculaire 2023 (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	-869	-860	-750	- 2.020
3 Indexatie van lokale heffingen zoals de onroerendezaakbelasting en toeristenbelasting.	-550	-550	-550	-550
4 Omzetting van algemene uitkering naar specifieke uitkering sport (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	-207	-207	-207	-207
5 Kostendekkend maken van de begraafplaatsen	-70	-70	-70	-70
6 Afschrijvingskosten	-57	-504	-123	187
7 Herinvoeren bredere eigen bijdrage WMO (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	0	172	-217	-217
8 Verkiezingen - Verschuiving vanwege vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in 2023	0	-90	0	100
9 Uitvoering van de motie waardering mantelzorgers	25	25	25	25
10 Rentekosten voor het financieren van investeringen	346	783	1.122	1.150
11 Ontwikkeling opbrengst omgevingsvergunningen door herziene planning woningbouw	495	406	-521	-648

12	Kosten van goederen en diensten	1.829	1.749	1.716	1.728
13	Ontwikkeling salariskosten	1.966	1.966	1.966	1.966
	Totaal	-	-	-769	-
		1.212	1.682		1.646

- Begrotingsresultaten 2024 - 2027
 - Dit zijn de herziene begrotingsresultaten 2024 - 2027.

Onderscheid naar incidenteel en structureel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat incidentele budgetten zijn verrekend met de inzet van de algemene reserve. Een specificatie van de incidentele budgetten is opgenomen in de 'Financiële begroting' bij onderdeel 07. Voor de volledigheid merken we op dat bestemmingsreserves structureel worden ingezet.

Uitsplitsing incidenteel en structureel resultaat (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Incidenteel - Saldo van baten en lasten	-462	1.217	222	0
Incidenteel - Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	462	-1.217	-222	0
Incidenteel - Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	0	0	0	0
Structureel - Begrotingsresultaat	-432	-2.158	4.181	3.547
Structureel - Vaste storting in de algemene reserve	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Structureel - Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	-1.932	-3.658	2.681	2.047

Lokale heffingen en woonlasten

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van onze gemeente en zijn een onderdeel van het gemeentelijk beleid.

In onderstaand overzicht zijn de tarieven voor 2023 en 2024 opgenomen voor een meerpersoonshuishouden. Hierbij is rekening gehouden dat vanaf 2024 iedereen in De Ronde Venen afvalstoffenheffing betaalt op basis van een kleine of grote restafvalcontainer. Op deze manier beloont de gemeente inwoners als ze afval goed scheiden en zo min mogelijk restafval aanbieden. Als een meerpersoonshuishouden kiest voor een kleine afvalcontainer dan daalt de woonlasten in dit voorbeeld met € 100 van € 1.011 naar € 911.

	2023	2024	Vershil
 OZB-lasten bij gemiddelde WOZ-waarde (2023: € 598.000 en 2024: € 619.000)	382	398	16
 Rioolheffing	216	235	19
 Afvalstoffenheffing bij een grote restafvalcontainer	358	378	20
Totale woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning	956	1.011	55

Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Risico's en de mogelijkheden om deze financieel op te vangen

We willen een gezonde financiële positie om voldoende slagkracht te hebben voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Dat vergt niet alleen een structureel sluitende begroting en jaarrekening, maar daarnaast voldoende weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

De Vereniging van Nederlandse Gemeente (VNG) heeft in juli 2023 een begrotingsadvies verstrekt aan alle gemeenten ter uitvoering van de aangenomen resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief'. Het begrotingsadvies voor 2024 - 2027 bestaat uit twee onderdelen:

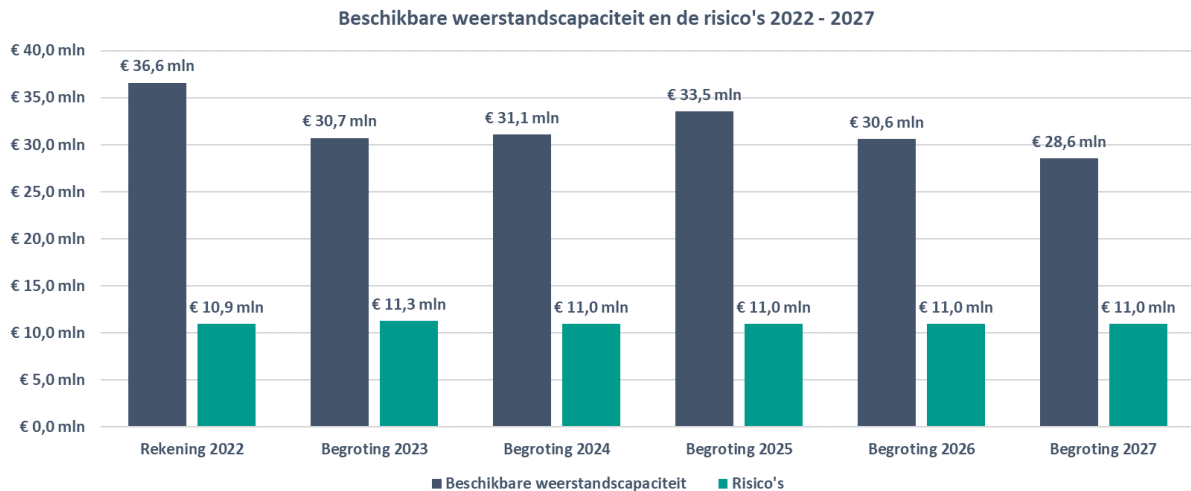
1. Presenteer voor 2024 en 2025 een sluitende begroting.

2. Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit de coalitieakkoorden en geschatte mee- en tegenvallers. Hiermee worden bij de gemeenten bewust tekorten in beeld gebracht.

Dit is een uitzonderlijk advies van de VNG, maar de ingreep van het kabinet in het gemeentefonds vanaf 2026 levert een uitzonderlijke financiële situatie op. Dit geeft een helder signaal aan het demissionaire kabinet en Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Naast het risico van onvoldoende financiële compensatie van het Rijk zijn er diverse andere beleidsrisico's die impact hebben op de financiële positie. Meer informatie over risico's en het beschikbare weerstandsvermogen is opgenomen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

In onderstaande grafiek is opgenomen de omvang van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit om deze op te vangen.

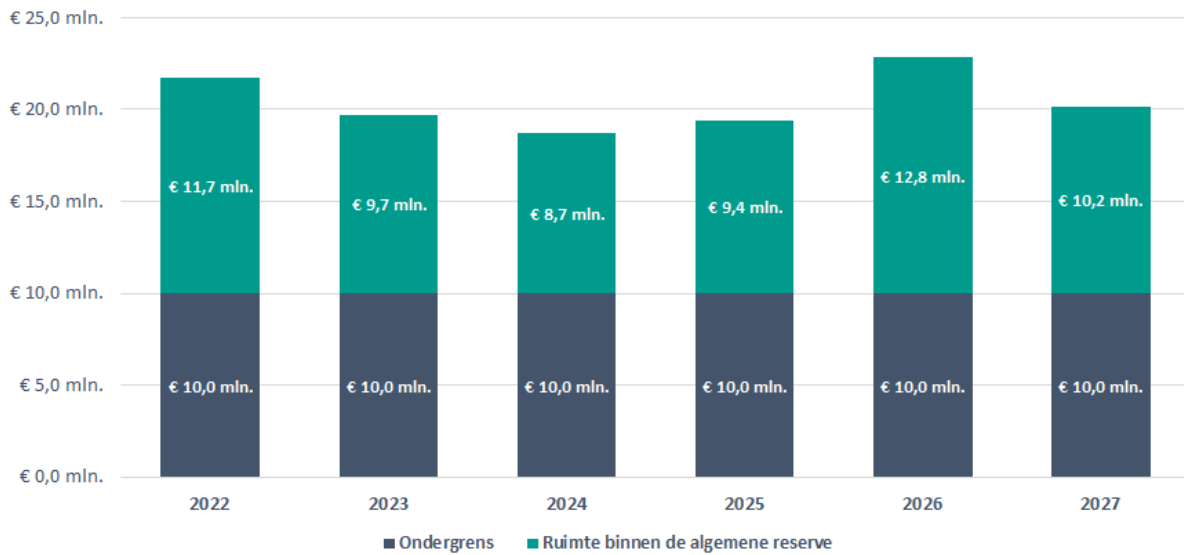

Uit deze grafiek blijkt dat tot en met de begroting 2025 er voldoende middelen beschikbaar zijn om financiële risico's op te vangen. Dit biedt tijd om samen met de VNG te lobbyen voor meer financiële compensatie vanaf 2026 voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten. Deze reserve wordt vooral gevoed door rekeningresultaten en door incidentele verkopen van vastgoed en grond. De ondergrens van de algemene reserve is door de auditcommissie bepaald op € 10 miljoen en vervolgens bekrachtigd door de gemeenteraad. Deze grens is bepaald zodat de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft om de risico's en de incidentele kosten in de toekomst op te kunnen vangen.

Ontwikkeling algemene reserve 2022 - 2027

Investeringsen

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Voorbeelden van investeringen zijn de aanleg van een weg, riool of de aanschaf van lichtmasten.

Voor 2024 is rekening gehouden met € 6,4 miljoen aan nieuwe investeringen. Er zijn daarnaast nog investeringsbudgetten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld waarbij de uitvoering doorloopt naar 2024 en verder. Een overzicht hiervan is opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2023. De verdeling van de nieuwe investeringen naar beleidsonderwerpen is hieronder vermeld.

Onderwerp	Bedrag x € 1.000
 Wegen	2.950
 ICT	1.202
 Sportaccommodaties	600
 Verlichting	517
 Bruggen	773
 Waterwegen	75
 Voertuigen en materialen	96
 Riolering	170
 Afval	77
Totaal	6.460

Een gedetailleerd overzicht van de investeringen is opgenomen in de 'Financiële begroting'.

Waar komt het geld vandaan?

Voor het uitvoeren van taken ontvangt de gemeente van verschillende bronnen middelen. De opbrengsten zijn € 124.806.000. Hiervan komt 69% van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering en doeluitkeringen. De overige 31% heeft betrekking op lokale heffingen, de inzet van reserves en overige opbrengsten. Tegenover de opbrengsten staan € 124.374.000 aan bestedingen. Daarmee komt het begrotingsresultaat voor 2024 uit op een overschot van € 432.000.

Opbrengsten 2024 (Bedragen x € 1.000)		
Onderwerp	Bedrag	%
1 Algemene uitkering van het Rijk	76.840	62%
2 Onroerendezaakbelastingen	11.103	9%
3 Specifieke uitkeringen van het Rijk	9.513	7%
4 Afvalstoffenheffing	6.202	5%
5 Rioolheffing	5.314	4%
6 Leges en overige belastingen	4.632	4%
7 Verkoop grond	3.947	3%
8 Overige middelen	3.268	3%
<i>Subtotaal</i>	120.819	97%
9 Onttrekking aan reserves	3.987	3%
Totaal	124.806	100%

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeente voert diverse taken uit zoals onderhoud aan wegen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, jeugdzorg, het verstrekken van een paspoort, het beheer van sportvelden en de brandweezorg. De bestedingen van € 124.374.000 van deze taken zijn verdeeld over vijf programma's.

Bestedingen 2024 (Bedragen x € 1.000)		
Programma	Bedrag	%
1 Wonen (w.o. onderhoud wegen, plantsoen, openbare verlichting, afval, riolering en woningbouw)	37.877	30%
2 Samenleven (w.o. onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, dorpshuizen, jeugdhulp, WMO en volksgezondheid)	49.813	40%
3 Veiligheid (w.o. brandweer, opstellen en handhaven van de Algemene Plaatselijke Verordening)	4.575	4%
4 Bestuur en bedrijfsvoering (w.o. bestuur, burgerzaken en overhead)	24.392	20%
5 Algemene dekkingsmiddelen (w.o. waardering en invordering onroerendezaakbelasting en rente)	2.270	2%
<i>Subtotaal</i>	<i>118.927</i>	<i>96%</i>
6 Toevoeging aan reserves	5.447	4%
Totaal	124.374	100%

Kerngegevens

	2020	2021	2022	2023	2024
Inwoners					
Aantal per 1 januari	44.456	44.720	44.955	45.557	45.770
Bevolkingsgroei	264	235	602	213	480
Aantal per 31 december	44.720	44.955	45.557	45.770	46.250
Woningen					
Aantal per 1 januari	18.517	18.580	18.721	18.872	19.070
Woninggroei	63	141	151	198	200
Aantal per 31 december	18.580	18.721	18.872	19.070	19.270
Huishoudens					
Eenpersoonshuishoudens	5.857	5.923	6.064	6.130	6.220
Meerpersoonshuishoudens zonder thuiswonende kinderen	6.002	6.063	6.136	6.200	6.250
Meerpersoonshuishoudens met thuiswonende kinderen	7.266	7.301	7.257	7.325	7.385
Totaal huishoudens	19.125	19.287	19.457	19.655	19.855
Economische structuur					
Aantal vestigingen van bedrijven (Bron: LISA)	5.760	5.960	6.310	6.510	6.710
Aantal banen van fulltimers, parttimers en uitzendkrachten (Bron: LISA)	18.190	18.270	18.690	18.890	18.910

Programma's

De programma's

De programmabegroting bestaat uit 5 programma's. In de programma's leest u welke extra inspanningen het college in 2024 voorstelt om te doen. Deze extra inspanningen zijn in ieder programma uitgeschreven in doelstellingen en acties. De reguliere taken staan niet beschreven in de 5 programma's.

Programma 1 | Wonen

Programma 1 | Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.1 Een groter woningaanbod voor al onze inwoners

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.1.1 We wijzen het wettelijk toegestane maximum van nieuwbouwwoningen toe met voorrang aan eigen inwoners

Het college maakt afspraken met Cazas Wonen om het wettelijk toegestane maximum percentage van vrijgekomen sociale huurwoningen toe te wijzen aan eigen inwoners.

B24 | 1.1.2 We zorgen dat elk nieuwbouwproject de percentages uit de woonvisie van sociale huur en betaalbare huur- en koop bevat

Het college zorgt dat de percentages uit de woonvisie worden overgenomen in elk nieuwbouwproject. Dit doen we door deze percentages aan het begin van de planvorming kenbaar te maken en deze vervolgens vast te leggen in de anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar.

B24 | 1.1.3 We evalueren het Vereveningsfonds

Het vereveningsfonds is in 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. In 2024 evalueert het college dit instrument, waarbij we kijken naar de effectiviteit en uitwerking van het vereveningsfonds.

B24 | 1.1.4 We actualiseren de Woonvisie

Het college zet verschillende stappen op te komen tot een geactualiseerde woonvisie, onder andere een woningmarktonderzoek, stakeholderbijeenkomst(en) en de visievorming.

B24 | 1.1.5 We onderzoeken samen met Cazas de mogelijkheden voor meerdere huurders in een corporatiewoning

Het college onderzoekt met Cazas Wonen welke concepten (van woningdelen) het beste aansluiten bij de lokale woningmarkt. En hoe we woningdelen effectiever kunnen faciliteren om de schaarse ruimte beter te benutten.

B24 | 1.1.6 We brengen de mogelijkheden tot woningsplitsing extra onder de aandacht

Het college zet communicatie-acties in om woningsplitsing meer onder de aandacht te brengen.

B24 | 1.1.7 We voeren opkoopbescherming in

Het college voert de opkoopbescherming in. Hiervoor wordt een onderzoek uitgevoerd, wat bestaat uit een cijfermatig deel en een schaarste-onderzoek. Via een aanpassing in de Huisvestingsverordening zal het college het voorstel aanbieden aan de raad.

B24 | 1.1.8 We stellen een nieuwe regionale huisvestingsverordening op

Begin 2024 zal de Huisvestingswet worden aangepast. Hiermee is het mogelijk om nieuw beleid in te voeren om lokale inwoners meer voorrang te verlenen op de lokale woningmarkt. Het college zal een nieuwe Huisvestingsverordening opstellen om dit nieuwe beleid te integreren en dit voorleggen aan de raad.

B24 | 1.1.9 We passen de doelgroepenverordening aan

Het college actualiseert de doelgroepenverordening. Hiermee zorgen we dat woningen ten behoeve van bepaalde doelgroepen beschikbaar komen en worden gehouden.

B24 | 1.1.10 We geven uitvoering aan de woonzorgvisie

Het college zorgt dat de percentages uit de woonvisie worden overgenomen in elk nieuwbouwproject. Dit doen we door deze percentages aan het begin van de planvorming kenbaar te maken en deze vervolgens vast te leggen in de anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.2 Een goed bereikbare en verkeersveilige gemeente

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.2.1 We voeren het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023 - 2030 uit

Dit plan bevat de kaders voor het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid van de gemeente. De uitvoering van dit beleid komt terug in verkeersprojecten, zoals het verbeteren van de verkeersveiligheid van een kruising, maar ook in de woningbouwplannen en andere ruimtelijke plannen en in het beheer en onderhoud van wegen.

B24 | 1.2.2 We voeren de maatregelen per dorp (uitvoeringsplannen) uit

Als vervolg op het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030 komen er per dorp uitvoeringsplannen. Deze plannen bevatten concrete verkeersmaatregelen, die in 2024 worden uitgevoerd.

B24 | 1.2.3 We actualiseren het parkeerbeleid en de parkeernormen

Het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030 biedt de kaders voor het gemeentelijk parkeerbeleid en bevat actuele parkeernormen.

B24 | 1.2.4 We doen onderzoek naar de snelfietsroute Mijdrecht-Uithoorn

Deze snelfietsroute maakt onderdeel uit van de hoofdfietsroute, zoals opgenomen in het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023 - 2030. Het onderzoek bestaat uit een analyse van het toekomstige gebruik, de routekeuze, het ontwerp en de kosten.

B24 | 1.2.5 We leggen een fietsrotonde aan bij Vinkeveld

Het betreft de kruising Mijdrechtse dwarsweg/Bonkestekersweg/Voorbancken. Dit verbetert de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers.

B24 | 1.2.6 We voeren het project sanering borden en palen uit

Er is in 2023 een start gemaakt met de sanering van verkeersborden en palen. Dit project krijgt in 2024 vervolg. De uitvoering vindt plaats per dorp.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.3 Ondernemers krijgen de ruimte om succesvol te ondernemen

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.3.1 We organiseren de Dag van de Ondernemer

Op 16 november organiseren we een inspirerende netwerkbijeenkomst voor ondernemers uit onze gemeente.

B24 | 1.3.2 We stellen de ruimtelijke kaders en het bestemmingsplan/omgevingsplan op van het uit te breiden Bedrijventerrein Mijdrecht

In de Provinciale Programmering Wonen en Werken 2023 is voor het bedrijventerrein Mijdrecht een uitbreiding van 8 hectare opgenomen. Deze uitbreiding zal ten noorden van het huidige bedrijventerrein gerealiseerd worden. Om deze uitbreiding planologisch mogelijk te maken moet een omgevingsplan worden opgesteld. In 2024 worden de ruimtelijke kaders voor het nieuwe bedrijventerrein opgesteld en wordt gewerkt aan het omgevingsplan.

B24 | 1.3.3 We brengen de concrete herstructurerings- en intensiveringsmogelijkheden van het bestaande Bedrijventerrein Mijdrecht in beeld

Vanuit accountmanagement gaan we actief in gesprek met bedrijven en vastgoedeigenaren. Daarna wordt gestart met het opstellen van een bedrijventerreinstrategie.

B24 | 1.3.4 We stellen de kaders voor de gewenste beeldkwaliteit van het bestaande Bedrijventerrein Mijdrecht op

We voeren een schouw uit op het bedrijventerrein Mijdrecht om de huidige situatie te inventariseren. Dit doen we gezamenlijk met vastgoedeigenaren en bedrijven. Gelijktijdig starten we met opstellen van een beeldkwaliteitsplan.

B24 | 1.3.5 We voeren de plannen van aanpak uit voor toekomstbestendige centra

In 2023 zijn samen met ondernemers en vastgoedeigenaren plannen van aanpak opgesteld voor toekomstbestendige centra. In 2024 gaan we verder met de uitvoering daarvan.

B24 | 1.3.6 Een marktpartij legt glasvezel aan in het buitengebied van de gemeente

In 2023 voert Glasdraad campagne om inwoners van het buitengebied te attenderen op de mogelijkheid een aansluiting op het glasvezelnet te krijgen. Elk adres in het gebied krijgt de mogelijkheid te worden aangesloten. Op basis van de inschrijvingen volgt in 2024 de uitvoering.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.4 Een klimaatneutrale gemeente in 2050

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.4.1 We updaten het spoorboekje naar de ambitie klimaatneutraal 2050

Het spoorboekje beslaat de strategische lijn richting de hoofddoelstelling voor duurzaamheid; klimaatneutraal. Het huidige spoorboekje gaat nog uit van klimaatneutraal in 2040 in plaats van 2050. Daarnaast is het spoorboekje niet meer in lijn met de huidige kennis op het gebied van verduurzaming en is een actualisatie nodig. Het college biedt de raad in 2024 een nieuw spoorboekje aan.

B24 | 1.4.2 We voeren de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed uit

Het college zet zich in voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Conform het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan en naar verwachting eind 2023 vastgestelde Integraal Duurzaam Vastgoedbeheerplan voert het college de maatregelen uit. Voor onderwijsgebouwen richt zich dit op nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Voor de rest van het gemeentelijk vastgoed betreft dit onderhoud en verduurzaming.

B24 | 1.4.3 We voeren de aanpak zonnevelden (inclusief traject zonnevelden A2 met Rijkswaterstaat) uit

Het college zet zich in om het doel van 0,09 TWh zon op land (ongeveer 95 hectare) te realiseren. Dit doen we door het uitvoeren van het beleidsplan voor de realisatie van grootschalige en kleinschalige zonnevelden. Met dit beleid helpen we (lokale) energie-initiatieven met het realiseren van zonnevelden. Daarnaast neemt de gemeente deel aan het OER project A2 Noord. In dit project onderzoekt Rijkswaterstaat de mogelijkheden van zonnepanelen op overheidsgronden tussen en langs de A2.

B24 | 1.4.4 We initiëren en ondersteunen projecten grootschalig zon op dak

Het college initieert zonnepaneelprojecten op daarvoor geschikte daken in haar bezit en beheer. Het college communiceert over en organiseert acties om eigenaren van grote daken te stimuleren zonnepanelen te leggen.

B24 | 1.4.5 We bepalen de ambitie en aanpak voor circulaire economie, zowel intern als extern

Het college verdiept zich in circulariteit binnen de thema's; inkoop en aanbesteding, gebiedsontwikkeling en vastgoed, economie en afval. De uiteindelijke ambities en aanpak nemen we mee in de herijking van het spoorboekje en relevante beleidsstukken zoals het inkoopbeleid.

B24 | 1.4.6 We stimuleren circulariteit bij inwoners en bedrijven door gerichte acties en communicatie

Het college organiseert acties en communiceert over de mogelijkheden om circulariteit onder inwoners en bedrijven te stimuleren. Dit zal vooral gekoppeld zijn aan de thema's economie en afval.

B24 | 1.4.7 We organiseren acties om inwoners te helpen bij het verlagen van hun energieverbruik

Het college organiseert verschillende acties om inwoners met het verlagen van het energieverbruik te ondersteunen. Bijvoorbeeld:

- Energieklussers die kleine maatregelen bij mensen met energietoeslag uitvoeren.
- Ondersteuning voor verenigingen van eigenaren om verduurzamingsprocessen op gang te krijgen.
- Lokale aanpak isolatie die zich focust op het isoleren van woningen van een WOZ-waarde onder het gemeentelijk gemiddelde.

B24 | 1.4.8 We faciliteren en versnellen van verduurzaming in de bebouwde omgeving door het verkrijgen van een ontheffing voor 10 jaar (SMP) op de wet natuurbescherming.

Voor veel verduurzamingsmaatregelen (o.a. spouwmuur en buitendakisolatie) is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek verplicht, ook bij particulieren. Ecologisch onderzoek kost relatief veel geld en tijd in verhouding tot de uitvoering van het verduurzamen. Het college verwacht in 2024 op basis van een soortenmanagementplan (SMP) een gemeentebrede ontheffing op de wet natuurbescherming te verkrijgen, waardoor deze tijd en kosten bespaard worden. Dit zorgt ook voor een verbetering van de instandhouding van vleermuizen en vogels binnen de gemeente.

B24 | 1.4.9 We maken zichtbaar wat de gemeente doet aan klimaatadaptatie

Het college gaat actiever zichtbaar maken in (online) communicatie wat er nu al gebeurt om De Ronde Venen klimaatbestendig te maken.

B24 | 1.4.10 We stimuleren inwoners om actie te ondernemen m.b.t. klimaatadaptatie

In 2024 stimuleert het college inwoners via verschillende communicatie-acties (informerend, delen van goede voorbeelden) om hun perceel te vergroenen. De vergroening van de private omgeving draagt bij aan klimaatadaptatie en het verhogen van de biodiversiteit.

B24 | 1.4.11 We stellen een integraal plan klimaat adaptieve buitenruimte op

We willen een gemeente zijn waar het ook in de toekomst aangenaam is om te wonen, te werken en te recreëren. We zetten binnen verschillende werkvelden, ruimtelijk en beleidsmatig, stappen op het gebied van klimaatadaptatie. Dit plan geeft hier een integraal beeld van en laat zien welke aanvullende maatregelen en beleid nodig zijn.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.5 Beschermen, behouden en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed voor inwoners en bezoekers

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.5.1 We zetten ons in voor de herontwikkeling en het toegankelijk maken van de forten van de Stelling van Amsterdam

We voeren gesprekken met stakeholders over de herontwikkeling van de forten. We werken samen met andere gemeentes uit de Hollandse Waterlinie (Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie) in het Pact van Ruigenhoek aan de ontwikkeling en toegankelijkheid van de waterlinie.

B24 | 1.5.2 We voeren fase 1 van het project aanwijzen nieuwe gemeentelijke monumenten uit

We bereiden de aanwijzingsprocedure voor en zorgen voor duidelijke informatie voor inwoners en eigenaren. We volgen de regels voor de aanwijzingsprocedure zoals die staan in de Verordening Fysieke Leefomgeving.

B24 | 1.5.3 We laten de herziene subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten in werking treden

We keren subsidie uit volgens de nieuwe subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten. We zorgen dat op de website duidelijk staat aangegeven hoe eigenaren de subsidie kunnen aanvragen en onder welke voorwaarden.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.6 Goed onderhouden en toegankelijke recreatiegebieden

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.6.1 We stellen een Visie Recreatie en Toerisme op

Samen met betrokken stakeholders stellen we een nieuwe visie Recreatie & Toerisme op en leggen deze ter besluitvorming voor aan de raad.

B24 | 1.6.2 We implementeren samen met het Recreatieschap Stichtse Groenlanden de uitkomst van het onderzoek naar betaald parkeren op eiland 1 en 4 van de Vinkeveense Plassen

We zetten ons ervoor in om in 2024 betaald parkeren in te voeren.

B24 | 1.6.3 We implementeren samen met het Recreatieschap Stichtse Groenlanden de uitkomst van het onderzoek naar mogelijkheden voor aanlegsteigers op de Vinkeveense Plassen

We zorgen voor duidelijke bebording en zetten ons in voor een goede toegankelijkheid van de steigers.

B24 | 1.6.4 We implementeren samen het Recreatieschap Stichtse Groenlanden de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheden voor het invoeren van liggeld bij de Vinkeveense Plassen

We zetten ons ervoor in om in 2024 liggeld in te voeren.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.7 Ruimtelijke initiatieven worden ondersteund op basis van het toekomstbeeld voor De Ronde Venen

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.7.1 We zetten de voorbereidende werkzaamheden voor de omgevingsvisie voort, zodat deze in 2025 vastgesteld kan worden

In samenwerking met het adviesbureau wordt gewerkt aan het opstellen van de omgevingsvisie. Hierbij worden inwoners, ondernemers en de gemeenteraad op gerichte wijze betrokken. Het streven is om in 2024 een ontwerp-omgevingsvisie af te ronden en deze ter inzage te leggen.

B24 | 1.7.2 We stellen een visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing op

Na overleg (onder andere keukentafelgesprekken) met agrariërs en belangenorganisaties wordt een beleidsvisie voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing opgesteld. Doel hierbij is om inzichtelijk te maken hoeveel boeren voornemens zijn te stoppen, welke wensen zij hebben voor vervolgfuncties van het bedrijf en welke van deze wensen (op welke plek) ruimtelijk aanvaardbaar zijn. Wanneer (delen van) onze beleidsvisie Vrijkomende Agrarische Bebouwing strijdig zijn met provinciaal beleid zal hier actief over in overleg gegaan worden met de provincie.

B24 | 1.7.3 We stellen een nota Grondbeleid op

De nota Grondbeleid stelt de kaders voor het grondbeleid in De Ronde Venen. Het grondbeleid is één van de middelen die de gemeente ter beschikking heeft om haar maatschappelijke, economische en ruimtelijke doelstellingen te realiseren.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.8 We handhaven wat waardevol is en verlenen vergunningen op basis van het planologisch kader

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.8.1 Het in overeenstemming brengen van de bestaande situatie met de regels van het bestemmingsplan Plassengebied

Afgelopen jaren lag de nadruk op het voorkomen van nieuwe bebouwing op de legakkers in aanloop naar het nieuwe bestemmingsplan en vond intensief toezicht en handhaving plaats. Met het vaststellen van het bestemmingsplan wordt een uitvoeringsplan vastgesteld om de bestaande situaties in overeenstemming te brengen met de nieuwe regels. Dit uitvoeringsplan richt zich met name op communicatie, vergunningverlening, toezicht en handhaving.

B24 | 1.8.2 We breiden de handhavingscapaciteit voor het bestemmingsplan Buitengebied-West uit

Na vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied-West is een inventarisatie uitgevoerd naar het aantal strijdige situaties. In 2020 is het Uitvoeringsplan Buitengebied-West vastgesteld en

handhaafden we op strijdige situaties. De strijdige situaties zijn geprioriteerd op basis van 4 pijlers, namelijk: veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en duurzaamheid. Om het grote aantal strijdige situaties aan te pakken is het noodzakelijk om het aantal handhavingsjuristen en toezichthouders uit te breiden.

B24 | 1.8.3 We stellen een Omgevingsvisie op

In 2023 zijn we gestart met het Omgevingsvisie traject. Een extern bureau ondersteunt ons bij het opstellen van de visie en het organiseren van inwonersparticipatie. Gedurende het proces wordt de raad (of raads werkgroep) in de verschillende fasen betrokken.

B24 | 1.8.4 We maken een start met het opstellen van een omgevingsplan voor De Ronde Venen

In 2024 wordt een plan van aanpak voor het opstellen van het omgevingsplan van de gemeente De Ronde Venen afgerond. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de 'best practices' en de eerste ervaringen in het land bij het opstellen van een omgevingsplan.

B24 | 1.8.5 We actualiseren de welstandsnota

Door een externe partij gaan we de mogelijkheden voor welstandsbeleid laten onderzoeken en een actualisatie uitvoeren. Dit naar aanleiding van aanpassing van de welstandsnota voor duurzaamheidsinitiatieven. Het huidige welstandsbeleid is verdeeld over diverse documenten en niet alles is digitaal ontsloten, waardoor het soms minder goed te vinden is of te bepalen wat van toepassing is.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.9 Een groene, schone en biodiverse openbare ruimte

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.9.1 We intensiveren het groenonderhoud met als resultaat een kwaliteitsniveau B in 2026

We zetten het intensiveren van het groenonderhoud voort. Door het groenonderhoud te intensiveren, verbeteren we het kwaliteitsniveau met als doel een kwaliteitsniveau B in 2026.

B24 | 1.9.2 Samen met inwoners en de buitendienst bepalen we op welke wijze het groenonderhoud wordt geïntensiveerd

De resultaten van de enquête aan het inwonerpanel (uitgezet in 2023) over wat zij belangrijk vinden in hun groene omgeving, gebruiken we bij het maken van keuzes over de intensivering van het groenonderhoud. Ook de buitendienst weet goed wat er moet gebeuren om het kwaliteitsniveau van het openbaar groen te verbeteren.

B24 | 1.9.3 We investeren in onkruidbestrijding op verharding

We werken meer op afroep en kunnen zo maatwerk leveren bij de onkruidbestrijding op verharding. Daarnaast zetten we ons in om achterstanden weg te werken.

B24 | 1.9.4 We zetten structureel in op vervanging van groen en bomen met aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie

Het vervangen van bomen en groen zetten we voort. Inwoners denken mee over de bomen en beplanting die terugkomen, waarbij we ook rekening houden met soorten die goed zijn voor de biodiversiteit.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 1.10 Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed

Actie(s) voor 2024

B24 | 1.10.1 Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed

Het college zet zich in voor toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed. Dat betekent dat we inspelen op toekomstige ontwikkelingen zoals de energie- en warmtetransitie en kunnen voorzien in duurzame objecten die over eigenschappen beschikken die passend zijn voor de beoogde functie. Conform het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en het Integraal Duurzaam Vastgoedbeheerplan (2023), voert het college de maatregelen uit. Voor onderwijsgebouwen richt zich dit op nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Voor de rest van het gemeentelijk vastgoed betreft dit onderhoud en verduurzaming.

B24 | 1.10.2 We concretiseren de eerste tranche van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen

In maart 2023 heeft de raad vastgesteld het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijsvoorzieningen 2023 t/m 2037. In 2024 concretiseren we de geplande acties uit de eerste tranche.

Programma 1 | Wonen - Indicatoren

Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

1. Economie:
 - Functiemenging
 - Vestigingen (van bedrijven)
2. Volksgezondheid en Milieu:
 - Omvang huishoudelijk restafval
 - Hernieuwbare elektriciteit
3. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing:
 - Gemiddelde WOZ-waarde
 - Nieuw gebouwde woningen
 - Demografische druk
 - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
 - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Deze indicatoren samen met de indicatoren van de andere programma's zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 14 | Indicatoren BBV.

Programma 1 | Wonen - Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Het recreatieschap beheert de recreatieterreinen op en aan de Vinkeveense Plassen, zorgt voor toezicht en handhaving en werkt aan de ontwikkeling van de zandeilanden.

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden is volop in transitie. Er is een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld die per 1 januari 2023 is ingegaan. De bedrijfsvoeringsorganisatie van het recreatieschap, Recreatie Midden-Nederland, bestaat niet meer. De taakuitvoering is overgenomen door Staatsbosbeheer. In 2023 en 2024 maakt Staatsbosbeheer zich het werkgebied eigen, komen ze met een 4-jarig uitvoeringsplan en een financieel perspectief. In deze stukken wordt ook gekeken naar de ontwikkeling van de zandeilanden.

Mooisticht

Stichting MooiSticht stelt de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit De Ronde Venen samen. De commissie geeft onafhankelijk monumenten- en welstandsadvies bij ruimtelijke ontwikkelingen. De commissie is benoemd op basis van artikel 17.9 van de Omgevingswet. De gemeente vraagt hen om advies bij aanvragen omgevingsvergunning, vooroverlegplannen en complexe ruimtelijke vraagstukken. In de commissie zitten ervaren en onafhankelijke professionals in de architectuur, bouw- en cultuurhistorie, landschapsarchitectuur en stedenbouw. Het advies dat zij geven is niet-bindend, de gemeente is het bevoegd gezag.

Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht

De Afvalverwijdering Utrecht zorgt voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwijdering van het door de gemeente ingezamelde huishoudelijk afval.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Utrecht

De Omgevingsdienst regio Utrecht voert in mandaat taken uit voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving binnen het omgevingsrecht. Voor De Ronde Venen betreft dit milieu-, bouw- toezicht- en handhavingstaken.

Marickenland

- Op 2 juli 2020 hebben de provincie Utrecht, waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Staatsbosbeheer en gemeente de (nieuwe) samenwerkingsovereenkomst Marickenland ondertekend. Daarin is vastgelegd dat een gezamenlijke ontwikkeling plaatsvindt van het nieuwe natuurgebied (gecombineerd met recreatieve voorzieningen en waterberging) Marickenland.
- Op 30 januari 2020 heeft de gemeenteraad € 2,8 miljoen beschikbaar gesteld voor het realiseren van recreatieve voorzieningen in onder meer Marickenland en De Heul.

- In 2023 wordt de omgevingsvergunning verleend, en wordt het project (door de provincie) aanbesteed.
- De feitelijke realisering van Marickenland vindt plaats in de periode 2023 - 2025.

Gebiedsprogramma Utrecht-West

De gebiedscommissie Utrecht-West geeft uitvoering aan het gebiedsprogramma van het westelijk deel van de provincie Utrecht: de Utrechtse Waarden, de Venen, de Vechtstreek en de stad Utrecht. Dit betreft landbouw, bodem en water, natuur, recreatie en energie, zowel binnen gebiedsprojecten als voor specifieke doelen in het gehele gebied. De gemeente is vertegenwoordigd in de gebiedscommissie. In de Uitvoeringsstrategie Landelijk gebied (ULG) wordt een wijziging in de governance voor de provinciale en regionale samenwerking voorgesteld. Wat deze wijziging precies inhoudt en wat de consequenties voor de gebiedscommissie Utrecht -West daarvan zijn is nu nog niet duidelijk.

Programma 1 | Wonen - Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	37.877	37.538	36.597	36.719
Baten	20.833	17.659	18.042	18.281
Saldo van programma 1	17.044	19.879	18.555	18.437

Programma 2 | Samenleven

Programma 2 | Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.1 Inwoners worden ondersteund om deel te nemen aan de arbeidsmarkt

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.1.1 We actualiseren de Participatiekoers in 2024

In 2024 wordt de Participatiekoers (arbeidsparticipatie) geactualiseerd aan de hand van de uitkomsten uit het rekenkameronderzoek, de landelijke ontwikkelingen en de eerder uitgevoerde interne quickscan.

B24 | 2.1.2 We zetten in op participatieprojecten om inwoners naar werk te geleiden en trekken hierin zowel lokaal als met de arbeidsmarktregio Groot -Amsterdam op

In 2024 wordt uitvoering gegeven aan de Regionale Uitvoeringsagenda op de thema's: krapte arbeidsmarkt, mismatch arbeidsmarkt, inclusieve arbeidsmarkt en Leven Lang Ontwikkelen. De evaluatie van de pilots 'Werkfit' (AM Match en UW) vormen input voor het verder vormgeven van het werkfit krijgen van onze inwoners.

B24 | 2.1.3 We stimuleren mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt om naar vermogen te participeren in de samenleving, ook als betaald werk (nog) niet haalbaar is

De trajecten 'sociale activering' bij Kringkoop worden in 2024 voortgezet.

B24 | 2.1.4 We schrijven een visie op de aanpak van jeugdwerkloosheid, voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren

Op basis van de resultaten van een pilot die we eind 2023 houden wordt een visie geschreven.

B24 | 2.1.5 We ontwikkelen een visie op de samenwerking met ons sociaal ontwikkelbedrijf Kansis en Kansis Groen

Om de samenwerking met ons sociaal ontwikkelbedrijf Kansis en Kansis Groen te intensiveren, wordt een visie ontwikkeld.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.2 Voorzieningen zijn voor alle inwoners laagdrempelig en dichtbij huis toegankelijk

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.2.1 We zorgen samen met onze (zorg)partners voor laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen door het uitvoeren van de visie op Maatschappelijk vastgoed (2023) en het dorpshuizenbeleid (2023).

Maatschappelijke partners worden zo veel als mogelijk gehuisvest binnen het gemeentelijke vastgoed, waarbij rekening wordt gehouden met spreiding en een evenwichtige verhouding tussen vraag en aanbod.

B24 | 2.2.2 We brengen het aanbod aan maatschappelijk vastgoed beter in lijn met de behoefte in de verschillende kernen

We investeren in het verbeteren van de huisvesting van maatschappelijk partners, waarbij rekening wordt gehouden met behoeften en gebruik.

B24 | 2.2.3 Wij zorgen ervoor dat de uitvoering van het dorpshuizenbeleid plaatsvindt in samenhang met de Maatschappelijke Agenda met aandacht voor sport, zorg, cultuur, veiligheid en vrije tijd

Bij de inzet van de ruimten in de dorpshuizen zorgen we voor voldoende aanbod gericht op sport, zorg, cultuur, veiligheid en vrije tijd.

B24 | 2.2.4 De beschikbare capaciteit van dorpshuizen wordt maximaal multifunctioneel ingezet

We stimuleren multifunctioneel gebruik door onder andere het huisvesten van maatschappelijk partners en zetten in op het verhogen van de bezettingsgraad.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.3 Een gezonde omgeving en gezonde en vitale leefstijl met voldoende ruimte voor sport en bewegen

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.3.1 We voeren de ambities uit vanuit het Lokaal Sportakkoord dat in 2023 wordt vastgesteld via brede SPUK-regelingen samen met buurtsportcoaches en sportaanbieders

De acties uit het Sportakkoord 2.0 worden uitgevoerd in samenwerking met buurtsportcoaches en sportverenigingen.

B24 | 2.3.2 We ontwikkelen een naschools sportaanbod

Team Sportservice organiseert in samenwerking met scholen en sportverenigingen naschools sportaanbod voor basisschoolkinderen in De Ronde Venen. Dit wordt in elke dorpskern per toerbeurt aangeboden.

B24 | 2.3.3 We zetten een dekkend netwerk van openbare en 24-uurs toegankelijke AED's op
In 2024 wordt het beleidsplan uitgevoerd dat in 2023 is vastgesteld. Het streven is om alle AED's zoveel als mogelijk openbaar toegankelijk te maken.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.4 Een inclusieve gemeente waar iedereen mee kan doen

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.4.1 De Buurtkamers De Hoef, Wilnis, Abcoude en Vinkeveen (her)openen als ontmoetingsplek voor iedereen

De buurtkamers in Wilnis en Mijdrecht zijn al een ontmoetingsplek voor iedereen. In 2024 worden ook de buurtkamers in De Hoef en Vinkeveen inclusiever.

B24 | 2.4.2 We brengen het discriminatiemeldpunt onder de aandacht van inwoners

Het discriminatiemeldpunt (Artikel 1) staat periodiek op de markt in Mijdrecht. In 2024 worden specifieke trainingen gegeven voor:

- Inwoners van De Ronde Venen
- Professionals
- Medewerkers van de Servicepunten.

B24 | 2.4.3 We verkennen en rollen het Nederlands Keurmerk Toegankelijkheid voor ondernemers uit

Het in 2023 ontwikkelde actieplan 'Keurmerk Toegankelijkheid' wordt in 2024 onder ondernemers uitgerold. Ondernemers worden gestimuleerd het Keurmerk aan te vragen.

B24 | 2.4.4 We creëren ontmoetingsplekken voor LHBTIQ+ en gaan in gesprek met een verzorgingstehuis voor het keurmerk De Roze Loper

Het 'Regenboogcafé' wordt iedere maand georganiseerd. We voeren gesprekken met de vestigingsmanagers van de drie verpleeghuizen in De Ronde Venen over het keurmerk.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.5 Toekomstbestendige (maatschappelijke) voorzieningen

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.5.1 We sluiten vraag en aanbod op het gebied van wonen, welzijn en zorg op elkaar aan op basis van de Woonzorgvisie

De Woonzorgvisie bestaat uit een inventarisatie van de vraag, een analyse van de wetgeving, mogelijkheden en (technische) ontwikkelingen op dit terrein en aanbevelingen voor de realisatie van voldoende kwantitatief en kwalitatief aanbod.

B24 | 2.5.2 We stellen beleidsuitgangspunten vast voor het aansturen, begeleiden en faciliteren van verschillende (particuliere) initiatieven op het gebied van Zorg en Wonen

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.6 Culturele activiteiten dragen bij aan onze maatschappelijke doelen

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.6.1 We voeren het nieuwe Kunst en Cultuurplan 2023 uit

Het nieuwe Kunst en Cultuurplan dat eind 2023 moet worden vastgesteld, wordt in 2024 - 2028 uitgevoerd. Hierbij wordt gewerkt aan 4 ambities met daarbij geformuleerde doelstellingen. Dit wordt in nauw contact met het cultuurnetwerk gedaan.

B24 | 2.6.2 We zetten in op het versterken en verduurzamen van de cultuursector in onze gemeente

In het nieuwe Kunst en Cultuurplan is het versterken en verduurzamen van de cultuursector een belangrijke ambitie. Dit wordt nagestreefd door in te zetten op:

1. Samenwerking en verbinden van verschillende organisaties;
2. Verjonging van de sector, zowel wat betreft vrijwilligers als professionals, in uitvoering en doelgroep;
3. Innovatie en digitalisering;
4. Eerlijke beloning van kunstenaars en gedegen beleid wat betreft beeldende kunst;
5. Stimuleren van cofinanciering en een hernieuwd subsidiebeleid.

B24 | 2.6.3 We zetten in op cultuureducatie binnen en buiten school

Cultuureducatie krijgt een structurele plek in het onderwijs. Er is een aansprekend aanbod voor de jeugd, zowel binnen als buiten school. Er is een cultuurcoach werkzaam in de gemeente die zich vooral richt op cultuureducatie.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.7 Een versterkt opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en op scholen

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.7.1 We zorgen voor een kansrijke start voor onze kinderen

We zetten het landelijk actieprogramma Kansrijke Start in om samen met onze maatschappelijke partners activiteiten te ontwikkelen rondom de 1e 1000 dagen van het kind. We ondersteunen (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie om hun kind de beste start te geven.

B24 | 2.7.2 We implementeren de adviezen uit de evaluatie van het Jeugdbeleidsplan

Na de tussentijdse evaluatie van het jeugdbeleidsplan in het eerste kwartaal van 2024, passen wij deze waar nodig aan en nemen de verdere aanbevelingen en conclusies mee in de opmaat naar het nieuwe jeugdbeleidsplan 2026-2032.

B24 | 2.7.3 We werken meer samen met partners voor informele steun voor jeugdigen en gezinnen

Soms gaat opgroeien en opvoeden niet vanzelf en is hier hulp bij nodig. Wij ondersteunen gezinnen met laagdrempelige hulp of de inzet van het eigen netwerk om te helpen bij het opgroeien en opvoeden.

B24 | 2.7.4 We realiseren een betere overgang van de jeugdhulp naar de Wmo en/of Participatiewet

Soms komen kinderen vanuit de jeugdzorg na hun 18e in de WMO of Participatiewet. Door al op 16-jarige leeftijd samen met hulpverleners een plan te maken, zorgt dit meer duidelijkheid en een betere voorbereiding op de overstap van de jeugdzorg naar andere zorg of ondersteuning.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 2.8 Kinderen ontwikkelen hun talenten optimaal

Actie(s) voor 2024

B24 | 2.8.1 We zetten structureel in op techniekonderwijs vanuit de visie op talentontwikkeling

We zetten NPO (Nationaal Programma Onderwijs)-middelen incidenteel in als extra impuls om achterstanden in het techniekonderwijs in te lopen.

B24 | 2.8.2 We zetten NPO (Nationaal Programma Onderwijs)-middelen incidenteel in als extra impuls om achterstanden in het techniekonderwijs in te lopen

Onder schooltijd, na schooltijd en in vakanties wordt voor kinderen in groep 6 t/m 8 PO, VVE-kinderen (inclusief kinderen die in armoede leven) en BSO's extra techniekonderwijs aangeboden en er worden diverse techniekactiviteiten georganiseerd.

B24 | 2.8.3 We zetten NPO-middelen incidenteel in op sportstimulering

Om het buitenspelen te stimuleren organiseert de buurtsportcoach van Team Sportservice op het schoolplein van basisscholen uit de Ronde Venen sportactiviteiten na schooltijd. Per toerbeurt wordt een school bezocht door de buurtsportcoach.

B24 | 2.8.4 We hechten belang aan talentontwikkeling in kunst en cultuur

Cultuureducatie krijgt een structurele plek in het onderwijs. Er is een aansprekend aanbod voor de jeugd, zowel binnen als buiten school. Er is een cultuurcoach werkzaam in de gemeente die zich vooral richt op cultuureducatie.

Programma 2 | Samenleven - Indicatoren

Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

1. Onderwijs:
 - Absoluut verzuim
 - Relatief verzuim
 - Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
2. Sport, cultuur en recreatie:
 - Niet-sporters
3. Sociaal domein:
 - Banen
 - Jongeren met een delict voor de rechter
 - Kinderen in uitkeringsgezin
 - Netto arbeidsparticipatie
 - Werkloze jongeren
 - Personen met een bijstandsuitkering
 - Lopende re-integratievoorzieningen
 - Jongeren met jeugdhulp
 - Jongeren met jeugdbescherming
 - Jongeren met jeugdreclassering
 - Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Deze indicatoren samen met de indicatoren van de andere programma's zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 14 | Indicatoren BBV.

Programma 2 | Samenleven - Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de publieke gezondheid. De 26 gemeenten in de regio Utrecht hebben hiervoor de gemeentelijke gezondheidsdienst: de GGD-regio Utrecht.

Taken:

- De organisatie van gezondheidszorg bij rampen, in samenwerking met andere veiligheidsorganisaties
- Het voorkomen en bestrijden van ziektes en epidemieën
- De jeugdgezondheidszorg 0 tot 18 jaar
- Het monitoren van de lokale en regionale gezondheidstoestand
- Inspectie van de Kindercentra en WMO-toezicht.

Kansis (Stichting Beschut Werk)

Bij Kansis werken mensen die onder de Participatiewet vallen of die zijn aangewezen op een beschutte werkomgeving en mensen die een opstap naar de arbeidsmarkt nodig hebben. Bij Kansis

werken 13 inwoners van onze gemeente met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Werkzaamheden die zij verrichten zijn onder andere: in- en ompakwerkzaamheden, montage- en assemblagewerkzaamheden, magazijnwerkzaamheden, catering- en schoonmaakwerkzaamheden. Vanaf 2e helft 2023 werken we intensiever samen met Kansis. Inwoners met een Participatiewet-uitkering kunnen re-integratie trajecten volgen bij Kansis en Kansis-Groen waardoor zij een stap kunnen maken op de participatieladder. Deze trajecten zullen doorlopen in 2024 en verder.

Kansis Groen (Stichting Groenwerk)

Bij Kansis Groen werken 7 inwoners van onze gemeente met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Zij verrichten werkzaamheden in de openbare groenvoorziening. Vanaf 2e helft 2023 werken we intensiever samen met Kansis en Kansis Groen. Inwoners met een Participatiewet-uitkering kunnen re-integratie trajecten volgen bij Kansis en Kansis Groen waardoor zij een stap kunnen zetten op de participatieladder. Deze trajecten zullen doorlopen in 2024 en verder.

Programma 2 | Samenleven - Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	49.812	49.211	50.251	50.520
Baten	10.758	10.656	11.089	11.089
Saldo programma 2	39.055	38.554	39.162	39.430

Programma 3 | Veiligheid

Programma 3 | Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 3.1 Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig

Actie(s) voor 2024

B24 | 3.1.1 We bepalen op basis van een onderbouwd beeld de mate en omvang van mensenhandel (seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting) en stellen gericht een plan van aanpak per uitbuitingsvorm

Op basis van een (districtelijke) quickscan mensenhandel ontstaat een beter beeld van de problematiek, op basis waarvan we behoefte en vervolgstappen bepalen. Dit kan mogelijk leiden tot een gerichte aanpak per uitbuitingsvorm en het investeren in interne bewustwording en alertheid.

B24 | 3.1.2 We zetten een lokaal netwerk op met sleutelfiguren, zodat spanningen tussen bevolkingsgroepen niet oplopen

In een lokaal netwerk zijn sleutelfiguren met diverse achtergronden vertegenwoordigd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wijkagenten, jongerenwerkers, trainers van sportclubs, betrokken buurtbewoners en voorgangers/leidinggevenden van maatschappelijke en religieuze organisaties. Er zijn meerdere lokale netwerken die afhankelijk van het onderwerp samengesteld zijn op basis van (intensiteit van) betrokkenheid. De gemeente vervult hierin een regierol, maar kan ook als partner inhoudelijk betrokken zijn.

B24 | 3.1.3 We stellen een plan van aanpak op hoe om te gaan met de digitalisering van de straat op basis van een actueel beeld

Het basisteam van de politie stelt capaciteit beschikbaar voor de 'digitale wijkagent'. In het kader van deze doelstelling zoeken wij hierbij aansluiting. Hierin zoeken we verbinding met Cyberveiligheid waar we de mogelijkheden onderzoeken van samenwerking met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen waar op dit onderwerp praktijkgericht onderzoek gedaan wordt.

B24 | 3.1.4 We realiseren een duidings- en handelingsperspectief voor online aangejaagde ordeverstoringen en het voorkomen en/of tegengaan ervan

We nemen in regionaal verband deel aan verdiepende verkenning hiernaar om zo tot een breed gedragen handelingsperspectief te komen voor de burgemeester.

B24 | 3.1.5 We stellen één of meer handhavingsarrangementen op, waarin afspraken en samenwerking tussen toezichthoudende en handhavende partners zijn vastgelegd

Waar nodig worden op de thema's uit het Integraal Veiligheidsplan handhavingsarrangementen opgesteld. In eerste instantie wordt een arrangement met de politie opgesteld. Vervolgens kunnen hier externe partners aan toegevoegd worden, zoals de Belastingdienst, netbeheerders en woningbouwcorporaties.

B24 | 3.1.6 We houden een cybercrisis oefening in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht

We houden een cybercrisis oefening in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht om leerpunten te ontdekken.

Programma 3 | Veiligheid - Indicatoren

Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

1. Veiligheid:
 - Verwijzingen Halt
 - Winkeldiefstallen
 - Gewelddsmisdrijven
 - Diefstallen uit woning
 - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Deze indicatoren samen met de indicatoren van de andere programma's zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 14 | Indicatoren BBV.

Programma 3 | Veiligheid - Verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De VRU draagt zorg voor een adequate brandweezorg en een goed voorbereide crisisbeheersingsorganisatie.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU)

In het Veiligheidshuis werken de aangesloten organisaties (politie, gemeente, reclassering, raad voor de kindbescherming etc.) op één fysieke plek samen om preventie, repressie en nazorg naadloos op elkaar te laten aansluiten. Het doel daarbij is om recidive voorkomen, leefomstandigheden te verbeteren en het structureel aanpakken van achterliggende problemen bij de verdachte.

Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen (SBB)

De Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen staat voor het bevorderen van het ongestoorde gebruik van goederen en zaken op het bedrijventerrein De Ronde Venen door de bij de stichting aangesloten ondernemingen.

Programma 3 | Veiligheid - Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	4.575	4.587	4.727	4.723
Baten	79	79	79	79
Saldo van programma 3	4.496	4.507	4.648	4.643

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering

Programma 4 | Welk maatschappelijk effect willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 4.1 Inwoners praten mee

Actie(s) voor 2024

B24 | 4.1.1 We geven uitvoering aan het inwonerparticipatiebeleid

Samen met de samenleving wordt vorm gegeven aan de uitwerking van het inwonerparticipatiebeleid. In de organisatie wordt inwonerparticipatie een vanzelfsprekendheid,

B24 | 4.1.2 We gaan het 'lokaal samenspel' aan met de samenleving

Er wordt een dorpentour georganiseerd. In elk dorp gaat het college in gesprek met de samenleving.

B24 | 4.1.3 Kinderen maken kennis met het gemeentebestuur

In samenwerking met ProDemos worden activiteiten in het gemeentehuis georganiseerd gericht op kinderen.

Maatschappelijke effect voor 2024

B24 | 4.2 Een moderne en klantgerichte gemeente

Actie(s) voor 2024

B24 | 4.2.1 Nieuwe inwoners van binnen en buiten de EU kunnen zich bij 1 loket vestigen en krijgen hier alle benodigde informatie die hen helpt om sneller wegwijs te worden in de regio.

Door het aansluiten van De Ronde Venen bij de IWCUR kunnen buitenlandse kennis- en arbeidsmigranten en studenten die zich in onze gemeente vestigen terecht bij één centraal punt voor het afhandelen van overheidstaken en hebben zij meer keuze in dienstverlening. Het International Welcome Centre Utrecht Region (IWCUR) helpt (nieuwe) internationale inwoners die vanuit het buitenland naar Nederland komen om hier te werken en ontzorgt werkgevers bij het inschrijven en wegwijs maken van hun werknemers.

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering - Indicatoren

Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

1. Bestuur en ondersteuning:
 - Formatie
 - Bezetting
 - Apparaatskosten
 - Externe inhuur
 - Overhead

Deze indicatoren zijn opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering bij het onderdeel Landelijke bedrijfsvoeringsindicatoren.

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering - Verbonden partijen

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHC VV)

Het gezamenlijk uitvoeren van de Archiefwet 1995 en het adequaat aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijk archief is de opdracht voor het RHCVV. In het kader van de digitale overheid richt het RHCVV zich ook op de digitalisering van de archieffunctie; een duurzame opslag en toegankelijkheid van het digitale archief. In 2019 is de beleidsvisie 2020 - 2024 vastgesteld. De uitgangspunten zijn taakuitvoering op basisniveau, soberheid, maatwerk en de erfgoedtaak meer in balans brengen. In de meerjarenbegroting 2024-2027 zijn de uitkomsten verwerkt van de bestuurlijke toekomstverkenning RHCVV.

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond & Kennemerland (RIJK)

Via samenwerking, waarbij ondersteuning wordt verkregen bij inkoop en aanbesteden, wordt gekomen tot kwalitatief en kwantitatief goede inkoopresultaten.

Amstelland-Meerlandenoverleg

Via de samenwerking Amstelland-Meerlandenoverleg (AM) is de relatie met de buurgemeenten in de provincie Noord-Holland versterkt op onder andere de thema's verkeer (incl. openbaar vervoer), ruimte, wonen, economie en recreatie. Bijkomend voordeel van deze samenwerking is, dat de AM-regio onderdeel is van de Metropool Regio Amsterdam (MRA), waardoor De Ronde Venen, alhoewel zij geen deelnemer is van de MRA, als buurgemeenten van de MRA meer bestuurlijke contacten met de MRA heeft en ook meer bekendheid heeft met hetgeen in de MRA speelt.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Bij de samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) functioneert de VNG als een vraagbaak voor de gemeente en faciliteert met bijvoorbeeld modelverordeningen. Daarnaast is zij gesprekspartner voor de Rijksoverheid op onderwerpen die alle gemeenten aangaan – vaak medebewindstaken.

Het belang om als gemeenten gezamenlijk te werken aan de gemeentelijke uitvoeringskracht is groot. Omdat de vraagstukken te divers en vaak te complex zijn om als gemeente zelfstandig op te pakken en omdat er winst te behalen is om dat samen te organiseren. Winst in termen van verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening aan burgers en bedrijven en kostenbesparingen. Daarom hebben gemeenten op de Algemene ledenvergadering (ALV) van de VNG in 2017 besloten tot een gezamenlijke aanpak met een solide en representatieve governance en gezamenlijke gemeentelijke bekostiging: Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

Gemeentebelastingen Amstelland

In een dienstverleningsovereenkomst is vastgelegd dat via een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie, genaamd Gemeentebelastingen Amstelland, de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) tijdig en rechtmatig plaatsvinden.

BNG Bank

De BNG Bank is de huisbankier van de gemeente.

N.V. Vitens

Deze partij draagt bij aan de drinkwatervoorziening en –kwaliteit.

U10

De U10 werkt als een bestuurlijk netwerk. Ook werkt de U10 samen met andere overheden en private partners. Wij werken samen in U10-verband aan het realiseren van lokale opgaven door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.

Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels. Dit gebeurt aan 5 bestuurstafels: Duurzame bereikbaarheid, Economische positionering, Gezonde woon- en leefomgeving, Groen en landschap en Klimaatneutrale regio. Ook wordt samengewerkt aan de Regionale Energiestrategie U16 en de Woondeal.

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering - Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	24.393	24.488	24.728	25.028
Baten	875	872	1.023	1.116
Saldo van programma 4	23.518	23.615	23.705	23.912

Programma 5 | Financiën

Programma 5 | Algemene dekkingsmiddelen

Financiën

In dit programma komt de inzet van reserves tot uitdrukking in de 'onttrekkingen' en 'stortingen'.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	2.270	2.320	2.286	2.277
Baten	88.274	90.843	85.034	86.234
Saldo van baten en lasten	-86.004	-88.523	-82.748	-83.957
Onttrekkingen	3.987	1.692	641	419
Stortingen	5.447	1.500	1.500	1.500
Saldo van inzet reserves	1.460	-192	859	1.081
Saldo van programma 5	-84.543	-88.714	-81.889	-82.877

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen is opgenomen in de financiële begroting.

Paragrafen

Lokale heffingen

Samenvatting

- Lokale heffingen hebben als doel middelen te verwerven waarmee de gemeente uitgaven kan doen om gemeentelijke taken uit te voeren. Ze vormen daarmee een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. De lokale lasten worden vooral door inwoners maar ook door bedrijven opgebracht.
- De invoering, wijziging of intrekking van een lokale heffing vindt plaats via een door de gemeenteraad vast te stellen verordening.
- De lokale heffingen bestaan uit gemeentelijke belastingen, rechten en retributies.
- Gemeentelijke belastingen kunnen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding ongebonden dan wel gebonden is.
 - Ongebonden lokale heffingen, zoals de onroerendzaakbelasting (OZB) en forensenbelasting, rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak.
 - Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Hiervoor geldt het uitgangspunt dat ze kostendekkend zijn.
 - Rechten en retributies zijn vergoedingen voor door de gemeente verrichte diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in deze rechten en retributies. Het beleid is gericht op een rechtvaardige verdeling van deze kosten.
- De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat wordt gestreefd naar 100% kostendekking.
- De voor 2024 geldende tarieven voor de overige belastingen en rechten stijgen met een inflatiecorrectie van 4,2%, uiteraard met uitzondering van die tarieven, die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd. De overige uitzonderingen worden toegelicht in het voorstel tot vaststelling van de belasting- en legesverordeningen 2024. Hiermee wordt de beslisboom van het coalitieakkoord gevolgd.

Meerjarig overzicht van de opbrengsten van lokale heffingen (bedragen x € 1.000)

Nr.	Heffing	2023	2024	2025	2026	2027
Ongebonden heffingen						
1	Onroerendezaakbelasting voor woningen	6.488	6.596	6.596	6.596	6.596
2	Onroerendezaakbelasting voor niet-woningen	4.384	4.507	4.507	4.507	4.507
3	Forensenbelasting	337	351	351	351	351
4	Roerende zaakbelasting	85	88	88	88	88
5	Parkeerbelasting	6	6	35	6	6
Gebonden heffingen						
6	Afvalstoffenheffing	6.370	6.202	6.265	6.327	6.389
7	Rioolheffing	5.090	5.314	5.364	5.415	5.466
8	Leges wonen en bouwen	1.285	1.892	2.546	2.815	2.942
9	Leges burgerzaken (incl. rijksleges)	458	806	803	954	1.047
10	Toeristenbelasting:					
	Landtoeristenbelasting	574	598	598	598	598
	Watertoeristenbelasting	93	97	97	97	97
11	Begraafplaatsrechten	307	416	416	416	416
12	Overige leges	205	255	268	268	268
13	Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	110	110	110	110	110
14	Marktgelden	57	58	58	58	58

01 | Onroerendezaakbelasting voor woningen

Algemeen

De onroerendezaakbelasting (OZB) is een algemene heffing, die wordt bepaald aan de hand van de in de begroting vastgestelde opbrengst en de WOZ-waarden van de objecten in de gemeente. In de begroting stellen we de opbrengst vast. Daarbij wordt de opbrengst van 2023 vermenigvuldigd met een indexatie en vindt er een correctie plaats naar aanleiding van de stijging van het aantal objecten (peildatum is 1 januari 2023 voor de begroting 2024). Het tarief wordt vervolgens bepaald door de gewenste opbrengst te delen door de totale WOZ-waarde. Dit betekent bij een stijging van de WOZ-waarde een lager tarief en bij daling van de WOZ-waarde een hoger tarief wordt vastgesteld. Als de opbrengst achteraf hoger blijkt te zijn dan waar mee gerekend was, dan levert dit eenmalig een voordeel op, maar het jaar er na vindt een neerwaartse bijstelling van het tarief plaats.

Indicatie tarief

Om inzicht te geven in de berekening van de OZB-inkomsten en de daaraan gekoppelde tariefstelling is in onderstaande tabel de berekening opgenomen. Het heffingstarief is afhankelijk van de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Deze WOZ wordt continu geactualiseerd. Eind 2023 wordt een tariefvoorstel gedaan waarbij de meest actuele WOZ wordt betrokken.

Berekening OZB voor woningen (bedrag x € 1.000)	
• Basis opbrengst meerjarenraming	6.272
• Areaaluitbreiding (151 woningen in 2022)	58
• Indexering 4,2%	266
Gewenste opbrengst	6.596
Indicatie WOZ-waarden per 1/1/2023	10.606.500
Indicatie tarief 2024	0,0622%

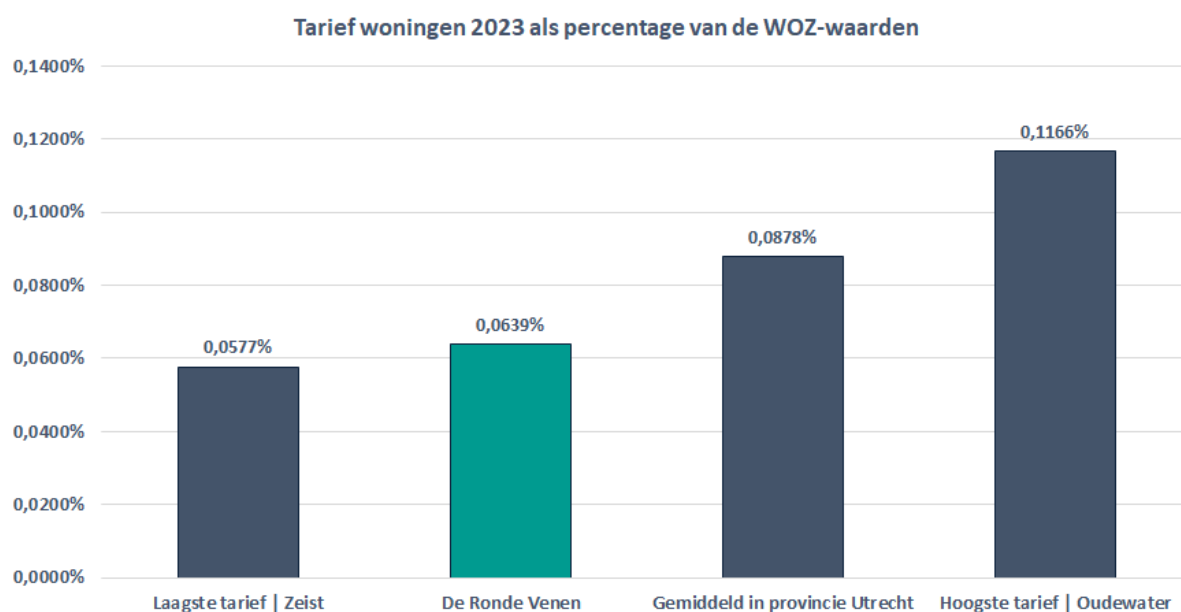
Onroerendezaakbelasting voor woningen en de relatie met de algemene uitkering

- Alle gemeenten ontvangen van het Rijk een algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit is de belangrijkste inkomstenpost voor iedere gemeente. De hoogte van de rijksbijdrage bestaat uit een genormeerd kosten georiënteerd bestanddeel waarvan de genormeerde OZB-inkomsten worden afgetrokken. Het kosten georiënteerde bestanddeel wordt bepaald door verschillende variabelen; aantal inwoners en woningen, leeftijdsopbouw, aantal bijstandontvangers, centrumfunctie, etc.
- Het genormeerde OZB-inkomsten bestanddeel wordt bepaald door een genormeerd landelijk uniform rekentarief over de WOZ-waarden in de gemeente. De aftrekpost voor 2024 is € 7,5 miljoen. Het tarief is voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden daardoor alleen bepaald door verschillen in de waarden van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat wanneer een

gemeente het OZB-tarief verhoogt of verlaagt dat geen gevolgen voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds heeft. Alleen als de waarde verandert, door hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de algemene uitkering.

Onroerendezaakbelasting voor woningen in vergelijking met omliggende gemeenten

In onderstaand grafiek is het tarief 2023 van de onroerendezaakbelasting woningen vergeleken met omliggende gemeenten in de provincie Utrecht. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Atlas van de lokale lasten 2023'. Deze atlas is samengesteld door een onafhankelijk onderzoeksinstituut die verbonden is aan de Rijksuniversiteit Groningen. In het voorjaar van 2024 wordt de Atlas van de lokale lasten 2024 uitgebracht. De uitkomsten hiervan nemen we op in de volgende begroting.

(Bron: Coelo 2023)

02 | Onroerendezaakbelasting voor niet-woningen

Algemeen

Voor de onroerendezaakbelasting voor niet-woningen geldt dezelfde methodiek als beschreven bij 'Onroerendezaakbelasting voor woningen'.

Indicatie tarief

Om inzicht te geven in de berekening van de OZB-inkomsten en de daaraan gekoppelde tariefstelling is in onderstaande tabel de berekening opgenomen. Het heffingstarief is afhankelijk van de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Deze WOZ wordt continu geactualiseerd. Eind 2023 wordt een tariefvoorstel gedaan waarbij de meest actuele WOZ wordt betrokken.

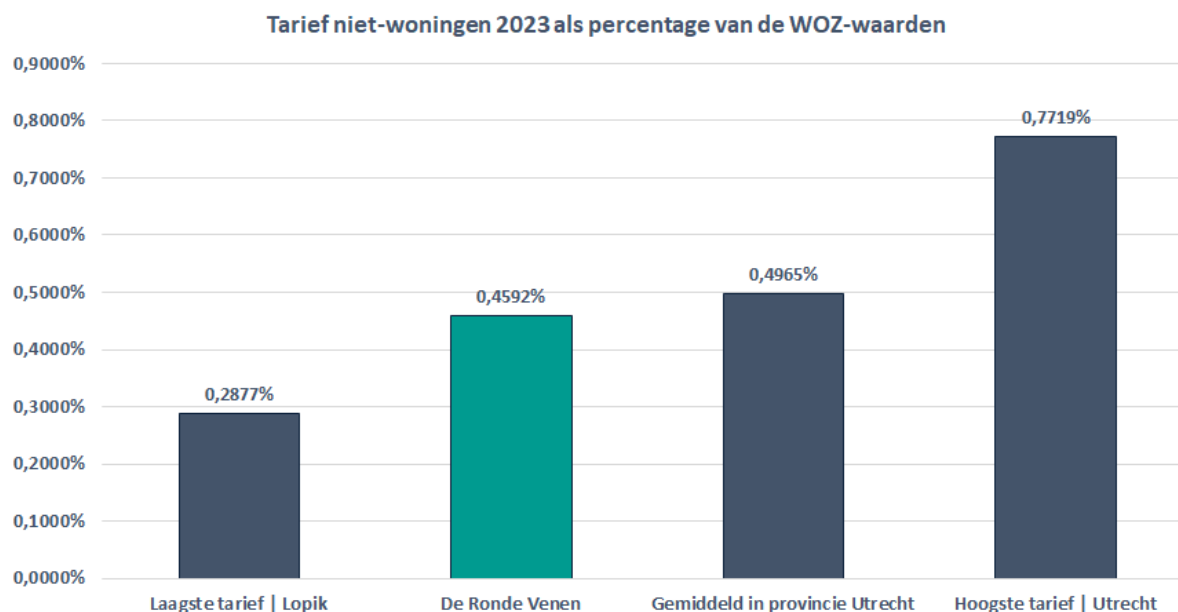
Berekening OZB voor niet-woningen (bedrag x € 1.000)			
	Eigenaren	Gebruikers	Samen
• Basis opbrengst meerjarenraming	2.596	1.730	4.326
• Indexering 4,2%	109	72	181
Gewenste opbrengst	2.705	1.802	4.507
Indicatie WOZ-waarden per 1/1/2023 na correctie leegstand bij gebruikers	1.091.500	840.420	
Indicatie tarief 2024	0,2478%	0,2144%	0,4622%

Onroerendezaakbelasting voor niet-woningen en de relatie met de algemene uitkering

- Alle gemeenten ontvangen van het Rijk een algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit is de belangrijkste inkomstenpost voor iedere gemeente. De hoogte van de rijksbijdrage bestaat uit een genormeerd kosten georiënteerd bestanddeel waarvan de genormeerde OZB-inkomsten worden afgetrokken. Het kosten georiënteerde bestanddeel wordt bepaald door verschillende variabelen; aantal inwoners en woningen, leeftijdsopbouw, aantal bijstandontvangers, centrumfunctie, etc.
- Het genormeerde OZB-inkomsten bestanddeel wordt bepaald door een genormeerd landelijk uniform rekentarief over de WOZ-waarden in de gemeente. De aftrekpost voor 2024 is € 3,7 miljoen. Het tarief is voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden daardoor alleen bepaald door verschillen in de waarden van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat wanneer een gemeente het OZB-tarief verhoogt of verlaagt dat geen gevolgen voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds heeft. Alleen als de waarde verandert, door hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de algemene uitkering.

Onroerendezaakbelasting voor niet-woningen in vergelijking met omliggende gemeenten

Zowel de eigenaar als de gebruiker van een niet-woning betaalt onroerendezaakbelasting. De afzonderlijke tarieven voor de eigenaar en voor de gebruiker zijn niet erg interessant voor de lastenontwikkeling. Die zeggen namelijk niets over de vraag welk deel de eigenaar of de gebruiker uiteindelijk betaalt. Zo zal de verhuurder van een bedrijfspand de OZB die hij moet betalen zoveel mogelijk doorberekenen in de huur. Daarom zijn de tarieven voor niet-woningen gebundeld weergegeven.

(Bron: Coelo 2023)

03 | Forensenbelasting

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in een gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van deze gemeente, mee te laten betalen aan voorzieningen in die gemeente. Het doel is niet om kosten voor deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van de gemeente. De opbrengsten van de forensenbelasting zijn doorgaans relatief laag in verhouding tot de andere belastingen die de gemeente heft. Een uitzondering geldt voor de gemeenten met veel tweede woningen; hier kan de forensenbelasting juist een substantieel deel van de begroting vormen. De belasting wordt geheven naar de heffingsmaatstaf van de onroerendezaakbelasting voor woningen.

04 | Roerende zaakbelasting

Roerende zaakbelasting is een gemeentelijke belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten. Voorbeelden hiervan zijn woonboten, woonarken of woonwagens. De roerende zaakbelasting bestaat uit 2 soorten belasting: een eigenaren- en een gebruikersbelasting.

05 | Parkeerbelasting

De parkeerbelasting heeft betrekking op betaald parkeren in Vinkeveen en het verstrekken van ontheffingen voor 'blauwe zones'. Deze ontheffingen zijn 5 jaar geldig. In 2025 wordt een eenmalige piek verwacht door het invoeren van een meerjarige ontheffing.

06 | Afvalstoffenheffing

Uitgangspunten:

- Herijking grondstoffenbeleid 2020 (oktober 2022).
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Vanaf 1 januari 2024 betaalt iedereen in De Ronde Venen afvalstoffenheffing op basis van een kleine of grote restafvalcontainer. Op deze manier belooft de gemeente inwoners als ze afval goed scheiden en zo min mogelijk restafval aanbieden.
- Via de voorziening afvalstoffenheffing worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van afval opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor de ontwikkeling van deze voorziening de 'Financiële begroting' bij het onderdeel 11 | De stand en het gespecificeerde verloop van voorzieningen.

Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Opbrengsten:				
• Afvalstoffenheffing	6.202	6.265	6.327	6.389
• Overige opbrengsten	484	484	484	484
Totaal opbrengsten	6.686	6.749	6.811	6.873
Kosten:				
• Directe kosten	5.338	5.356	5.339	5.332
• Verrekening met voorziening afvalstoffenheffing	-390	-345	-272	-210
• Toegerekende kosten overhead	693	693	699	706
• Toegerekende kosten straatreiniging	208	208	208	208

Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
• Toegerekende kosten heffing en invordering	137	137	137	137
• BTW	700	700	700	700
Totaal kosten	6.686	6.749	6.811	6.873
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%
Indicatie tarieven:				
• 140 liter container	278,40	278,40	278,40	278,40
• 240 liter container	378,40	378,40	378,40	378,40

07 | Rioolheffing

Uitgangspunten:

- Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023 - 2027.
- De rioolheffing is 100% kostendekkend.
- De rioolheffing wordt geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen.
- De verordening op de heffing en invordering rioolheffing is zo opgebouwd dat alle eigenaren van panden met een WOZ-waarde hoger dan € 30.000 rioolheffing moeten betalen om de gemeentelijke watertaken te kunnen bekostigen. Deze watertaken zijn het inzamelen van afvalwater, verwerken van hemelwater en het treffen van maatregelen om structureel grondwateroverlast te voorkomen. Dus het gaat niet alleen om het object maar over de waterhuishouding binnen de gehele gemeente.
- Bij een waterverbruik boven de 300 kuub ontvangt de gebruiker een aanslag voor het meerverbruik.
- Via de voorziening rioolheffing worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van riool opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor de ontwikkeling van deze voorziening de 'Financiële begroting' bij het onderdeel 11 | De stand en het gespecificeerde verloop van voorzieningen.

Rioolheffing (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Opbrengsten:				
• Rioolheffing	5.314	5.364	5.415	5.466
Totaal opbrengsten	5.314	5.364	5.415	5.466
Kosten:				
• Directe kosten	3.946	3.989	3.927	3.942
• Verrekening met voorziening rioolheffing	23	30	136	166
• Toegerekende kosten overhead	640	640	646	652
• Toegerekende kosten straatreiniging	66	66	66	66
• Toegerekende kosten baggeren	77	77	78	78
• Toegerekende kosten heffing en invordering	137	137	137	137
• BTW	425	425	425	425
Totaal kosten	5.314	5.364	5.415	5.466
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%
Indicatie tarieven:				
• Vast bedrag per perceel	235,20	235,20	235,20	235,20
• Variabel bedrag voor het aantal kubieke meters afvalwater dat vanuit het perceel wordt afgevoerd voor zo ver dat meer bedraagt dan driehonderd (300) kuub	0,89	0,89	0,89	0,89

08 | Leges wonen en bouwen

Onder dit onderdeel vallen de leges voor de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning. Hiervan is een deel afhankelijk van te bouwen woningen waarvan de locatie in eigendom van derden is. Dit zorgt voor een wisselende omvang van de opbrengst leges in het financiële meerjarenperspectief.

Daarnaast start vanaf 1 januari 2024 de nieuwe Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Beide wetten hebben invloed op de opbrengst van de leges.

09 | Leges burgerzaken

Voor de afgifte van paspoort, rijbewijs of identiteitskaart wordt leges in rekening gebracht. Het Rijk bepaalt de tarieven voor akten burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen en verklaring omtrent gedrag. In de meerjarenramingen is rekening gehouden dat inwoners om de 10 jaar een paspoort aanvragen en om de 5 jaar een rijbewijs.

10 | Land- en watertoeristenbelasting

Er zijn twee soorten toeristenbelasting, namelijk landtoeristenbelasting en watertoeristenbelasting. Voor de landtoeristenbelasting geldt gedifferentieerde tarieven voor vaste onderkomens en een mobiel kampeeronderkomen.

De tarieven voor 2024 van de landtoeristenbelasting zijn:

- Vast onderkomen € 3,10 (2023: € 3,00) per persoon per nacht;
- Mobiel onderkomen € 1,70 (2023: € 1,65) per persoon per nacht.

In de provincie Utrecht heffen de meeste gemeenten toeristenbelasting. In onderstaande grafiek is opgenomen de prijs per hotelovernachting bij een gemeente in de provincie Utrecht.

(Bron: Coelo 2023)

De gemeenten Bunschoten, IJsselstein en Montfoort kennen geen toeristenbelasting. Het hoogste tarief geldt voor een hotelovernachting in de gemeente Utrecht.

11 | Begraafplaatsen

Er zijn drie gemeentelijke begraafplaatsen, namelijk aan de Bijdorplan in Abcoude, aan de Rijkstraatweg in Baambrugge en aan de Ringdijk in Wilnis. Voor het gebruik van de begraafplaats en voor de door de gemeente te verlenen diensten bij een begrafenis worden heffingen in rekening gebracht.

In de Kadernota 2024 staat vermeld dat de tarieven van begraafplaatsen worden aangepast aan de gestegen kosten. Om daarmee te komen tot 100% kostendekkend. Ten opzichte van 2023 stijgt de kostendekking van 86% naar 100%.

Begraafplaatsen (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Opbrengsten:				
• Begraafplaatsrechten	416	416	416	416
Totaal opbrengsten	416	416	416	416
Kosten:				
• Directe kosten	260	260	260	260
• Toegerekende kosten overhead	158	158	159	161
Totaal kosten	418	418	419	421
Dekkingspercentage	100%	100%	99%	99%

De verschillende tarieven zoals voor eigen graven, grafkelders, kindergraven, urnen en voor het kopen en plaatsen van een blaadje aan de gedenkboom worden opgenomen in de Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten.

12 | Overige leges

In de overige leges is opgenomen de verstrekte vergunningen Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en toezicht op kinderopvang.

13 | Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

De BIZ-bijdrage is geen inkomsten voor de gemeente maar wordt door de gemeente geheven en als subsidie overgedragen aan de Stichting Koopcentrum Mijdrecht. Deze regeling geldt voor de jaren 2020 - 2024.

14 | Marktgeden

Voor het innemen van standplaatsen op de wekelijkse warenmarkten wordt 'marktgeld' geheven.

Ontwikkeling woonlasten voor inwoners

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten opgenomen van een meerpersoonshuishouden. De OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing vormen samen de gemeentelijke woonlasten voor huishoudens. Ter vergelijking zijn de woonlasten over het jaar 2023 weergegeven.

	2023	2024
 OZB-lasten bij gemiddelde WOZ-waarde (2023: € 598.000 en 2024: € 619.000)	382	398
 Rioolheffing	216	235
 Afvalstoffenheffing	358	378
Totale woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning	956	1.011
Gemiddelde woonlasten in de provincie Utrecht (Bron: COELO)	1.029	Nog niet bekend
Landelijk gemiddelde (Bron: COELO)	944	Nog niet bekend

In het voorjaar van 2024 wordt de Atlas van de lokale lasten 2024 uitgebracht. De uitkomsten hiervan nemen we op in de volgende begroting.

Ontwikkeling belastingdruk voor ondernemers

- Bij het vaststellen van de programmabegroting 2021 is de motie “Ondernemers in beeld” aangenomen. Op basis van deze motie zijn de lasten voor de ondernemer in De Ronde Venen (zoveel mogelijk) in beeld gebracht.
- De lokale heffingen voor ondernemers bestaan uit OZB niet-woningen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgelden en Bedrijven investeringszone (BIZ)-bijdrage.
- De BIZ-bijdrage is geen inkomsten voor de gemeente maar wordt door de gemeente geheven en als subsidie overgedragen aan de Stichting Koopcentrum Mijdrecht. Er zijn ook lokale heffingen die niet ten laste komen van de ondernemers maar wel via de ondernemer worden geheven, dat zijn land- en watertoeristenbelasting.
- Ondernemers worden ingedeeld naar winkel, kantoor, hotel, agrarisch bedrijf, groothandel en productiebedrijf. Door de variatie in ondernemers ontstaan verschillen in de gemiddelde WOZ-waarden, waterverbruik en afval. Hierdoor is er geen benchmark beschikbaar op gemeentelijk niveau. Van de lokale lasten is de onroerendezaakbelasting de belangrijkste voor ondernemers. Uit de vergelijking met omliggende gemeenten blijkt dat we een laag tarief hanteren.

Kwijtscheldingsbeleid

Als inwoners een laag inkomen hebben dan kunnen zij in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. De belasting hoeft dan niet of niet helemaal betaald te worden. In 2024 is rekening gehouden met € 151.000 aan kwijtscheldingen. Deze kosten maken onderdeel uit van het gemeentelijk minimabeleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenvatting

1. De begroting laat voor boekjaar 2026 en 2027 een tekort zien. Dit is in lijn met de verwachting, naar aanleiding van de ontwikkelingen van de Algemene uitkering.
2. Als gemeente brengen we zoveel mogelijk relevante risico's die we lopen in beeld, zodat we adequate maatregelen kunnen treffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarvoor stimuleren we het risicobewustzijn van medewerkers en het tijdig treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van risico's. Als toch een financieel risico zich voordoet dan kunnen we het weerstandsvermogen inzetten. De geactualiseerde verhouding tussen risico's en de mogelijkheid om deze te kunnen opvangen vanuit het weerstandsvermogen is "uitstekend".
3. Door nog uit te voeren investeringen in wegen, riolering, sportvelden, onderwijshuisvesting en ICT nemen de kosten van afschrijvingen toe met € 2,6 miljoen van € 4,2 miljoen in 2023 naar € 6,8 miljoen in 2027. Dit zorgt ervoor dat enerzijds de voorzieningen voor de inwoners toenemen en anderzijds dat de gemeentelijke kosten steeds meer een langdurig karakter hebben.
4. Om de geplande investeringen uit te voeren gaan we geldleningen aantrekken om deze te financieren. Hierdoor neemt de schuldenpositie toe en dat is zichtbaar in het financieel kengetal 'netto schuldquote'.

Beleidskader voor weerstandsvermogen en risicobeheersing

We willen een gezonde financiële positie om voldoende slagkracht te hebben voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Dat vergt niet alleen een structureel sluitende begroting en jaarrekening, maar daarnaast voldoende weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Informatie over de financiële positie, het weerstandsvermogen en de risico's zijn beschreven in deze paragraaf.

Financiële kengetallen

- Landelijk is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing vijf kengetallen worden opgenomen. De kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen hebben geen functie als normeringsinstrument, maar zijn juist bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten.
- In overleg met de auditcommissie is het kengetal 'afschrijvingen' toegevoegd aan de financiële kengetallen.

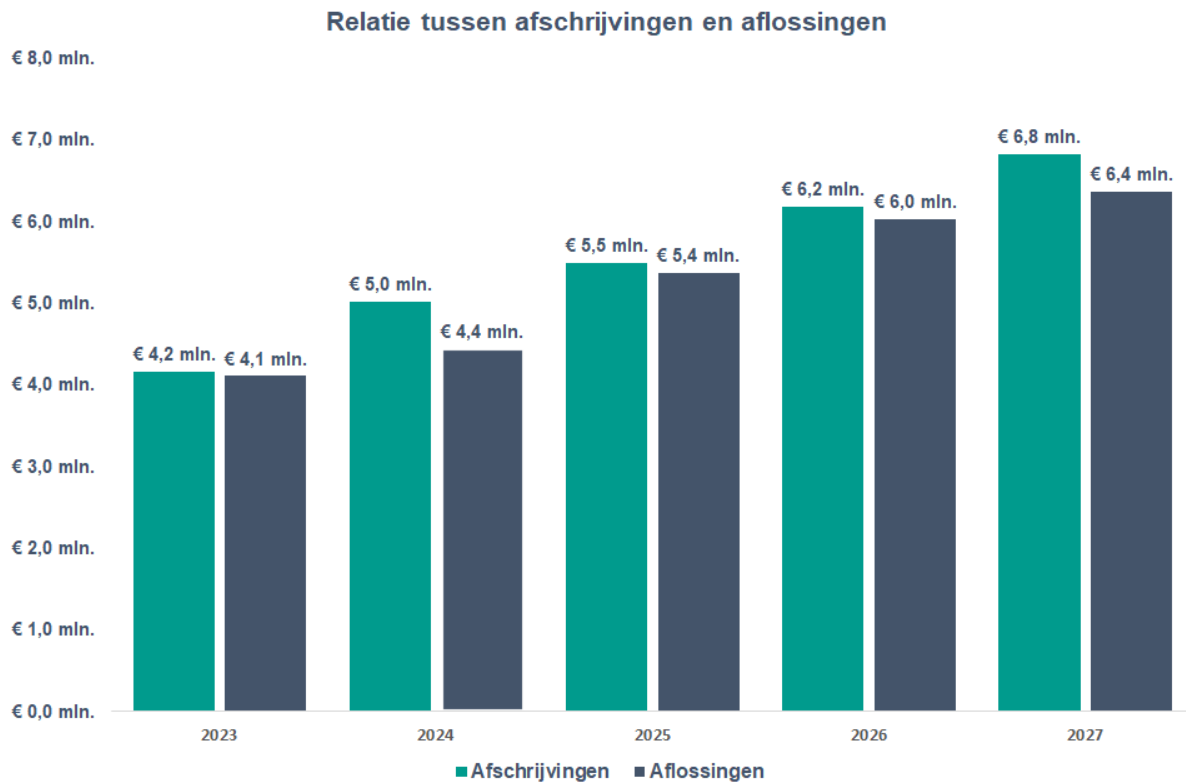
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Netto schuldquote	45%	69%	76%	86%	99%	106%
2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	43%	66%	74%	84%	97%	104%
3 Solvabiliteitsratio	30%	24%	20%	19%	17%	15%
4 Structurele exploitatieruimte	3,7%	0,5%	1,6%	3,0%	-2,3%	-1,8%
5 Grondexploitatie	-1%	0%	0%	0%	0%	0%
6 Belastingcapaciteit	103%	101%	99%	99%	99%	99%
7 Afschrijvingen x € 1.000	4.091	4.154	5.021	5.487	6.177	6.819
8 Afschrijvingen uitgedrukt in een percentage t.o.v. de lasten	3,6%	3,4%	4,3%	4,7%	5,3%	5,8%

Toelichting:

1. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De schuldpositie neemt toe om de geplande investeringen te kunnen financieren. Ten opzichte van de landelijk afgesproken signaleringswaarden verschuiven we van de categorie 'minst risicovol' voor de jaren 2022 -2024 naar 'risicovol' vanaf 2025.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, zoals het startersfonds SVn, vertoont hetzelfde beeld.
3. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Ten opzichte van de landelijk afgesproken signaleringswaarden vallen we vanaf 2027 onder de categorie 'meest risicovol'.
4. Voor de structurele exploitatieruimte geldt: hoe hoger het percentage, hoe beter. Als de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten geeft dit meer slagkracht om maatschappelijke vraagstukken op te lossen. Ten opzichte van de landelijk afgesproken signaleringswaarden vallen we voor 2024 onder de categorie 'risicovol'. Over de tekorten bij gemeenten vanaf 2026 vindt overleg plaats met het Rijk.
5. De boekwaarde van de voorraden grond worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Ten opzichte van de landelijk afgesproken signaleringswaarden vallen we onder de categorie 'minst risicovol'.
6. De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het landelijk gemiddelde in 2023 is € 944 aan gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Onze woonlasten zijn in 2023 1% hoger ofwel € 956. In 2024 wordt het landelijk gemiddelde voor 2024 bekend gemaakt.
7. Door een toename van investeringen in wegen, bruggen, verlichting, riolering, sportaccommodaties en vastgoed stijgen de afschrijvingskosten van € 4.091.000 in 2022 naar € 6.819.000 in 2027.
8. Een procentuele toename van de afschrijvingen ten opzichte van de totale lasten geeft aan een vermindering van de wendbaarheid in de begroting.

Relatie tussen de omvang van aflossingen en die van afschrijvingen

Het is van belang om inzicht te geven of op termijn de aflossingen ongeveer gelijk gaan lopen met de afschrijvingen. Daarom is in het Treasurystatuut opgenomen dat in zowel de begroting als in de verantwoording inzicht wordt verstrekt tussen de relatie tussen de omvang van afschrijvingen en die van aflossingen. Uit onderstaand grafiek blijkt dat de aflossingen en afschrijvingen meerjarig op elkaar aansluiten.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandvermogen	Weerstandscapaciteit	De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
	Risico's	Een risico is een kans op het optreden van een positieve of negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. Beleidswensen vallen niet onder risico's.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Beschikbare weerstandscapaciteit (x € 1.000)	36.581	30.717	31.071	33.514	30.612	28.567
2 Risico's (x € 1.000)	10.925	11.290	10.963	10.963	10.963	10.963
3 Weerstandsvermogen	3,3	2,7	2,8	3,1	2,7	2,6

Een ratio hoger dan 2 wordt bestempeld als 'uitstekend'.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De middelen waarover de gemeente De Ronde Venen kan beschikken om niet begrote kosten te dekken zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Inventarisatie weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Begrotings- of rekeningresultaat	3.137	-935	432	2.158	-4.181	-3.547
2 Post onvoorzien	0	125	130	132	133	135
3 Algemene reserve	21.706	19.707	18.689	19.404	22.840	20.159
4 Onbenutte belastingcapaciteit	7.500	7.700	7.700	7.700	7.700	7.700
5 Stille reserves	4.238	4.120	4.120	4.120	4.120	4.120
Totaal	36.581	30.717	31.071	33.514	30.612	28.567

Toelichting:

1. De begrotings- of rekeningresultaten van de jaren 2022 - 2027 maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.
2. In overeenstemming met het begrotingstoezicht van de provincie Utrecht is budget opgenomen voor het opvangen van onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare kosten voor de jaren 2023 - 2027.
3. De algemene reserve is het niet-bestemde deel van het eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve speelt een belangrijke rol in de weerstandscapaciteit van de gemeente.

4. De gemeente kan structureel (extra) middelen genereren door belastingen te verhogen en heffingen meer kostendekkend te maken (voor zover daar nog mogelijkheden voor bestaan). Het structureel genereren van extra middelen kan worden ingezet om de weerstandscapaciteit te versterken. De belastingruimte is hoofdzakelijk te vinden bij de onroerendezaakbelasting, omdat kostendekkende tarieven het uitgangspunt is bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing. De onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid uit de norm die het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor 2023 hanteert voor het aanvragen van financiële steun.
5. De stille reserves worden gevormd door de voorraden grond waarvan de taxatiewaarde hoger ligt dan de boekwaarde. Deze reserves zijn van betekenis in relatie tot het balanstotaal, dan wel de financiële positie. De omvang van de stille reserves bedraagt per 1 januari 2023 € 4.120.000. Naast de voorraden grond bezit de gemeente aandelen van BNG Bank en Vitens. Doordat de aandelen van deze partijen in het bezit zijn van het Rijk, provincies en gemeenten is hiervoor geen 'markt'. Hierdoor wordt volstaan met een melding in deze paragraaf.

Top tien van de risico's

In het onderstaande overzicht is de top tien van de totale risico-inventarisatie opgenomen. Daarbij is onder nummer 10 de overige risico's (totaal 37) samengevoegd.

Top 10 van de risico's (bedragen x € 1.000)			
Onderwerp	Gemiddeld	Beheersmaatregelen	
1	Algemene uitkering	3.000	Ontwikkelingen vanuit het Rijk worden nauwlettend gevolgd.
2	Extra onvoorziene personele uitgaven, vanwege toenemend verzuim, afname van kennis door verloop, toenemende complexiteit van taken en betaling WW door de reorganisatie.	600	<ul style="list-style-type: none"> • Focus op het voorkomen van verzuim door aandacht voor goede werkomstandigheden en - werkrelaties. • Bij ziekte vroegtijdig aandacht voor herstel en begeleiding terug naar werk. • Door opleidings- en ontwikkelmogelijkheden en toepassing van arbeidsvoorwaarden voorkomen dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten. • Bij reorganisatie in overleg met de betreffende medewerker op zoek gaan naar passende werkzaamheden binnen of buiten de organisatie.
3	Cybercrime - gijzeling van informatie en systemen	500	Toepassen van de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheden) en dan met name:

Top 10 van de risico's (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Gemiddeld	Beheersmaatregelen
		<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten informatieveiligheidsbewustzijn van de medewerkers • Toepassen van Multi Factor Authenticatie • Segmentering van het computernetwerk • Toepassen van firewall-technieken • Toepassen van NAC-technieken (Network Access Control) • Toepassen van patch- en hardeningsmanagement • Monitoren van beheer-accounts
4 Cybercrime - Overig (o.a. fraude, phishingmails, schade aan buiten installaties en software)	500	<p>Toepassen van de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheden) en dan met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergroten informatieveiligheidsbewustzijn van de medewerkers • Toepassen van actuele endpoint-bescherming • Toepassen van een email-'wasstraat' • Toepassen van 'vier-ogen'-principe bij financiële transacties • Toepassen van software-whitelisting op de gemeentelijke apparaten
5 Revitalisering en huurkwestie woonwagens	500	Uitvoering geven aan raadsbesluit, indien dit niet lukt volgt een ander raadsbesluit.
6 Terugbetaling na verantwoording doelmutteringen vanwege fouten, ziekte, nalatigheid, niet behalen van het doel of andere omstandigheden.	500	Kennis over verantwoording doelmutteringen en werkwijzen breder delen.
7 Openeinderegelingen sociaal domein - Jeugdwet	450	Gebruik sociale basis versterken en meer regie voeren op inzet jeugdhulp.

Top 10 van de risico's (bedragen x € 1.000)

	Onderwerp	Gemiddeld	Beheersmaatregelen
8	Financiering	300	Spreiding van leningenportefeuille en periodiek overleg met de bank.
9	Cybercrime (aanvallen) en verstoring of uitval bij derden zoals ketenpartners, leveranciers en samenwerkingsverbanden, waardoor ons bedrijfsvoeringsproces wordt verstoord.	250	Er worden op het gebied van informatieveiligheid afspraken gemaakt en periodiek gecontroleerd of de afspraken op papier in de praktijk worden nagekomen. We laten samenwerkingsverbanden niet alleen verantwoording afleggen over de doelen en de middelen, maar ook over informatiebeveiliging en privacy. We maken gebruik van de kracht van het collectief en standaardiseren wat mogelijk is.
10	Overige risico's	4.363	Dit betreft de kwantificering van de overige 37 risico's.
	Totaal	10.963	

Kapitaalgoederen

Samenvatting

- Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte legt beslag op een substantieel deel van de financiële middelen in de programmabegroting. Daarom is het belangrijk dat meerjarig de kaders voor het beheer zijn vastgesteld en de financiële gevolgen inzichtelijk zijn en vertaald in de gemeentebegroting.
- Actuele beleids- en beheerplannen is een voorwaarde voor het inzichtelijk hebben van toekomstige investeringen en onderhoudsbudgetten om de kapitaalgoederen in stand te houden.
- De openbare ruimte wordt ook komend jaar beheerd en onderhouden op basis van wettelijke regels, zorgplicht en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleids- en beheerplannen is benoemd.
- In 2023 - 2024 wordt voor de kapitaalgoederen openbare verlichting en gebouwen een beheerplan opgesteld en ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Voor kunstwerken wordt in 2024 gestart met het actualiseren van het bestand kunstwerken ter voorbereiding van een nieuw beheerplan 2025 - 2029.

Wegen | Beleid

- Het wegenbeheerplan 2023 - 2027 is in december 2022 in de raad vastgesteld. Dit beheerplan is opgesteld op basis van assetmanagement en is de leidraad voor het wegenbeheer in deze periode.
- Jaarlijks wordt er een risicoanalyse opgesteld om de (nieuwe) prioritering voor het wegenonderhoud op te stellen.
- Onder het onderdeel wegen vallen ook de civieltechnische kunstwerken. Hiervoor heeft de raad in november 2019 een beheerplan voor de periode 2020 - 2024 vastgesteld op basis van assetmanagement.
- Het beleidsplan openbare verlichting 2020 - 2024 is in december 2019 door de raad vastgesteld.

Wegen | Uitvoering

Voor wegen staan in 2024 de volgende projecten gepland:

- Reconstructie deel Veldweg;
- Aanpak parkeersituatie Vinkeveen Noord;
- Reconstructie 2e Velddwarsweg;
- Reconstructie A.C. Verhoefweg;
- Vernieuwen asfalt Mijdrechtse Dwarsweg (Wilnis). Bij deze weg laat de toplaag van het asfalt ineens los. Doelstelling was om deze weg aan te pakken bij de aanleg van de rotonde voor De Maricken 2. Dit staat gepland eind 2025 en zo lang kan niet worden gewacht;
- Voorbereiden Dukaton;
- Voorbereiden Burgemeester Padmosweg
- Scenario's uitwerken reconstructie Baambrugse Zuwe.

Voor kunstwerken staan in 2024 de volgende projecten gepland:

- Nellesteinsebrug (beweegbare brug) voorbereiding 2023, uitvoering 2024;
- Diverse vaste betonnen en houten bruggen.

Voor verlichting gaan we in 2024 circa 200 masten en circa 600 armaturen in Abcoude vervangen.

Wegen | Financiën

- In het budgetoverzicht van programma 1 Wonen, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer zijn de jaarlijkse kosten van onderhoud wegen, kunstwerken en openbare verlichting opgenomen.
- De investeringsbudgetten uit het wegenbeheerplan 2023 - 2027 zijn verwerkt in het overzicht nieuwe investeringen 2024 - 2027 van deze programmabegroting. De bedragen zijn aangepast aan de extreme prijsverhogingen die, sinds het in het beheerplan benoemde prijspeil van april 2022, hebben plaatsgevonden. Zo zijn de kosten voor asfalt gemiddeld met 21% toegenomen en die van elementenverharding gemiddeld met 18%.

Riolering | Beleid

Een goede riolering draagt bij aan de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Met het gemeentelijk water en rioleringsplan (geactualiseerd en vastgesteld bij raadsbesluit van 26 januari 2023) geeft de gemeente aan hoe zij op een doelmatige manier omgaat met de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

Riolering | Uitvoering

Het onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel omvat onder meer het reinigen, ontstoppen en repareren van riolen, dagelijks beheer van rioolgemalen en het vegen van straten. In 2023 worden de acties uit het gemeentelijk water en rioleringsplan (WRP) opgepakt. Deze acties zijn het vervangen /renoveren van de riolering n.a.v. inspectie 2022 en indien mogelijk het treffen van klimaatadaptieve maatregelen.

Riolering | Financiën

In het budgetoverzicht van programma 1 Wonen, taakveld 7.2 Riolering zijn de jaarlijkse kosten en opbrengsten van riolering opgenomen. Zoals blijkt uit de paragraaf Lokale heffingen zijn de tarieven van rioolheffing kostendekkend.

Water | Beleid

Water is van grote betekenis voor maatschappij, mens en milieu. Om "droge voeten" te houden is het van belang dat de gemeente haar watergangen goed beheert. Dit betekent dat de watergangen tijdig gebaggerd en geschoond moet worden. Daarnaast moet de gemeente de oevers in stand houden. Het waterschap stelt door middel van haar Keur (beheersverordening) eisen aan de watergangen. De gemeente heeft ontvangstplicht voor de vrijgekomen bagger en maaisel.

Water | Uitvoering

Voor de beschoeiingen verhelpen we de ernstige gebreken. De watergangen schonen we van vegetatie. Daarnaast verwerken we de vrijgekomen bagger, conform de wettelijke ontvangstplicht.

Water | Financiën

In het budgetoverzicht van programma 1 Wonen, taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen zijn de jaarlijkse kosten van onderhoud aan beschoeiingen en baggeren opgenomen.

Groen | Beleid

In november 2022 is het raadsvoorstel 'Hart voor Groen' vastgesteld. Hierin zijn uitgangspunten opgenomen voor het verbeteren van de kwaliteit van het groenonderhoud. Deze uitgangspunten zijn:

- We intensiveren het dagelijks groenonderhoud met als resultaat een kwaliteitsniveau B in 2026.
- Samen met inwoners en de buitendienst bepalen we op welke wijze het groenonderhoud wordt geïntensiveerd.
- We investeren in onkruidbestrijding op verharding.
- We zetten structureel in op vervanging van groen en bomen met aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Groen | Uitvoering

- De gemeente zorgt voor het in stand houden van het openbaar groen, zodanig dat deze veilig, heel en schoon is. En voldoet aan de huidige functies, zoals sierfunctie, afschermende functie of gebruiksfunctie.
- Daarbij gaan we het onderhoud van dit openbaar groen dusdanig intensiveren, zodat we in 2026 gemiddeld op een kwaliteitsniveau B zitten. Hiervoor zijn nieuwe bestekken aanbesteed.
- We gaan planmatig bomen en groen vervangen.
- In 2021 zijn we gestart met het bestrijden van de Japanse duizendknoop op een aantal risicolocaties. Alle locaties die bekend zijn worden gemonitord. We zien nog wel dat het aantal locaties met Japanse duizendknoop iets toeneemt. De oppervlakte met Japanse duizendknoop van bestaande locaties neemt niet verder toe. We proberen zoveel mogelijk de risicolocaties met een geringe oppervlakte bestrijden. Dit wordt in 2024 voortgezet.

Groen | Financiën

In het budgetoverzicht van programma 1 Wonen, taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie zijn de jaarlijkse kosten van onderhoud van groen en speelvoorzieningen opgenomen.

Vanuit het coalitieakkoord "In het hart" is € 500.000 aan de onderhoudsbudgetten 2024 toegevoegd. Dit zal worden besteed aan het intensiveren van het dagelijks groenonderhoud. Daarnaast is voor zowel groen als bomen € 125.000 aan vervangingsbudgetten opgenomen voor 2024.

Gebouwen | Beleid

De nota Vastgoed en het beheerplan gebouwen zijn in 2017 vastgesteld. Uitvoering wordt gegeven aan de nota Vastgoed. In de tweede helft van 2023 vindt besluitvorming plaats over het geactualiseerde beheerplan gebouwen. De kosten verbonden aan de verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is hierin ook inzichtelijk gemaakt. In het nieuwe beheerplan gebouwen zijn de ambities, technische en financiële kaders voor de komende periode opgenomen.

Gebouwen | Uitvoering

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit kantoorgebouwen, onderwijshuisvesting/gymzalen, Veenweidebad, maatschappelijk vastgoed en gebouwen/gronden die te koop staan of komen. Deze laatste categorie is toegelicht in paragraaf Grondbeleid, bij het onderdeel Gronden die niet voor de publieke taak zijn bestemd.

In 2024 wordt uitvoering gegeven aan het meerjarenonderhoudsplan gebouwen en het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Gebouwen | Financiën

In de verschillende domeinen en programma's staan toevoegingen aan de "Onderhoudsvoorziening gemeentelijk vastgoed". Deze voorziening is toegelicht in de Financiële begroting. Naast deze toevoeging aan de voorziening zijn voor verschillende gebouwen budgetten beschikbaar voor regulier contractonderhoud, verzekeringen, energie en belastingen.

Financiering

Samenvatting

- Voor de periode 2023 - 2027 is rekening gehouden met het aantrekken van 85 miljoen euro aan nieuwe geldleningen. Dit is onder meer nodig om investeringen te kunnen betalen.
- Voor de nieuw aan te trekken geldleningen is rekening gehouden met 3%.
- Voor stijging van rente is rekening gehouden met een risico van 0,3 miljoen euro. Dit risico is opgenomen in de risico-inventarisatie zoals weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Aan de boekwaarde van investeringen is voor 2024 1,9% toegerekend en voor de jaren 2025 - 2027 is 2,1% toegerekend.

Beleidskader

- Het uitvoeren van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de landelijke kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden, de Wet houdbare overheidsfinanciën en de regeling schatkistbankieren voor decentrale overheden.
- De aanvullende regels vanuit het lokale Treasurystatuut zijn medebepalend voor het uitvoeren van het financieringsbeleid.
- Het gemeentelijke financieringsbeleid is erop gericht om:
 - Te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn.
 - Het beheersen van de risico's die met deze transacties verbonden zijn.
 - Het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten van de leningen.
 - Het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Er zijn twee landelijke risicobeheersingsrichtlijnen waaraan de gemeente De Ronde Venen moet voldoen, te weten de kasgeldlimiet ende renterisiconorm.

Risicobeheersing - Kasgeldlimiet

- Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. Dit risico wordt beperkt door een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet financiering decentrale overheden. Dit houdt in dat de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn.
- Binnen de kasgeldlimiet wordt een deel van de financieringsbehoefte afgedekt uit kortlopende leningen (kasgeldleningen). De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld, zoals daggeld en kasgeld, lager is dan van langlopende leningen.
- Een kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldstromen. Deze geldstromen hebben effecten op de omvang van de liquide middelen. Hieronder wordt verstaan het totaal van de kas en banksaldi. De geldstromen zijn hierna vermeld.

Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Kas- en banksaldi per 1 januari	-1.779	431	-10.608	2.004	4.686	-2.347
2 Kasstroom uit operationele activiteiten	3.914	441	4.523	7.211	2.495	4.350
3 Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-7.789	-22.358	-17.456	-19.148	-13.481	-13.777
4 Kasstroom uit financieringsactiviteiten	6.085	10.878	25.545	14.619	3.953	3.619
5 Kas- en banksaldi per 31 december	431	-10.608	2.004	4.686	-2.347	-8.155
Toets op de kasgeldlimiet						
6 Kasgeldlimiet	8.300	8.900	10.100	10.000	10.100	10.100

7	Ruimte onder de kasgeldlimiet (6 >5)	8.731	n.v.t.	12.104	14.686	7.753	-1.945
8	Overschrijding van de kasgeldlimiet (5>6)	n.v.t.	1.708	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting:

1. Dit betreft de kas en banksaldi per 1 januari van de jaren 2022 tot en met 2027.
2. In de operationele activiteiten zijn onder meer verwerkt de effecten van bouwgronden in exploitatie, de inzet van reserves en voorzieningen, ontwikkelingen in de vorderingen en schulden.
3. Dit betreft de bestedingen aan investeringen.
4. Hierin is opgenomen de aflossingen op de geldleningen en het aantrekken van langlopende leningen.
5. Dit betreft de kas en banksaldi per 31 december van de jaren 2022 tot en met 2027.
6. De kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal.
7. Dit is de ruimte binnen de landelijke kasgeldlimiet. We mogen het kasgeldlimiet 2 kwartalen overschrijden vervolgens informeren we onze toezichthouder, te weten het college van gedeputeerde staten van Utrecht.
8. Eind 2023 wordt bezien of de geplande lening in 2024 naar voren wordt gehaald om te voldoen aan de landelijke kasgeldlimiet.

Risicobeheersing - Renterisiconorm

Bij het aantrekken van langlopende leningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm. Deze norm heeft als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Onder renteherzieningen wordt verstaan het bedrag aan leningen waarvan op grond van de leningsvoorwaarden de rente in het lopende kalenderjaar eenzijdig door de tegenpartij kan worden herzien. In de leningenportefeuille zijn er geen contracten met een eenzijdige renteherziening door de geldgever.

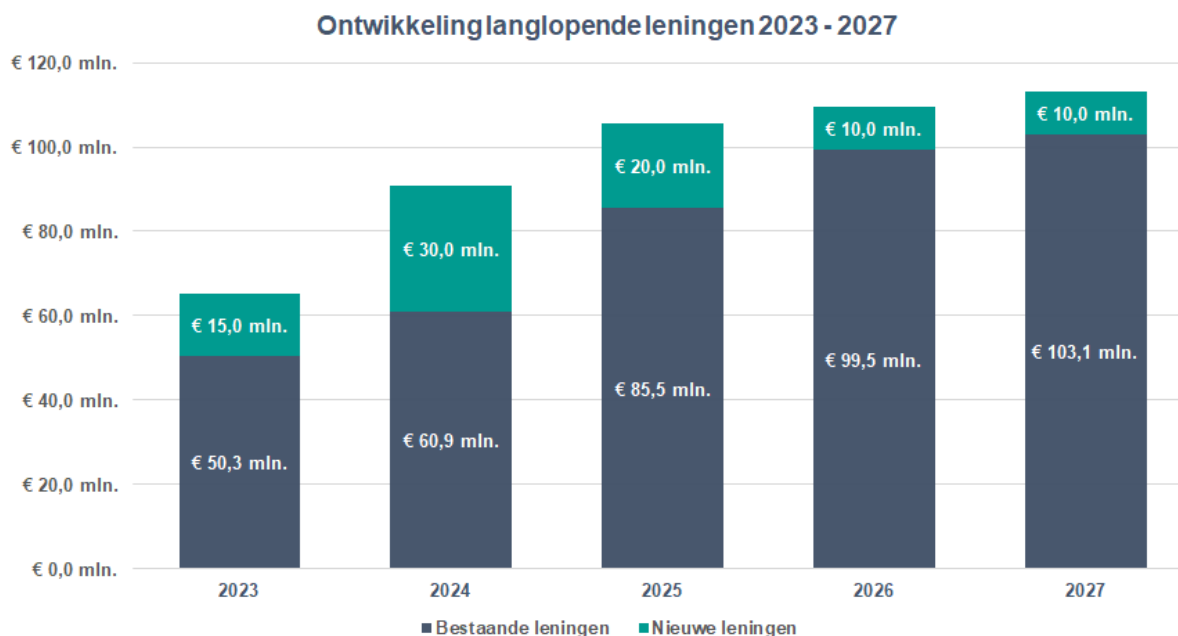
Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Renterisiconorm (20% van oorspronkelijke begrotingstotaal)	19.400	20.830	23.790	23.630	23.720	23.850
2 Renterisico = aflossingen + renteherzieningen	3.895	4.103	4.437	5.362	6.028	6.362
3 Ruimte onder renterisiconorm (1 min 2)	15.505	16.727	19.352	18.268	17.692	17.488

In de afgelopen jaren is de gemeente De Ronde Venen ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven. Voor de jaren 2023 - 2027 gaan we de norm niet overschrijden.

Ontwikkeling langlopende leningen

In onderstaande grafiek is de omvang van leningen opgenomen voor de periode 2023 - 2027. Hierbij is rekening gehouden met de nog aan te trekken geldleningen in de jaren 2023 - 2027. Deze nieuwe leningen zijn nodig om de investeringen te kunnen financieren.

Schatkistbankieren

De regeling schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag wat bepaald is op 2% van het begrotingstotaal. Dat is voor 2024 € 2.380.000.

Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een gemeente gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt namelijk de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt, hetgeen zich weer vertaalt in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een gemeente in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Rente- en treasuryresultaat

De kosten en opbrengsten van rente zijn volgens landelijke verslagleggingsrichtlijnen toegerekend aan bouwgronden in exploitatie en investeringen. Er is sprake van een rente- en een treasuryresultaat. In het laatste resultaat is opgenomen de opbrengst van dividend.

Rente- en treasuryresultaat (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 De externe rentelasten over de korte en lange financiering	962	1.476	2.207	2.799	3.039	3.184
2 De externe rentebaten over de korte en lange financiering	92	111	30	30	30	30
3 Saldo	870	1.365	2.177	2.769	3.009	3.154
Toerekening:						
4 De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-17	21	0	0	0	0
5 Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-915	-1.142	-2.169	-2.688	-2.963	-3.119
6 Renteresultaat (- = voordeel en + nadeel)	-61	244	8	81	46	35
7 Ontvangen dividend BNG Bank	-86	-93	-90	-90	-90	-90

8	Ontvangen dividend Vitens [1]	0	0	-40	-40	-40	-40
9	Treasuryresultaat (- = voordeel en + nadeel)	-147	151	-122	-49	-84	-95

[1] Voor de jaren 2020 - 2023 ontvangen we geen dividend om daarmee de kosten van verouderde waterleidingen te kunnen opvangen en het verbeteren van de financiële positie van Vitens.

Bedrijfsvoering

Samenvatting

Zoals beschreven in de bestuurlijke aanbieding van deze begroting werken we het komende jaar verder door aan wederzijds vertrouwen en een sterke lokale overheid. Een sterke lokale overheid vraagt onder andere om een slagvaardige gemeentelijke organisatie. Een gemeentelijke organisatie die wendbaar is. Op deze manier blijft het voor de gemeentelijke organisatie mogelijk om mee te bewegen met de snel veranderende samenleving en de politiek-bestuurlijke ambities van de gemeenteraad en het college.

Een sterke gemeentelijke organisatie (Organisatieontwikkeling)

Gemeente De Ronde Venen verdient een slagvaardige gemeentelijke organisatie die samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties antwoorden vindt op de uitdagingen op korte en lange termijn. Op deze manier kunnen we blijvend inspelen op de uitdagingen die op ons afkomen.

Verstevigen van de ambtelijke organisatie

In 2024 ligt de focus op het verstevigen van de ambtelijke organisatie. In de Kadernota hebben wij hiervoor extra middelen gevraagd. Deze extra middelen vragen we onder andere om onze (nieuwe) wettelijke taken uit te kunnen voeren en blijvend te kunnen voldoen aan de verwachtingen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Deze extra middelen zorgen ervoor dat we onze gemeentelijke organisatie op orde blijven houden en op sommige onderdelen verder op orde brengen. Deze extra middelen zorgen voor een toename van het aantal medewerkers in de gemeentelijke organisatie. De financiële gevolgen van deze ontwikkeling staan beschreven bij de verschillende onderdelen van de 'Bedrijfsvoeringskosten'.

Ontwikkeling van de organisatie

De ontwikkeling van de organisatie zetten we voort op basis van 'Samen voor Elkaar'. We zijn een organisatie die verantwoordelijkheid neemt en eigenaarschap toont voor de resultaten. Resultaten die direct van invloed zijn op de dienstverlening richting onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We zorgen voor de juiste afstemming, zodat we integraal werken. We spreken elkaar aan op de afspraken die we maken en tonen durf om van gebaande paden af te wijken om onze resultaten te behalen. Op deze manier werken we blijvend aan een lerende organisatie. Daarnaast blijven we stevig inzetten op het ontwikkelen van een veilige, stimulerende en bovenal prettige werkomgeving.

Aantrekkelijke werkgever

Er is ook het komende jaar blijvend aandacht voor aantrekkelijk werkgeverschap. We blijven investeren in de ontwikkeling van onze huidige medewerkers. Door een aantrekkelijke, inclusieve werkgever te zijn zorgen we er ook voor dat nieuw talent graag bij gemeente De Ronde Venen wil werken. Het komende jaar blijft het een uitdaging om verschillende moeilijk vervulbare vacatures structureel in te vullen. Naast het aanbieden van voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden is het van groot belang dat de organisatie vitaal is. Om die reden investeren we het komende jaar extra in de vitaliteit van onze medewerkers, zodat de inzetbaarheid wordt vergroot.

Een eigentijdse dienstverlening

Dienstverlening

We actualiseren de 'Visie op Dienstverlening' en voeren deze uit. We nemen de processen onder de loep, zodat vragen van inwoners en ondernemers worden snel en oplossingsgericht worden beantwoord. Ook breiden we het komende jaar onze dienstverlening voor nieuwe inwoners uit in samenwerking met het International Welcome Center. Dit betekent dat inwoners uit het buitenland die (tijdelijk) in De Ronde Venen wonen voor werk op één plek hun inschrijving bij de gemeente en overige zaken kunnen regelen.

Digitalisering en ICT

De digitaliseringsopgave van De Ronde Venen laat zich samenvatten als het organisatiebreed verder invoeren en op orde krijgen van het digitaal werken. Zowel in de werkprocessen, de bedrijfsvoering en in de klantcontacten met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners.

Nieuwe wet- en regelgeving vraagt blijvend om een forsere digitaliseringscomponent. ICT is een randvoorwaarde om digitalisering mogelijk te maken. Om digitaliserings-, wet- en regelgeving en ICT-projecten vanuit regie op te pakken voeren we het meerjarig digitaliseringsplan uit. Dit betekent onder andere dat we stapsgewijs verschillende applicaties en diensten naar de cloud brengen. Op deze manier werken we aan een toekomstgericht ICT-infrastructuur.

Een betrouwbare gemeente (Juridische kwaliteitszorg en rechtmatigheid, informatieveiligheid en privacy)

Informatieveiligheid en privacy

De gemeente beheert veel gegevens van inwoners. We gaan zorgvuldig met deze gegevens om en houden dit veilig. Naar aanleiding van het onderzoek van de Rekenkamercommissie worden de aanbevelingen uit dat rapport ook in 2024 voortvarend aangepakt. Er zijn diverse activiteiten en leermomenten ingepland om het kennisniveau op het gebied van privacy en informatieveiligheid te verhogen. Het monitoren van systemen moet in 2024 zijn doorgevoerd. De aanbevelingen die voortgekomen zijn uit de cybercrisisoefening worden in 2024 opgepakt. Het komende jaar worden er hogere eisen gesteld aan onze cyberbeveiliging (NIS2-verordening, Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen). Om hieraan te voldoen nemen we de nodige beveiligingsmaatregelen.

Juridische kwaliteitszorg

We maken komend jaar de beweging om formele bezwaren en klachten te verminderen, door juist aan de voorkant informele gesprekken te voeren. Daarnaast vormt de juridische kwaliteitszorg onderdeel van de algehele kwaliteitszorg van (werk)processen en bij de voorbereiding en uitvoering van besluiten. Op deze manier werken we aan een gemeente die voorspelbaar is voor onze inwoners en voorkomen we bezwaren.

Rechtmatigheid door het college

Het komende jaar is het college voor het eerst zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betreft de rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2023. De belangrijkste processen, de processen met een grote financiële impact, zijn vormgegeven in het business control framework. Als uit de eigen controles wordt geconstateerd dat er sprake is van afwijkingen op rechtmatigheidsaspecten, dan wordt dit verantwoord in de verantwoording over het boekjaar 2023. Hierbij geven we dan aan hoe we dit in de toekomst gaan oplossen.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken komen voort uit de Gemeentewet artikel 213a. Deze wet schrijft voor dat het college jaarlijks zijn eigen beleid tweemaal dient te toetsen. Sinds de gemeente een goed functioneerde rekenkamercommissie heeft ingesteld, heeft de raad de mogelijkheid om zelfstandig opdrachten te verstrekken aan de rekenkamercommissie voor eigen doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.

Interbestuurlijk toezicht

Eén van de kerntaken van de provincie is toezicht houden op de uitvoering van wettelijke taken door gemeenten, waterschappen en gemeentelijke regelingen. Dit gebeurt risicogericht, proportioneel, op afstand waar het kan, ingrijpen waar het moet. Het gaat om de volgende beleidsterreinen:

- Financieel toezicht
- Informatiebeheer
- Huisvesting vergunninghouders
- Omgevingsrecht

De provincie Utrecht publiceert de resultaten van het interbestuurlijk toezicht op internet. De resultaten zijn te vinden op <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/interbestuurlijk-toezicht/>.

Bedrijfsvoeringskosten | Definities

De hieronder beschreven definities zijn landelijk bepaald en gelden voor alle gemeenten.

1. Capaciteitskosten zijn de totale kosten die de organisatie maakt aan salarissen, sociale lasten, werkkostenregeling en inhuur. Hierbij wordt buiten beschouwing gelaten de griffie en het bestuur. Deze kosten worden niet afzonderlijk toegelicht omdat ze onderdeel zijn van overhead en apparaatskosten.
2. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Een groot deel hiervan bestaat uit capaciteitskosten van medewerkers van ondersteunende afdelingen en leidinggevenden. Daarnaast zijn er kosten voortkomend uit ondersteunende taken die gedekt worden uit voor die taken opgenomen budgetten, zoals informatievoorziening en ICT. De kosten van overhead zijn opgenomen in programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering.
3. Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (capaciteitskosten), organisatie-, huisvestings-, materiele-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten (zoals meubilair) die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Overhead

Onder de overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met het primair proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven.

Overhead bestaat uit:

- Personele capaciteitskosten overhead (management, bestuur- en managementondersteuning primair proces, alle kosten van personele inzet voor personeel en organisatiebeleid, inkoop, communicatie, juridische zaken, informatievoorziening en automatisering, documentaire informatievoorziening, huisvesting, facilitaire zaken, financiën etc.).
- Materiële kosten (goederen en diensten) voor:
 - Bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief de griffie omdat die geen onderdeel uitmaakt van de ambtelijke organisatie)
 - Documentaire informatievoorziening (DIV)
 - Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)
 - Financiën, toezicht en controle voor de eigen organisatie
 - Informatievoorziening en automatisering
 - Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement)
 - Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie
 - Juridische zaken
 - Personeel en organisatie

De onderstaande kosten van overhead bij programma 4 Bestuur en ondersteuning maken onderdeel uit van de apparaatskosten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	20.469	20.736	20.812	20.979
Baten	54	54	54	54
Totaal overhead	20.415	20.682	20.758	20.925

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (alle loonkosten voor het ambtelijk apparaat en alle inhuurkosten) en de materiele kosten voor overhead exclusief griffie en bestuur.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	40.050	40.317	40.393	40.560
Baten	54	54	54	54
Totaal apparaatskosten	39.996	40.263	40.339	40.506

Landelijke bedrijfsvoeringsindicatoren

Naam van de indicator	2022	2023	2024	2025
Bestuur en organisatie				
1 Toegestane formatie per 1.000 inwoners	7,0	7,0	7,7	7,6
2 Werkelijke bezetting per 1.000 inwoners	6,3	6,4	6,1	6,1
3 Apparaatskosten in euro's per inwoner	727	743	874	878
4 Externe inhuurkosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	16%	16%	23%	23%
5 Overhead als percentage van totale lasten	14%	16%	17%	18%

Toelichting:

1. De toegestane formatie over de periode 2022 - 2023 vertoont een stabiel beeld. De stijging in 2024 en 2025 is in lijn met de organisatieontwikkeling.
2. De werkelijke bezetting over de periode 2022 - 2025 vertoont een stabiel beeld.
3. De apparaatskosten voor 2024 stijgen met 17,6% ten opzichte van 2023. Deze stijging hangt samen met de stijging in totale apparaatskosten ten opzichte van 2023 met 18,5% en de stijging in het aantal inwoners.
4. Het percentage inhuurkosten stijgt naar aanleiding van de organisatieontwikkelingen. Dit percentage is in lijn met de toegestane formatie en werkelijke bezetting.
5. De kosten van overhead over de periode 2022 - 2025 vertoont een stabiel beeld.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Beleidsvoornemens Wet open overheid

In artikel 3.5 van de Wet open overheid (hierna: de Woo) is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet.

De Woo kent twee typen van openbaarmaking. Actieve openbaarmaking en passieve openbare bekendmaking.

1. Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking houdt in dat de gemeente categorieën en besluiten uit eigen beweging openbaar maakt. De verplichting tot het actief openbaar maken wordt gefaseerd, in meerdere tranches ingevoerd. Zo vallen nu al besluiten van algemene strekking en informatie over inzicht in organisatie en werkwijzen, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen daaronder.

2. Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking is openbaarmaking van informatie op verzoek, zoals we die ook al onder de werking van de Wob kennen. Wij actualiseren in de komende periode de procedure voor het behandelen van de verzoeken tot het openbaar maken van informatie.

Voor zowel de actieve als de passieve openbaarmaking geldt dat het belang is dat de processen, procedures en systemen zo zijn ingericht dat ze volledig en goed doorzoekbaar zijn. Bij het implementeren van nieuwe systemen en processen wordt hiermee rekening gehouden.

Verbonden partijen

Samenvatting

Voor de jaren 2024 tot en met 2027 worden geen wijzigingen in de verbonden partijen verwacht.

Beleidskader voor verbonden partijen

Voor het uitvoeren van gemeentelijk beleid vindt samenwerking plaats met andere partijen. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

- *Bestuurlijk en financieel belang*
 - Bestuurlijk belang is zeggenschap, ofwel via vertegenwoordiging in het bestuur ofwel via stemrecht. Er is sprake van bestuurlijk belang als een bestuurder of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt.
 - Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, ofwel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- *Aangaan en beëindigen van verbonden partijen*
 - In de Gemeentewet staat in artikel 160, lid 2 een bepaling voor het aangaan van verbonden partijen. Deze bepaling luidt als volgt: "Het college besluit slechts tot de oprichting van en deelnemingen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen. Het besluit tot beëindiging van verbonden partijen wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen."
 - In de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de bevoegdheden opgenomen voor het aangaan of beëindigen van een gemeenschappelijke regelingen. Hiervoor geldt dat de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters niet over gaan tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Dit geldt tevens voor het wijzigen of het uittreden uit een regeling.
- *Begroting en jaarrekening gemeenschappelijke regelingen*
 - Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijk regeling zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

- *Lokaal beleid*
 - In 2018 heeft de raad Nota Verbonden partijen vastgesteld. Deze nota beschrijft de aard van verbonden partijen, het kader aan wet- en regelgeving en is bedoeld als instrument voor de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad.

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeenschappelijke regelingen voeren verschillende taken en regelingen uit namens de gemeente De Ronde Venen. Per gemeenschappelijke regeling zijn gegevens opgenomen over:

- De vestigingsplaats van de gemeenschappelijke regeling;
- Een toelichting op het openbaar belang;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert;
- Welke deelnemers uitmaken van de gemeenschappelijke regeling.

Financiële gegevens van de gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen in een totaaloverzicht.

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	Het belang van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap.
Programma	1
Deelnemers	De gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Woerden, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt, De Ronde Venen, alsmede provincie Utrecht.

Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Openbaar belang	Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Daarnaast is in 1995 een NV opgericht waarvan de gemeenschappelijk regeling AVU de enige aandeelhouder is. De N.V. AVU biedt de mogelijkheid tot maatwerkcontracten waaraan niet alle gemeenten hoeven deel te nemen.
Programma	1
Deelnemers	De provincie Utrecht en 25 gemeenten binnen de provincie Utrecht.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Utrecht (ODrU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de gemeenten tezamen en van elke deelnemende gemeente afzonderlijk op het gebied van omgeving in de ruimste zin.
Programma	1
Deelnemers	De gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Openbaar belang	De gemeente is wettelijk verplicht een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in te stellen en in stand te houden. De GGD regio Utrecht is een gemeenschappelijke regeling en werd in 2013 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de GGDrU de gemeentelijke verplichtingen van de Wet Publieke Gezondheid uit. Het gaat onder andere om infectieziektebestrijding, medische milieukundige zorg, SOA-bestrijding, gezondheidsbeleid en -onderzoek, toezicht kinderopvang, crisisfunctie, jeugdgezondheidszorg, rijksvaccinatieprogramma en Wmo-toezicht. Daarnaast nemen gemeenten een maatwerkpakket af. Hierin zitten voor De Ronde Venen bijvoorbeeld het Meldpunt Bezorgd en trajecten Stevig Ouderschap.
Programma	2
Deelnemers	De provincie Utrecht en de 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	De VRU behartigt de belangen van de gemeenten op de brandweezorg, de organisatie van de Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio (GHOR), de rampenbestrijding, crisisbeheersing en de meldkamer. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de regionale ambulancevervoersvoorziening ten aanzien van onder meer de gemeenschappelijke meldkamer; een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Programma	3
Deelnemers	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Vestigingsplaats	Breukelen
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van de Archiefwet en het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Programma	4
Deelnemers	De gemeenten Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen.

Amstelland Meerlanden overleg

Vestigingsplaats	Haarlemmermeer
Openbaar belang	Het Amstelland-Meerlandenoverleg (AM) fungeert als platform, waardoor de zeven deelnemende gemeenten elkaar op diverse terreinen snel en effectief kunnen vinden wanneer dat nodig is. Het gebied van AM vormt de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en is aangewezen als deelregio binnen MRA. Het platform wordt benut om de gezamenlijke belangen van het AM-gebied te behartigen in de MRA en in de vervoersregio Amsterdam.
Programma	4
Deelnemers	De gemeenten Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn, De Ronde Venen, Aalsmeer en Haarlemmermeer.

Gemeentebelastingen Amstelland

Vestigingsplaats	Amstelveen
Openbaar belang	Het vormen van een gemeenschappelijke ambtelijke belastingorganisatie die belast is met zowel de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen als de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken. Door de samenwerking is een belastingorganisatie ontstaan met voldoende kennis, kunde en personele capaciteit om de belastingwetten en -regels te kunnen uitvoeren. Elke gemeenteraad blijft het eigen belastingbeleid en de belastingtarieven bepalen.
Programma	4
Deelnemers	De gemeenten Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en De Ronde Venen. De gemeente Aalsmeer is daarnaast een rechtstreekse deelnemer van de gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland.

Financiële gegevens van de gemeenschappelijke regelingen (x € 1.000)

Naam	Belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	Bijdrage	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2024	2023	2024
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	49,3%	50,6%	4.004	3.491	4.670	4.670	0	505	522
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	3,7%	3,8%	350	100	14.905	14.000	0	1.832	1.994
Omgevingsdienst regio Utrecht (ODrU)	14,7%	15,1%	315	809	2.550	2.550	0	2.252	2.526
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)	4,0%	4,0%	2.004	1.603	16.301	15.397	0	1.723	2.067
Veiligheidsregio Utrecht	3,2%	3,0%	1.409	1.409	84.831	79.108	0	2.965	3.081
Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen	29,3%	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	384	434
Amstelland Meerlanden overleg	0,9%	0,9%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	4	4
Gemeentebelastingen Amstelland	18,2%	18,1%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	997	1.114

Deelnemingen

Naast de gemeenschappelijke regelingen zijn er twee deelnemingen:

1. BNG Bank

Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente De Ronde Venen bezit 37.323 aandelen BNG Bank. In 2024 is rekening gehouden met € 90.000 aan te ontvangen dividend.

2. Vitens

De aandelen van Vitens zijn in het bezit van vijf provincies en 92 gemeenten. De gemeente bezit 40.426 aandelen Vitens. Voor de jaren 2021 - 2023 ontvangen we geen dividend om daarmee de kosten van verouderde waterleidingen te kunnen opvangen en het verbeteren van de financiële positie van Vitens. Vanaf 2024 is rekening gehouden met € 40.000 aan te ontvangen dividend.

Overige deelnemingen

Naast de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen werken we samen met overige verbonden partijen.

- Programma 1 | Wonen:
 - Mooisticht
 - Marickenland
 - Gebiedsprogramma Utrecht-West
- Programma 2 | Samenleven:
 - Kansis (Stichting Beschut Werk)
 - Kansis Groen (Stichting Groenwerk)
- Programma 3 | Veiligheid:
 - Het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU)
 - Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen (SBB)
- Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering
 - Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond & Kennemerland (RIJK)
 - Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
 - U10.

Hun bijdragen aan onze doelstellingen zijn toegelicht bij de programma's.

Grondbeleid

Samenvatting

De paragraaf grondbeleid is in deze begroting gering van omvang. Er zijn in 2024 geen lopende grondexploitaties. Het onderdeel eigendommen niet voor de publieke taak bestemd is geactualiseerd.

Bouwgronden in exploitatie | Algemeen

- In 2024 zijn er geen grondexploitaties.
- De twee lopende grondexploitaties in 2023 zijn in de afrondende fasen:
 - Alle gronden zijn verkocht, waardoor de financiële risico's beperkt zijn.
 - De resterende werkzaamheden richten zich met name op het woonrijp maken van gronden.
 - Voor De Maricken betreffen de resterende werkzaamheden planvorming en realisatie van het park.
 - Voor Land van Winkel moeten de delen van het openbaar gebied waar de woningen nog in aanbouw zijn, woonrijp worden gemaakt.
 - Voor de grondexploitaties zijn nog plankosten te maken.
 - De verwachting is dat deze grondexploitaties eind 2023 kunnen worden afgesloten.

Eigendommen niet voor de publieke taak bestemd

De gemeente bezit diverse eigendommen (grond en gebouwen), die niet voor een publieke taak zijn bestemd en waarbij het voornemen is om deze te verkopen. Conform de bepalingen van het BBV wordt in de jaarrekening bepaald of er sprake is van duurzame waardevermindering. Hiervan is sprake als de taxatiewaarde lager is dan de boekwaarde. Als de taxatiewaarde hoger is dan de boekwaarde is er sprake van een stille reserve.

De volgende eigendommen hebben nog geen bestemming of is de bestemming nog niet gewijzigd.

- Glastuinbouw Wickelhof Mijdrecht (beoogde woningbouwlocatie Oosterland)
- Marickenzijde 2e fase Wilnis (woningbouwlocatie)
- Bedrijventerrein N201 Mijdrecht
- Stationsgebied Abcoude (Bovenkamp 1 - 3) (Sporthuis Abcoude)
- Baambrugse Zuwe 143b te Vinkeveen
- Herenweg 196 en 196A te Vinkeveen
- Centrum Oost, Herenweg 70 Vinkeveen. (verkocht in 2023)
- Ontspanningsweg /Wilnisser Dwarsweg Mijdrecht
- Provincialeweg N201 Mijdrecht (agrarisch perceel).
- Baambrugse Zuwe achter 116 Vinkeveen (verkoop onder voorbehoud in 2023 in afwachting van bestemmingsplanwijziging)
- Provincialeweg 7a, Mijdrecht

Stille reserve

De boekwaarde van gronden en verspreide percelen kan lager zijn dan de actuele waarden, waardoor er binnen de gronden niet voor de publieke taak bestemd sprake is van stille reserves. Deze reserves kunnen van substantiële betekenis zijn in relatie tot het balanstotaal dan wel de financiële positie van de gemeente. De omvang van de stille reserves is € 4.120.000 (€ 4.238.000 -/- € 118.000 Herenweg 70 Vinkeveen) .

Subsidies en bijdragen

Inleiding

In deze paragraaf wordt een meerjarig financieel beeld van zowel de verstrekte als de ontvangen subsidies en bijdragen weergegeven.

Financieel overzicht van te verstrekken subsidies en bijdragen

De Ronde Venen ondersteunt veel initiatieven op het gebied van wonen, werken, welzijn, onderwijs, kunst, cultuur, sport, recreëren, enz. Allemaal activiteiten die ten goede komen aan de Rondeveense samenleving. De gemeente doet dit onder andere door het verstrekken van subsidies en bijdragen. De wettelijke basis voor het verstrekken van subsidies is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) (titel 4.2), voorts de Algemene subsidieverordening. De subsidieverordening vormt de grondslag voor de verleende subsidies. Daarnaast is een aantal nadere regels opgesteld voor het verstrekken van subsidies. Hierbij kan gedacht worden aan 'Beleidsregels Subsidie Sportstimulering', 'Beleidsregels subsidieaanvragen bewoners en bewonersorganisaties' en 'Nadere regels ten aanzien van het eigen vermogen en de reserves van de subsidieontvangers van de gemeente De Ronde Venen 2013'.

In 2023 wordt het subsidiebeleid ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Vervolgens wordt in 2024 een subsidiejaarplan opgesteld. Dit plan gaat over doelen, activiteiten en effecten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	7.447	7.272	7.192	7.192
Totaal verstrekte subsidies en bijdragen	7.447	7.272	7.192	7.192

Toelichting op de te verstrekken subsidies en bijdragen

Voor 2023 is een budget beschikbaar voor subsidies en bijdragen van € 7.111.000. Dit budget stijgt naar € 7.447.000 in 2024. Dit wordt veroorzaakt door indexatie conform de meicirculaire 2023, in enkele gevallen gelden individuele afspraken en vanaf volgend jaar wordt een andere cyclus toegepast.

Financieel overzicht van te ontvangen subsidies en bijdragen

In onderstaande tabel zijn de ontvangen subsidies en bijdragen gepresenteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Baten	86.953	89.433	83.653	84.853
Gerealiseerd resultaat	-86.953	-89.433	-83.653	-84.853

Toelichting op de ontvangen subsidies en bijdragen

De belangrijkste bijdrage die we ontvangen betreft de algemene uitkering. Deze bijdrage van het Rijk is opgenomen bij taakveld 0.7 Algemene uitkering.

De daaropvolgende belangrijke bijdragen betreffen de rijksmiddelen voor het uitvoeren van bijstandsuitkeringen, de wet inburgering en het onderwijsachterstandenbeleid. Deze bijdragen zijn opgenomen bij respectievelijk taakveld 6.3 Inkomensregelingen, 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.

Financiële begroting

01 | Financieel totaaloverzicht

Financieel totaaloverzicht

In de financiële verslagleggingsregels voor gemeenten (BBV) staat vermeld dat de baten, lasten en het saldo van de programma's meerjarig worden weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	113.212	120.017	118.927	118.143	118.590	119.266
Baten	115.932	114.434	120.819	120.110	115.268	116.800
Saldo van baten en lasten	-2.720	5.584	-1.892	-1.967	3.322	2.466
Onttrekkingen	3.410	7.478	3.987	1.692	641	419
Stortingen	2.993	2.830	5.447	1.500	1.500	1.500
Mutaties reserves	-417	-4.648	1.460	-192	859	1.081
Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	-3.137	935	-432	-2.158	4.181	3.547

02 | Overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, post onvoorzien en overige stelposten

Algemene dekkingsmiddelen | Financieel meerjarenoverzicht

In de financiële verslaglegging voor gemeenten is vastgelegd dat in de begroting en verantwoording wordt ingegaan op de algemene dekkingsmiddelen en de kosten van overhead. Onder algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan:

- Treasury
- Onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen en niet-woningen
- Overige belastingen
- Algemene uitkering
- Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien
- Vennootschapsbelasting.

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-05	0.5 Treasury	-122	-49	-84	-95
XT-061	0.61 OZB woningen	-5.900	-5.900	-5.900	-5.900
XT-062	0.62 OZB niet-woningen	-4.507	-4.507	-4.507	-4.507
XT-063	0.63 Parkeerbelasting	19	-35	-6	-6
XT-064	0.64 Belastingen overig	334	334	334	334
XT-07	0.7 Algemene uitkering	-76.840	-79.380	-73.600	-74.800
XT-08	0.8 Overige baten en lasten	992	994	995	997
XT-09	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	20	20	20	20
Totaal algemene dekkingsmiddelen		-86.004	-88.523	-82.748	-83.957

Algemene dekkingsmiddelen | Treasury

In het onderdeel Treasury zijn opgenomen rentekosten, rentebaten en ontvangen dividend. In de paragraaf Financiering zijn deze toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen | Onroerendezaakbelastingen voor woningen en niet-woningen

Gemeenten heffen belastingen op onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen om een deel van hun taken te bekostigen. De onroerendezaakbelastingen zijn de grootste eigen inkomstenbron van gemeenten en bedragen gemiddeld zo'n 8% van de totale gemeentelijke inkomsten. Voor een toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen waarvan de genoemde lokale heffingen deel uitmaken.

Algemene dekkingsmiddelen | Overige belastingen

Onder de lasten en baten van overige belastingen zijn opgenomen de parkeerbelasting en de roerendezaakbelasting. Meer informatie over deze belastingen is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene dekkingsmiddelen | Algemene uitkering

In de ramingen 2024 - 2027 is rekening gehouden met de uitkomsten van de septembercirculaire 2023. Hierover is op 11 oktober 2023 een raadsinformatiebrief uitgebracht.

Algemene dekkingsmiddelen | Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien

Bij het onderdeel overige baten en lasten is rekening gehouden met:

- een structurele post onvoorzien voor 2024 van € 130.000 oplopend naar € 135.000 in 2027.
- een structurele stelpost van € 100.000 als onderuitputting op de programma's.
- een hogere inflatie van € 900.000 ten opzichte van het voorjaar van 2023 voor 2024 (Bron: septembercirculaire 2023). De hogere kosten van de inflatie voor 2024 worden inzichtelijk gemaakt in de bestuursrapportages van 2024 en de Kadernota 2025.
- loonkosten van bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is.

Algemene dekkingsmiddelen | Vennootschapsbelasting

Het gaat om het (geraamde) bedrag van de aanslag vennootschapsbelasting voor het betreffende begrotingsjaar/verantwoordingsjaar. Dit bedrag is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

Overhead

Het BBV gebruikt de volgende definitie van overhead: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	20.469	20.736	20.812	20.979
Baten	54	54	54	54
Kostenontwikkeling overhead	20.415	20.682	20.758	20.925

03 | Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met oktober 2023

Na het vaststellen van de Kadernota 2024 op 31 mei 2023 door de gemeenteraad zijn er daarna diverse raadsbesluiten genomen die financiële effecten hebben op de begrotingsresultaten. Dit is hieronder weergegeven.

Specificatie raadsbesluiten

Specificatie raadsbesluiten (bedragen x € 1.000 en + = nadeel en - = voordeel)					
Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1	Ontwerpbegroting 2024 van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	-130	-130	-130	-130
2	Ontwerpbegroting 2024 Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)	-70	0	0	0
3	Aankopen percelen in 't Meertje te Vinkeveen voor natuurcompensatie	24	24	24	24
4	Ruimtelijk kader Argon-locatie	0	110	110	110
Totaal programma 1 Wonen		-176	4	4	4
5	Ontwerpbegroting 2024 GGD regio Utrecht	377	377	377	377
6	Constructiefouten dak Veenlandencollege	6	6	6	6
Totaal programma 2 Samenleven		383	383	383	383
7	Inrichting audiovisueel systeem raadzaal	0	51	51	51
Totaal programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering		0	51	51	51
Totaal raadsbesluiten		207	438	438	438

04 | Autonome ontwikkelingen

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2024 - 2027 zijn er diverse autonome ontwikkelingen. Dit betreft onder andere loon- en prijsontwikkeling en aanpassing van hoeveelheden. Dit is hieronder weergegeven voor alle programma's gezamenlijk. Daarna is een specificatie opgenomen per programma en onderwerp.

Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen x € 1.000 (+ = nadeel en - = voordeel)

	2024	2025	2026	2027
1 Wonen	2.380	2.292	1.408	1.564
2 Samenleven	1.493	1.458	1.574	1.705
3 Veiligheid	82	24	165	161
4 Bestuur en bedrijfsvoering	599	519	528	577
5 Financiën	-5.765	-5.975	-4.444	-5.653
Totaal	-1.212	-1.682	-769	-1.646

Programma 1 | Wonen

Autonome ontwikkelingen programma 1	2024	2025	2026	2027
1 Ontwikkeling capaciteitskosten	1.199	1.199	1.199	1.199
2 Ontwikkeling opbrengst omgevingsvergunningen door planning woningbouw	495	406	-521	-648
3 Prijsontwikkeling verkeer, openbaar groen, milieubeheer etc.	472	471	463	436
4 Toegerekende rente aan investeringen	370	488	501	615
5 Afschrijvingskosten	61	-9	36	238
6 Kosten inrichting buitenruimte voormalig Twistvliedschool	25	0	0	0

Autonome ontwikkelingen programma 1		2024	2025	2026	2027
7	Kosten voor snelle internetverbinding voor onze inwoners	25	0	0	0
8	Areaal en prijsontwikkeling afval	-155	-151	-158	-165
9	Kostendekkend maken van de begraafplaatsen	-70	-70	-70	-70
10	Indexatie van opbrengst lokale heffingen van toeristen- en forensenbelasting	-42	-42	-42	-42
Totaal		2.380	2.292	1.408	1.564

Programma 2 | Samenleven

Autonome ontwikkelingen programma 2		2024	2025	2026	2027
1	Kostenontwikkeling jeugdhulp	394	394	394	394
2	Toegerekende rente aan investeringen	317	428	672	627
3	Kostenontwikkeling WMO	266	266	266	366
4	Kostenontwikkeling toegang en eerstelijnsvoorzieningen (w.o. wijkteams en centra voor jeugd en gezin)	154	121	121	121
5	Ontwikkeling capaciteitskosten	154	154	154	154
6	Kostenontwikkeling sport	103	103	103	103
7	Kostenontwikkeling werk en inkomen	128	128	128	128
8	Kostenontwikkeling samenkracht en burgerparticipatie (w.o. buurthuizen en algemeen maatschappelijk werk)	103	103	103	103
9	Kostenontwikkeling onderwijs, cultuur en media	102	62	58	62
10	Uitvoering van de motie waardering mantelzorgers	25	25	25	25
11	Omzetting van algemene uitkering naar specifieke uitkering (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	-207	-207	-207	-207

Autonome ontwikkelingen programma 2		2024	2025	2026	2027
12	Afschrijvingskosten	-46	-291	-26	46
13	Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	0	172	0	0
14	Herinvoeren bredere eigen bijdrage WMO (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	0	0	-217	-217
Totaal		1.493	1.458	1.574	1.705

Programma 3 | Veiligheid

Autonome ontwikkelingen programma 3		2024	2025	2026	2027
1	Ontwikkeling capaciteitskosten	72	72	72	72
2	Kostenontwikkeling Openbare orde en veiligheid	53	53	53	53
3	Afschrijvingskosten	-10	-102	25	25
4	Toegerekende rente aan investeringen	- 33	1	15	11
Totaal		82	24	165	161

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering

Autonome ontwikkelingen programma 4		2024	2025	2026	2027
1	Ontwikkeling capaciteitskosten	550	550	550	550
2	Ontwikkeling bestuurskosten, raad, college en griffie	60	60	60	60
3	Kostenontwikkeling overhead	49	49	49	49
4	Toegerekende rente aan investeringen	18	61	68	42
5	Kosten en opbrengsten burgerzaken	-16	-9	-41	-100

Autonome ontwikkelingen programma 4		2024	2025	2026	2027
6	Afschrijvingskosten	- 62	-102	-158	-124
7	Verkiezingen - Verschuiving vanwege vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in 2023	0	-90	0	100
Totaal		599	519	528	577

Programma 5 | Financiën

Autonome ontwikkelingen programma 5		2024	2025	2026	2027
1	Hogere algemene uitkering volgens de meicirculaire 2023	-4.120	-4.520	-3.160	-3.090
2	Toegerekende rente aan investeringen	-947	-1.294	-1.557	-1.583
3	Hogere algemene uitkering volgens de septembercirculaire 2023	-869	-860	-750	-2.020
4	Indexatie van opbrengst lokale heffingen	-508	-508	-508	-508
5	Verrekening incidentele kosten met de algemene reserve	-75	0	0	0
6	Ontwikkeling capaciteitskosten	-9	-9	-9	-9
7	Toename rentekosten voor leningen	621	1.099	1.423	1.438
8	Uitvoering belastingen Gemeentebelastingen Amstelland (GBA)	117	117	117	117
9	Vorbereidingsbudget aanbesteding digitalisering parkeerontheffing	25	0	0	0
10	Diversen	0	0	0	2
Totaal		-5.765	-5.975	-4.444	-5.653

05 | Borg- en garantstellingen

De gemeente De Ronde Venen heeft borgstellingen afgegeven voor het betalen van rente en aflossing van bepaalde geldleningen. Dit betreffen leningen die zijn aangegaan door woningbouwvereniging Cazas en diverse sport- en welzijnsinstellingen voor het financieren van vaste activa. We hanteren hierbij de afspraken die vastgelegd zijn in de Nota borg- en garantstellingen van 2019.

Borgstellingen per 31 december 2022 - 2024 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam van de instelling	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
1	Stichting Cazas Wonen	190.827	192.000	193.000
2	Hypotheekfonds overheidspersoneel	517	517	517
3	FC Abcoude	469	437	406
4	Stichting Ons Dorpshuis (De Boei)	1.232	1.176	1.120
5	Sporthuis Abcoude	5.071	5.008	4.944
6	Abcouder Lawn Tennis Club (ALTC)	0	225	210
	Totaal	198.116	199.363	200.197

Toelichting:

- De geborgde leningen van Stichting Cazas Wonen (voorheen Groenwest) gaan via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW):
 - De achtervang van de gemeenten en het Rijk is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel voor woningbouw. Pas als het WSW niet aan hun betaalverplichtingen (uit de overige buffers) kunnen voldoen, verstrekken de gemeenten en het Rijk renteloze leningen aan het WSW.
 - De WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein.
- Hypotheekfonds overheidspersoneel
 - Door landelijke wetgeving is het hypotheekfonds overheidspersoneel vervallen. Hierdoor zijn er geen nieuwe garanties verstrekt.

06 | Meerjarenprognose balans en EMU-saldo

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is landelijk voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognoseerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De presentatie van de geprognoseerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Bij de prognoses is rekening gehouden met de mutaties voortvloeiend uit het investeringsprogramma, actualisatie grondexploitaties en de mutaties in de reserves en voorzieningen.

Balansprognose per 31 december voor de jaren 2022 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1 (Im)materiële vaste activa	92.842	111.046	123.481	137.142	144.446	151.404
2 Financiële vaste activa	2.478	2.497	2.516	2.535	2.554	2.573
3 Voorraden	-1.563	0	0	0	0	0
4 Uiteenzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	15.188	12.453	12.453	12.453	12.453	12.453
5 Liquide middelen	431	-10.608	2.004	4.686	-2.347	-8.155
6 Overlopende activa	2.630	2.630	2.630	2.630	2.630	2.630
Totaal activa	112.006	118.018	143.084	159.446	159.736	160.905
7 Eigen vermogen	34.159	28.573	28.420	30.386	27.063	24.596
8 Voorzieningen	6.850	6.551	6.206	5.964	5.605	5.603
9 Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	54.407	65.304	90.868	105.506	109.478	113.116
10 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	10.685	10.685	10.685	10.685	10.685	10.685
11 Overlopende passiva	5.905	6.905	6.905	6.905	6.905	6.905
Totaal passiva	112.006	118.018	143.084	159.446	159.736	160.905

EMU-saldo

- Het begrotingssaldo van een land geeft weer of een land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Als de uitgaven in een bepaald jaar groter zijn dan de inkomsten, is er in dat jaar sprake van een tekort en groeit de staatsschuld. Het begrotingssaldo geeft daarmee een indicatie van de staat waarin het huishoudboekje van de overheid in een bepaald jaar verkeert. De lidstaten van de Europese Unie hebben afgesproken allemaal met eenzelfde definitie van het begrotingssaldo te werken. Ze noemen dit het EMU-saldo.
- Gemeenten zijn verplicht om in hun begroting een berekening op te nemen van het EMU-saldo voor de begrotingsjaren 2023 – 2025.
- De EMU-systematiek werkt evenwel op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.
- Het EMU-saldo voor De Ronde Venen voor 2024 komt uit op € -10.888.000. Het betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Dat blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening EMU-saldo 2023 - 2025 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-5.584	1.892	1.967
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	18.204	12.435	13.661
3 Mutatie voorzieningen	-299	-345	-242
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
6 Berekend EMU-saldo	-24.087	-10.888	-11.936

07 | Overzicht incidentele baten en lasten 2024 - 2027

Om vast te stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een belangrijke rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht. Dit overzicht is hieronder opgenomen.

Uitgangspunten:

- In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn daarmee de regel en incidentele lasten zijn de uitzondering.
- In dit overzicht worden uitsluitend incidentele baten en lasten opgenomen vanaf € 25.000.

Totaaloverzicht incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)				
	2024	2025	2026	2027
1 Wonen	1.593	-1.137	0	0
2 Samenleven	-695	-80	-222	0
3 Veiligheid	-35	0	0	0
4 Bestuur en bedrijfsvoering	-401	0	0	0
5 Financiën	0	0	0	0
Subtotaal	462	-1.217	-222	0
Overheveling van 2023 naar 2024 (2e Berap 2023)	-2.045	0	0	0
Totaal	-1.583	-1.217	-222	0

01 | Wonen

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)					
		2024	2025	2026	2027
1.	Recreatieve voorzieningen Marickenland/De Heul	-1.038	-975	0	0
2.	Ruimtelijk kader Argon-locatie	-615	-62	0	0
3.	Opstellen Omgevingsvisie en Omgevingsplan	-110	0	0	0
4.	Sanering verkeersborden en obstakels	-100	-100	0	0
5.	Visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing	-75	0	0	0
6.	Ruimtelijk kader Dorpshart Vinkeveen	-66	0	0	0
7.	Onderzoek Baambrugse Zuwe	-50	0	0	0
8.	Vorbereiden en uitvoeren doorfietsroute Mijdrecht - Wilnis	-50	0	0	0
9.	Opstellen Woonvisie	-50	0	0	0
10.	Advieskosten natuur en landschap	-35	0	0	0
11..	Opstellen Visie openbare ruimte	-30	0	0	0
12.	Opstellen kaders beeldkwaliteit bestaande bedrijventerrein Mijdrecht	-30	0	0	0
13.	Actualiseren Visie recreatie en toerisme	-30	0	0	0
14.	Vorbereiden aanbesteding digitalisering parkeerontheffingen	-25	0	0	0
15.	Snelle internetverbinding voor onze inwoners	-25	0	0	0
16.	Afronden inrichting openbare ruimte locatie-ontwikkeling Twistvlied	-25	0	0	0
17.	Verkoop grond Maricken II	3.947	0	0	0
Totaal		1.593	-1.137	0	0

Toelichting:

1. Betreft verbetering van de toegang van de plassen via De Heul en de verbinding zuidelijke punt Marickenland polder Groot Wilnis-Vinkeveen. De totale projectkosten zijn € 2,8 miljoen.
2. In de raadsvergadering van oktober 2023 heeft de raad vastgesteld het ruimtelijk kader Argonlocatie.
3. Door de Omgevingswet heeft de gemeente een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan nodig. Onderzoek en participatie vereisen extra eenmalige middelen.
4. In overeenstemming met actie B24 | 1.2.6 voeren we het project sanering borden en palen uit.
5. Om de visie op vrijkomende agrarische bebouwing op te stellen is externe ondersteuning nodig.
6. In september 2023 heeft de raad vastgesteld het ruimtelijk Kader Dorpshart Vinkeveen.
7. Onderzoek naar verschillende opties van de reconstructie Baambrugse Zuwe.
8. We verbeteren het huidige pad voor fietsers en voetgangers tussen Mijdrecht en de N212 bij Wilnis. Waarbij het voetpad behouden blijft.
9. Om de Woonvisie op te stellen is externe ondersteuning nodig.
10. Bij grote ruimtelijke projecten en vergunningsaanvragen vraagt het aspect landschap en natuur in toenemende mate aandacht. Met dit budget is het mogelijk om waar nodig extern advies in te winnen.
11. Om de visie op de openbare ruimte op te stellen is externe ondersteuning nodig.
12. Deze middelen worden ingezet om samen met de ondernemers afspraken te maken over de uitstraling van de bedrijfsgebouwen en -terreinen op het bestaande bedrijventerrein in Mijdrecht.
13. Dit budget wordt gebruikt om op basis van actuele data een nieuwe visie Recreatie en Toerisme op te stellen.
14. Voor het voorbereiden van de aanbesteding voor het digitaliseren van het proces voor het verlenen van parkeeronthefingen is externe expertise nodig.
15. De werkzaamheden en advieskosten voor snelle internetverbinding voor onze inwoners loopt door van 2023 naar 2024.
16. Afronden van het in 2023 ingezette inrichting openbare ruimte locatie-ontwikkeling Twistvlied.
17. De verwachting is dat in 2024 grond wordt verkocht voor Maricken II.

02 | Samenleven

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)				
	2024	2025	2026	2027
1. Duurzaamheidsbijdrage scholen	-550	0	0	0
2. Uitvoering inclusieagenda	-80	-80	0	0
3. Vakapplicaties sociaal domein	-65	0	0	0
4. Kindcentrum Hofland I Afboeken restant boekwaarde	0	0	-172	0
5. Kindcentrum Hofland I Inrichting	0	0	-50	0

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)				
	2024	2025	2026	2027
1. Duurzaamheidsbijdrage scholen	-550	0	0	0
Totaal	-695	-80	-222	0

Toelichting:

1. In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs heeft de raad vastgesteld dat de gemeente een bijdrage van 20% doet bij duurzaamheidsmaatregelen aan onderwijsgebouwen, wanneer er sprake is van cofinanciering door het Rijk voor 30%. 50% wordt betaald door de schoolbesturen. De gemeentelijke bijdrage die hier genoemd staat is voor 3 scholen, te weten: Sint Jozefschool (Vinkeveen), OBS Twister (Mijdrecht) en OBS De Pijlstaart (Vinkeveen).
2. In de periode 2023 tot en met 2025 zal de inclusieagenda worden uitgevoerd.
3. Voor het sociaal domein wordt een nieuw regie- en backofficesoftware geïmplementeerd.
4. Dit budget wordt ingezet voor het afboeken van de restant boekwaarden van het oude scholencomplex.
5. Dit budget wordt ingezet voor het inrichten van het kindcentrum Hofland.

03 | Veiligheid

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)				
	2024	2025	2026	2027
1. IVP - Jongerenwerk Streetwise	-35	0	0	0
Totaal	-35	0	0	0

Toelichting:

1. Dit budget is voor het extra inzetten op jongerenwerk.

04 | Bestuur en bedrijfsvoering

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)				
	2024	2025	2026	2027
1. Implementatie zaakstelsel	-180	0	0	0
2. Verkiezingen	-60	0	0	0
3. Digitalisering akten burgerlijke stand	-56	0	0	0
4. Borgen horizontaal toezicht	-50	0	0	0

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging aan de reserves en - = onttrekking aan de reserves)					
		2024	2025	2026	2027
1.	Implementatie zaakstelsysteem	-180	0	0	0
5.	VTH-zaakstelsysteem koppelen met andere systemen	-30	0	0	0
6.	Aanbesteding vakapplicatie makelaar	-25	0	0	0
	Totaal	-401	0	0	0

Toelichting:

1. Betreft vervanging van het zaakstelsysteem.
2. In de ramingen is rekening gehouden met verkiezingen. Het verkiezingsschema kan wijzigen door tussentijdse nieuwe ontwikkelingen. Vanaf 2025 beschouwen we dit soort kosten als structureel. Alleen onverwachte verkiezingen (bijvoorbeeld als het kabinet valt) leiden tot incidentele lasten.
3. Om aan de Archiefwet te voldoen zijn diverse ontwikkelingen noodzakelijk. Diverse applicaties hebben nog geen voorziening die voldoet aan de Archiefwet. Daarnaast dienen bestaande archieven vindbaar en toegankelijk te zijn. Hiervoor worden kosten gemaakt om de huidige en toekomstige archiefstukken beter te beschrijven.
4. De bestaande convenanten Horizontaal Toezicht (HT) die gemeenten hebben afgesloten met de Belastingdienst vervallen vanaf 2023. Deze veranderende samenwerking tussen gemeenten en de Belastingdienst is het gevolg van de doorontwikkeling van een Horizontaal Toezicht (DHT). Omdat de nieuwe opzet specifieke eisen stelt, wordt extra ondersteuning gevraagd om een nieuw convenant HT met de Belastingdienst te sluiten.
5. en 6. Verschillende applicaties worden vernieuwd.

05 | Financiën

Voor dit programma zijn er geen incidentele baten of lasten.

08 | Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 2024 - 2027

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves:

- Om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente is het onderscheid tussen structureel en incidenteel van belang.
- Er zijn in het verleden diverse investeringen uitgevoerd zoals het zwembad Mijdrecht en de gemeentewerf in Abcoude waarbij de raad heeft aangegeven om een deel van de structurele afschrijvingskosten te bekostigen via een bestemmingsreserve. Daarnaast is in 2020 besloten om het verkorten van de afschrijvingsduur van onderwijshuisvesting van 60 naar 40 jaar op te vangen via een bestemmingsreserve.
- De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn hieronder vermeld. Daarnaast zijn deze mutaties zichtbaar in deze begroting bij het onderdeel 10 'De stand en het gespecificeerde verloop van reserves'.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000 (+ = toevoeging en - = onttrekking)					
Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1	Algemene reserve	1.500	1.500	1.500	1.500
2	Schoolgebouwen	-132	-106	-106	-106
3	Diverse afschrijvingslasten	-88	-88	-72	-72
4	Veenweidebad	-168	-168	-168	-168
5	Piet Mondriaangebouw	-37	-37	-37	-37
6	Gemeentewerf in Abcoude	-37	-37	-37	-37
7	Clubgebouw skeelerbaan in Baambrugge	-40	-39	0	0
	Totaal	998	1.025	1.080	1.080

Toelichting:

1. In overeenstemming met amendement Structurele bijdrage aan algemene reserve handhaven wordt structureel € 1.500.000 toegevoegd aan de algemene reserve.
2. Vanaf 2017 is de afschrijvingstermijn van schoolgebouwen aangepast van 60 naar 40 jaar. De kosten van afschrijvingen nemen hierdoor tijdelijk toe. De extra kosten hiervan zijn verrekend via de bestemmingsreserve 'Afschrijvingstermijn schoolgebouwen'. Dit vindt plaats tot en met 2044.
3. Vanaf 2014 geldt de verplichting dat investeringen met een economisch nut worden geactiveerd en in de loop van een aantal jaren worden afgeschreven. Voor de

afschrijvingskosten van een beperkt aantal investeringen geldt dat deze kosten worden verrekend met de bestemmingsreserve 'Diverse afschrijvingslasten'. In 2046 wordt voor de laatste keer deze reserve ingezet.

4. Vanuit de bestemmingsreserve Veenweidebad wordt € 168.000 ingezet om de huisvestingskosten deels te bekostigen. In 2049 wordt voor de laatste keer deze reserve ingezet.
5. Vanuit de bestemmingsreserve Piet Mondriaangebouw wordt € 37.000 ingezet om de huisvestingskosten deels te bekostigen. Dit vindt plaats tot en met 2033.
6. Jaarlijks wordt € 37.000 ingezet om een deel van de huisvestingskosten te bekostigen vanuit de bestemmingsreserve gemeentewerf in Abcoude. Dit vindt plaats tot en met 2045.
7. De bestemmingsreserve clubgebouw skeelerbaan in Baambrugge wordt ingezet om deels de huisvestingskosten te bekostigen. Dit vindt plaats tot en met 2025.

09 | De stand en het gespecificeerde verloop van reserves

- Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten.
- Onder reserves worden afgezonderde vermogensbestanddelen verstaan, die al dan niet met het oog op het realiseren van een vooraf bepaald doel zijn gevormd.
- Reserveren is een vorm van sparen:
 - Om later een (grote) investering te doen;
 - Voor moeilijke tijden (vet op de boten);
 - Om risico's op te vangen;
 - Voor incidentele of onverwachte kosten.
- In de financiële verslagleggingregels (artikel 43 van de BBV) is aangegeven dat de reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en bestemmingsreserves.
- In de raadsvergadering van maart 2020 is de Nota reserves en voorzieningen 2020 - 2022 vastgesteld. De uitgangspunten van deze nota zijn opgenomen in dit overzicht.

Ontwikkeling eigen vermogen per 31 december 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	19.707	18.689	19.404	22.840	20.159
Bestemmingsreserves	9.801	9.299	8.824	8.404	7.984
Te bestemmen resultaat	-935	432	2.158	-4.181	-3.547
Totaal eigen vermogen	28.573	28.420	30.386	27.063	24.596

Algemene reserve

1. De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten.
2. De algemene reserve wordt gevoed door rekeningresultaten.
3. Voor de algemene reserve is een ondergrens bepaald van 10 miljoen euro.

Verloopoverzicht algemene reserve 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	21.706	19.707	18.689	19.404	22.840
Te bestemmen resultaat (T-1)	3.137	-935	432	2.158	-4.181
Verschuiving tussen reserves	-1.000	0	0	0	0
Structurele mutaties	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Incidentele mutaties	-5.636	-1.583	-1.217	-222	0
Stand per 31 december	19.707	18.689	19.404	22.840	20.159

Bestemmingsreserves

Verloopoverzicht bestemmingsreserves 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
1. Schoolgebouwen					
Stand per 1 januari	2.010	1.867	1.735	1.629	1.523
Structurele mutaties	-143	-132	-106	-106	-106
Stand per 31 december	1.867	1.735	1.629	1.523	1.417
2. Diverse afschrijvingslasten					
Stand per 1 januari	1.407	1.319	1.231	1.143	1.071
Structurele mutaties	-88	-88	-88	-72	-72

Verloopoverzicht bestemmingsreserves 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 31 december	1.319	1.231	1.143	1.071	999
3. Veenweidebad					
Stand per 1 januari	4.528	4.360	4.192	4.024	3.856
Structurele mutaties	-168	-168	-168	-168	-168
Stand per 31 december	4.360	4.192	4.024	3.856	3.688
4. Piet Mondriaangebouw					
Stand per 1 januari	397	360	323	286	249
Structurele mutaties	-37	-37	-37	-37	-37
Stand per 31 december	360	323	286	249	212
5. Gemeentewerf in Abcoude					
Stand per 1 januari	854	816	779	742	705
Structurele mutaties	-37	-37	-37	-37	-37
Stand per 31 december	816	779	742	705	668
6. Clubgebouw skeelerbaan					
Stand per 1 januari	119	79	39	0	0
Structurele mutaties	-40	-40	-39	0	0
Stand per 31 december	79	39	0	0	0
7. Woningbouw					
Stand per 1 januari	0	0	0	0	0
Incidentele mutaties	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0	0
8. Energiebesparende maatregelen buitensportverenigingen					

Verloopoverzicht bestemmingsreserves 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Verschuiving tussen reserves	1.000	0	0	0	0
Incidentele mutaties	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting op de bestemmingsreserves

1. Schoolgebouwen

Doelstelling Deze reserve heeft tot doel om een deel van de afschrijvingslasten van schoolgebouwen te bekostigen.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2044.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om het afgesproken deel van afschrijvingskosten op te vangen.

2. Diverse afschrijvingslasten

Doelstelling Diverse investeringen worden deels bekostigd door het inzetten van deze reserve.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2046.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om afschrijvingskosten van diverse al uitgevoerde investeringen op te vangen. Het gaat om:

1. Groenonderkomens (25 jaar 2005 t/m 2029)
2. Nieuwbouw sporthal (40 jaar 2007 t/m 2046)
3. Kunstgrasveld Atlantis (20 jaar 2007 t/m 2026)
4. Kunstgrasveld Atlantis (40 jaar 2007 t/m 2046)
5. CSW veld 1 onderlaag (30 jaar 2016 t/m 2045)
6. CSW veld 1 toplaag (10 jaar 2016 t/m 2025)
7. CSW veld 1 hekwerk (30 jaar 2016 t/m 2045)
8. CSW veld 1 veldverlichting (30 jaar 2016 t/m 2045)
9. CSW veld 1 tegelwerk (15 jaar 2016 t/m 2030)
10. Berekening veld 1 Argon (30 jaar 2016 t/m 2046)

11. Hekwerken veld 1 Argon (30 jaar 2017 t/m 2046)

3. Veenweidebad

Doelstelling Deze reserve heeft tot doel de huisvestingskosten van het Veenweidebad deels te bekostigen.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2049.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van afschrijvingskosten van dit zwembad op te vangen.

4. Piet Mondriaangebouw

Doelstelling Deze reserve heeft tot doel om een deel van de huisvestingskosten van het Piet Mondriaangebouw te bekostigen.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2033.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van afschrijvingskosten op te vangen.

5. Gemeentewerf in Abcoude

Doelstelling Deze reserve heeft tot doel om een deel van de huisvestingskosten van de gemeentewerf in Abcoude te bekostigen.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2045.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van afschrijvingskosten op te vangen.

6. Clubgebouw skeelerbaan

Doelstelling Deze reserve heeft tot doel om een deel van de huisvestingskosten van clubgebouw skeelerbaan in Abcoude te bekostigen.

Looptijd De verwachte einddatum van deze reserve is 2025.

Gewenste omvang De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van afschrijvingskosten op te vangen.

7. Woningbouw

Doelstelling In maart 2022 heeft de raad ingestemd met het instellen van een bestemmingsreserve woningbouw. Deze reserve kan uitsluitend gebruikt worden voor de realisatie van sociale huurwoningen in De Ronde Venen. Het geld in het vereveningsfonds bestaat uit afdrachten ter compensatie van niet gerealiseerde sociale huurwoningen in woningbouwprojecten

Looptijd De verwachte einddatum is 2032.

Gewenste omvang Afhankelijk van de ontvangen afdrachten.

8. Energiebesparende maatregelen buitensportverenigingen

Doelstelling Het treffen van energiebesparende maatregelen die een structurele bijdrage leveren aan het omlaag brengen van het energieverbruik en energiekosten bij buitensportverenigingen en die daarmee de toekomst van onze buitensportverenigingen veilig te stellen

Looptijd De verwachte einddatum is 2027.

Gewenste omvang Ten laste van deze bestemmingsreserve wordt door de gemeente aan verenigingen een bijdrage verstrekt tot een maximum van € 80.000 per vereniging als de aanvraag voldoet aan de BOSAcriteria.

10 | De stand en het gespecificeerde verloop van voorzieningen

Voorzieningen zijn een onderdeel van de balans. Een balans bestaat uit een overzicht van de bezittingen, schulden en eigen vermogen op een bepaald moment. De voorzieningen geven een schatting van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen die min of meer onzeker zijn. In de financiële verslagleggingregels (BBV) is aangegeven in artikel 44 welke voorzieningen mogelijk zijn:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Beleidskaders

- Tot de voorzieningen worden gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden zoals riool- en afvalstoffenheffing.
- Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de aangegane verplichtingen en risico's. Zij mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van verplichtingen en risico's. Dit houdt in dat een voorziening nooit een tekort mag hebben.
- De omvang van de voorzieningen is zichtbaar in de balans. Hierop zijn twee uitzonderingen, te weten, de voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening verlieslatende grondexploitaties. Beide worden als correctiepost in mindering gebracht van het betreffende onderwerp.
- In de raadsvergadering van maart 2020 is de Nota reserves en voorzieningen 2020 - 2022 vastgesteld. De uitgangspunten van deze nota zijn opgenomen in dit overzicht.

De volgende voorzieningen zijn toegelicht:

1. Afwikkelen vermogensweg e.o.
2. Bijdrage akoestische maatregelen Stationslocatie Mijdrecht
3. Nog uit te voeren werken bouwgronden in exploitatie
4. Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)
5. Verlofsparen
6. Gemeentelijke gebouwen
7. Begraafplaatsen
8. Afvalstoffenheffing
9. Rioolheffing
10. Wonen
11. Beheer middelen De Boei.

1. Afwikkelen vermogensweg e.o.

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Afwikkelen vermogensweg e.o.					
Stand per 1 januari	230	0	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	-230	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0	0

Toelichting:

Deze voorziening is voor het afwikkelen van diverse nog uit te voeren werkzaamheden aan de Vermogensweg e.o. die vertraagd zijn door het faillissement van Memid in 2016.

2. Bijdrage akoestische maatregelen Stationslocatie Mijdrecht

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Bijdrage akoestische maatregelen Stationslocatie Mijdrecht					
Stand per 1 januari	200	220	220	220	220
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	220	220	220	220	220

Toelichting:

Indien het transformatorstation in de periode 2021 - 2031 wordt vergroot door toegenomen energievraag, dan draagt de gemeente maximaal € 220.000 bij voor akoestische maatregelen. Dit is contractueel vastgelegd tussen Stedin en de gemeente.

3. Nog uit te voeren werken bouwgronden in exploitatie

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Nog uit te voeren werken bouwgronden in exploitatie					
Stand per 1 januari	447	0	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	-447	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0	0

Toelichting:

In 2023 vinden de afrondende werkzaamheden plaats van grondexploitatie Stationslocatie Mijdrecht.

4. Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)					
Stand per 1 januari	1.009	1.177	1.345	1.513	1.681
Toevoegingen	168	168	168	168	168
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.177	1.345	1.513	1.681	1.849

Toelichting:

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de pensioenopbouw voor de (oud-)wethouders volgens de regels uit de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa).

5. Verlofsparen

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Verlofsparen					
Stand per 1 januari	779	779	779	779	779
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	779	779	779	779	779

Toelichting:

In de gemeentelijke CAO 2022 is afgesproken dat ambtenaren verlof kunnen sparen. Hiermee kunnen zij langere periodes vrij nemen of bijvoorbeeld eerder met pensioen gaan. Ook de uren van binnen het bovenwettelijke verlof vallen onder deze regeling.

6. Gemeentelijke gebouwen

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Gemeentelijke gebouwen					
Stand per 1 januari	1.889	1.696	1.548	1.453	1.041
Toevoegingen	305	305	305	305	305
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	-498	-453	-400	-717	-429
Stand per 31 december	1.696	1.548	1.453	1.041	917

Toelichting:

Deze voorziening is voor het opvangen van meerjarige onderhoudskosten van diverse gemeentelijke gebouwen. In december 2017 heeft de raad het voorstel 'Herijken voorzieningen onderhoud gemeentelijke gebouwen' vastgesteld. De voorziening heeft betrekking op:

- Brugwachterswoningen

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
<ul style="list-style-type: none"> • Diverse gemeentelijke woningen • Brandweerkazernes • Gemeentehuis • Werkplaatsen in Abcoude, Baambrugge en Mijdrecht • Kerktorens in Abcoude, Mijdrecht en Wilnis • Piet Mondriaangebouw (Integraal kindcentrum) Abcoude • Rondweg 1A in Mijdrecht • Jongeren centrum Tumult • NME-centrum • Brede School Present • Veenweidebad. 					

7. Begraafplaatsen

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Begraafplaatsen					
Stand per 1 januari	122	135	138	138	161
Toevoegingen	27	35	35	35	35
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	-14	-32	-35	-12	-36
Stand per 31 december	135	138	138	161	160

Toelichting:

In januari 2017 heeft de raad ingestemd met het voorstel 'Financiële onderbouwing van de voorziening en tarieven met betrekking tot de algemene begraafplaatsen in De Ronde Venen'. De voorziening is voor het opvangen van meerjarige onderhoudskosten en het ruimen van graven.

8. Afvalstoffenheffing

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Afvalstoffenheffing					
Stand per 1 januari	863	1.631	1.242	897	625
Toevoegingen	768	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	-390	-345	-272	-210
Stand per 31 december	1.631	1.242	897	625	415

Toelichting:

Uit deze voorziening worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van afval opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor meer informatie de paragraaf Lokale heffingen.

9. Rioolheffing

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Rioolheffing					
Stand per 1 januari	1.022	644	667	697	833
Toevoegingen	0	23	30	136	166
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	-378	0	0	0	0
Stand per 31 december	644	667	697	833	999

Toelichting:

Uit deze voorziening worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van riolering opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor meer informatie de paragraaf Lokale heffingen.

10. Wonen

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Wonen					
Stand per 1 januari	121	121	121	121	121
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	121	121	121	121	121

Toelichting:

In een overeenkomst Koopgarantregeling met woningbouwvereniging Cazas Wonen is afgesproken dat de ontvangen bijdragen door de gemeente worden ingezet voor sociale volkshuisvesting. Uit deze voorziening worden incidentele kosten voor sociale volkshuisvestelijke doeleinden opgevangen.

11. Beheer middelen De Boei

Verloopoverzicht voorzieningen 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Beheer middelen De Boei					
Stand per 1 januari	147	147	147	147	147
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
Bestedingen	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	147	147	147	147	147

Toelichting:

De gemeente beheert een deel van de financiële middelen van dorps huis De Boei om daaruit kosten te betalen van onderhoud.

11 | Overzicht nieuwe investeringen 2024 - 2027

- Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten.
- Bij een bestaand actief is sprake van een investering als de uitgaven:
 - leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of
 - leiden tot het verlengen van de levensduur; en/of
 - aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijvoorbeeld investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften).
- Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.
- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 15.000 worden niet geactiveerd. Uitzondering hierop is dat gronden en terreinen altijd worden geactiveerd.
- In 2020 heeft de gemeenteraad de nota activeren, waarden en afschrijven 2020 - 2024 vastgesteld. In de financiële verordening De Ronde Venen 2016 is vastgelegd dat investeringen een doorlooptijd hebben van maximaal twee jaar, tenzij er sprake is van een raadsbesluit.
- De genoemde bedragen in de tabellen zijn x € 1.000. De cumulatieve afschrijvingen hebben betrekking op de jaarlijkse effecten tot en met 2027.
- De jaarlijkse waardevermindering (afschrijving) start na het jaar van afronden.
- In onderstaande tabel zijn opgenomen de nieuwe investeringsbudgetten van 2024 t/m 2027. Er zijn daarnaast nog investeringsbudgetten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld en nog doorlopen in 2024 en verder. De al beschikbaar gestelde investeringsbudgetten zijn niet meegenomen in onderstaande tabel.

Investeringsbudgetten 2024 - 2027 per programma (bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
01	Wegen - 2e Velddwarsweg (Mijdrecht)	930	0	0	0
02	Wegen - A.C. Verhoefweg (Mijdrecht)	510	0	0	0
03	Wegen - Dukaton (Mijdrecht)	50	1.020	0	0
04	Wegen - Veldweg (Waverveen)	250	250	250	0
05	Wegen - Molenland (Wilnis)	660	0	0	0
06	Wegen - Burgemeester Padmosweg (Wilnis)	50	50	2.780	0
07	Wegen - Baambrugse Zuwe (Vinkeveen)	0	50	50	9.900
08	Wegen - Westerlandweg (Mijdrecht)	0	0	50	690

Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
09	Wegen - Cliffordweg (Waverveen)	0	0	50	760
10	Wegen - Herenweg (Vinkeveen)	0	0	0	50
11	Wegen - Botholsedwarsweg	0	120	2.600	0
12	Wegen - Mijdrechtsedwarsweg (Wilnis)	500	500	0	0
13	Bruggen - Demmerik	500	0	0	0
14	Bruggen - beton	254	0	0	0
15	Bruggen - hout	19	0	0	0
16	Waterwegen - Doorvaart Herenweg 54 (Vinkeveen)	75	0	0	0
17	Verlichting - armaturen	429	0	0	0
18	Verlichting - masten	88	0	0	0
19	Voertuigen en materialen	96	374	281	444
20	Riolering - Vervanging en renovatie riool	120	260	350	270
21	Riolering - Pilots Klimaatadaptatie	50	50	50	50
22	Riolering - Vervangen Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA)	0	35	0	0
23	Riolering - Iveco	0	0	75	0
24	Riolering - Hogedruksput	0	0	24	0
25	Riolering - Burgemeester Padmosweg	0	0	450	0
26	Riolering - Herenweg Vinkeveen	0	0	0	400
27	Afval - Perscontainers	37	0	0	0
28	Afval - Containers met dekzeilen	40	0	0	0
29	Recreatie - Beschoeiingen legakkers 4e fase	0	1.196	0	0
Totaal programma 1 Wonen		4.658	3.905	7.010	12.564

Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
30	Onderwijshuisvesting - Nieuwbouw RKBS Paulus, Abcoude	0	4.173	0	0
31	Onderwijshuisvesting - Nieuwbouw PCBS Koningin Juliana, Wilnis	0	3.564	0	0
32	Onderwijshuisvesting - Renovatie CNS Abcoude	0	2.954	0	0
33	Sportaccommodaties - Nieuw kunstgrasveld Abcoude (veld 3)	600	0	0	0
34	Sportaccommodaties - FC Abcoude veld 1	0	460	0	0
35	Sportaccommodaties - Miniveld sportpark Abcoude	0	90	0	0
36	Sportaccommodaties - Sportpark kern Mijdrecht - Argon veld 1	0	460	0	0
37	Sportaccommodaties - Sportpark kern Vinkeveen - Hertha veld 1	0	460	0	0
38	Sportaccommodaties - Sportpark kern Wilnis - CSW veld 1	0	460	0	0
	Totaal programma 2 Samenleven	600	12.621	0	0
39	ICT - Werkplekken en Mobiele Devices	210	210	210	210
40	ICT - Verbindingen, netwerk en bekabeling	72	35	0	27
41	ICT - Verwerking, opslag en backupcapaciteit	900	0	0	900
42	ICT - Beveiliging	20	115	0	76
43	ICT - Bestuur	0	0	50	0
	Totaal programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering	1.202	360	260	1.213
	Totaal investeringen	6.460	16.886	7.270	13.777

- Wegen:
 - Betreft verschillende wegen.
- Bruggen:
 - De vervangingsinvesteringen bruggen zijn opgenomen volgens het beheerplan kunstwerken 2020 - 2024. Hieraan is toegevoegd de brug bij Demmerik in Vinkeveen.
- Waterwegen:
 - De doorvaart wordt gerealiseerd voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de Vinkeveense Plassen.
- Verlichting:
 - Vanuit het beleidsplan openbare verlichting 2020 - 2024 zijn investeringen opgenomen voor de jaren 2023 en 2024.
- Voertuigen en materialen:
 - Hieronder zijn opgenomen voertuigen, maaimachines, houtversnipperaar e.d.
- Riolering:
 - Volgens het Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023 - 2027 vinden diverse investeringen plaats. De hieruit jaarlijks voortkomende kosten van rente en afschrijving maken onderdeel uit van de rioolheffing.
- Afval:
 - De jaarlijks voortkomende kosten van rente en afschrijving van de investeringen voor afval maken onderdeel uit van de afvalstoffenheffing.
- Recreatie
 - De gemeente zorgt voor een veilige en waar mogelijk natuurvriendelijke oevers op de legakkers en de zandeilanden in de Vinkeveense Plassen.
- Onderwijshuisvesting
 - De investeringen komen uit het Integraal Huisvestingplan (IHP) Onderwijsvoorzieningen 2023 - 2037.
- Sportaccommodaties:
 - Er staan diverse vervangingsinvesteringen op de sportparken gepland. Hierbij is geen rekening gehouden met een rijksbijdrage specifieke doeluitkering sport (SPUK) voor de compensatie van BTW. Onduidelijk is of deze bijdrage wordt voortgezet.
- ICT:
 - Voor vervanging van ICT zijn budgetten opgenomen voor de jaren 2024 - 2027.
 - De volgende gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats in 2026. Er is een vervangingsinvestering voor mobiele devices opgenomen voor de nieuwe gemeenteraad ter ondersteuning aan de uitvoering van hun raadswerkzaamheden.

Totaaloverzicht afschrijvingen

In deze tabel is opgenomen de lasten van afschrijvingen over de jaren 2024 - 2027. Hierbij is rekening gehouden met zowel de effecten van de 'afgesloten' en de 'nog uit te voeren' investeringen.

Bedragen x €1.000

Totaaloverzicht afschrijvingen		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-01	0.1 Bestuur	4	4	4	4
XT-03	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	7	7	7	7
XT-04	0.4 Overhead	438	670	600	693
XT-11	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	68	81	208	208
XT-21	2.1 Verkeer en vervoer	1.312	1.552	1.604	1.798
XT-24	2.4 Economische havens en waterwegen	0	2	2	2
XT-25	2.5 Openbaar vervoer	24	24	24	24
XT-42	4.2 Onderwijshuisvesting	438	431	889	1.121
XT-52	5.2 Sportaccommodaties	1.010	963	1.071	1.164
XT-57	5.7 Openbaar groen en recreatie	88	106	164	174
XT-61	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	76	76	76	76
XT-72	7.2 Riolering	1.217	1.224	1.182	1.200
XT-73	7.3 Afval	338	346	346	346
XT-75	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0
Totaal lasten van afschrijvingen		5.021	5.487	6.177	6.819

12 | Verdeling programma's naar landelijke taakvelden

Landelijk is bepaald dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen met daarin de baten en lasten per taakveld en de wijze waarop deze zijn verdeeld over de programma's. Deze taakvelden gelden voor alle gemeenten en hierdoor ontstaat vergelijkbaarheid tussen alle gemeenten.

Verdeling programma's naar landelijke taakvelden

Programma 1 Wonen	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
2.1 Verkeer en vervoer	7.2 Riolering
2.2 Parkeren	7.3 Afval
2.4 Economische havens en waterwegen	7.4 Milieubeheer
2.5 Openbaar vervoer	7.5 Begraafplaatsen en crematoria
3.1 Economische ontwikkeling	8.1 Ruimte en leefomgeving
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
3.4 Economische promotie	8.3 Wonen en bouwen
5.5 Cultureel erfgoed	
Programma 2 Samenleven	
4.1 Openbaar basisonderwijs	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
4.2 Onderwijshuisvesting	6.72a Jeugdhulp begeleiding
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.72b Jeugdhulp behandeling
5.1 Sportbeleid en activering	6.72c Jeugdhulp dagbesteding
5.2 Sportaccommodaties	6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	6.73a Pleegzorg
5.4 Musea	6.73b Gezinsgericht
5.6 Media	6.73c Jeugdhulp met verblijf overig

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
6.3 Inkomensregelingen	6.74d Gesloten plaatsing
6.4 WSW en beschut werk	6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.5 Arbeidsparticipatie	6.81a Beschermd wonen (WMO)
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.82 Geëscaleerde zorg 18-
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	6.82a Jeugdbescherming
6.71b Begeleiding (WMO)	6.82b Jeugdreclassering
6.71c Dagbesteding (WMO)	7.1 Volksgezondheid
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	

Programma 3 | Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid
-----------------------------------	---------------------------------

Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering

0.1 Bestuur	0.4 Overhead
-------------	--------------

0.2 Burgerzaken

Programma 5 | Financiën

0.5 Treasury	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
0.61 OZB woningen	0.8 Overige baten en lasten
0.62 OZB niet-woningen	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)
0.63 Parkeerbelasting	0.10 Mutaties reserves
0.64 Belastingen overig	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Overzicht taakvelden

De rijksoverheid heeft aangegeven dat het maatschappelijk belang van gedetailleerde data op het gebied van de Wmo en Jeugd groot is. Met ingang van 2023 zijn de lv3-taakvelden in het sociaal domein op het gebied van individuele voorzieningen Wmo en Jeugd opgedeeld om gebruikers meer informatie en vergelijkend materiaal te kunnen bieden. Deze wijziging heeft betrekking op de taakvelden 6.2, 6.3, 6.6, 7.1 en alle taakvelden beginnend met 6.71, 6.72, 6.81 en 6.82.

Bedragen x €1.000

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten					
XT-01	0.1 Bestuur	2.612	2.582	2.581	2.581
XT-02	0.2 Burgerzaken	1.312	1.170	1.334	1.468
XT-03	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	775	744	744	744
XT-04	0.4 Overhead	20.469	20.736	20.812	20.979
XT-05	0.5 Treasury	38	111	76	65
XT-061	0.61 OZB woningen	696	696	696	696
XT-063	0.63 Parkeerbelasting	25	0	0	0
XT-064	0.64 Belastingen overig	499	499	499	499
XT-08	0.8 Overige baten en lasten	992	994	995	997
XT-09	0.9 Venootschapsbelasting (VpB)	20	20	20	20
XT-11	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.560	3.606	3.747	3.742
XT-12	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.015	980	980	980
XT-21	2.1 Verkeer en vervoer	11.113	11.401	11.344	11.314
XT-22	2.2 Parkeren	70	70	70	70
XT-24	2.4 Economische havens en waterwegen	456	459	459	459
XT-25	2.5 Openbaar vervoer	220	206	205	205

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-31	3.1 Economische ontwikkeling	237	207	182	207
XT-33	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	316	316	316	316
XT-34	3.4 Economische promotie	89	59	59	59
XT-41	4.1 Openbaar basisonderwijs	158	158	154	158
XT-42	4.2 Onderwijshuisvesting	1.916	1.497	2.410	2.489
XT-43	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.036	2.928	2.928	2.928
XT-51	5.1 Sportbeleid en activering	378	378	378	378
XT-52	5.2 Sportaccommodaties	3.481	3.495	3.642	3.729
XT-53	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	315	315	315	315
XT-54	5.4 Musea	0	0	0	0
XT-55	5.5 Cultureel erfgoed	350	350	352	352
XT-56	5.6 Media	821	821	821	821
XT-57	5.7 Openbaar groen en recreatie	6.137	6.349	5.449	5.476
XT-61	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	4.043	4.046	3.964	3.963
XT-62	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorz.	3.200	3.167	3.167	3.167
XT-63	6.3 Inkomensregelingen	8.849	8.723	8.723	8.723
XT-64	6.4 WSW en beschut werk	2.073	2.040	2.007	2.007
XT-65	6.5 Arbeidsparticipatie	1.383	1.383	1.383	1.383
XT-66	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.061	2.061	2.061	2.061
XT-671	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.801	3.801	15	0
XT-671A	6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	726	776	2.691	2.741
XT-671B	6.71b Begeleiding (WMO)	942	992	2.963	3.028

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-671C	6.71c Dagbesteding (WMO)	159	159	159	159
XT-671D	6.71d Overige maatwerkarrangementen	69	69	69	69
XT-672	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	378	378	0	0
XT-672A	6.72a Jeugdhulp begeleiding	268	268	268	268
XT-672B	6.72b Jeugdhulp behandeling	1.101	1.101	1.101	1.101
XT-672C	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2.014	2.014	2.392	2.392
XT-672D	6.72d Jeugdhulp zonder verblijf over	215	215	215	215
XT-673A	6.73a Pleegzorg	599	599	599	599
XT-673B	6.73b Gezinsgericht	653	653	653	653
XT-673C	6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	599	599	599	599
XT-674A	6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zond	1.210	1.210	1.210	1.210
XT-674B	6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	2.643	2.643	2.643	2.643
XT-674C	6.74c Gesloten plaatsing	258	258	258	258
XT-681	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	249	249	0	0
XT-681A	6.81a Beschermd wonen (WMO)	-52	-52	196	196
XT-681B	6.81b Maatschappelijke- en vrouwenop	77	77	77	77
XT-682	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.336	1.336	0	0
XT-682A	6.82a Jeugdbescherming	-1.069	-1.069	19	19
XT-682B	6.82b Jeugdreclassering	1.081	1.081	1.330	1.330
XT-71	7.1 Volksgezondheid	838	838	838	838
XT-72	7.2 Riolering	3.969	4.018	4.063	4.108
XT-73	7.3 Afval	4.949	5.011	5.067	5.123

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-74	7.4 Milieubeheer	1.697	1.697	1.697	1.697
XT-75	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	260	260	260	260
XT-81	8.1 Ruimtelijke en leefomgeving	1.939	1.688	1.688	1.688
XT-82	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	75	75	75	75
XT-83	8.3 Wonen en bouwen	5.226	4.628	4.567	4.567
Totaal Lasten		118.927	118.143	118.590	119.266
Baten					
XT-02	0.2 Burgerzaken	821	818	969	1.062
XT-03	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	210	210	210	210
XT-04	0.4 Overhead	54	54	54	54
XT-05	0.5 Treasury	160	160	160	160
XT-061	0.61 OZB woningen	6.596	6.596	6.596	6.596
XT-062	0.62 OZB niet-woningen	4.507	4.507	4.507	4.507
XT-063	0.63 Parkeerbelasting	6	35	6	6
XT-064	0.64 Belastingen overig	165	165	165	165
XT-07	0.7 Algemene uitkering	76.840	79.380	73.600	74.800
XT-11	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4	4	4	4
XT-12	1.2 Openbare orde en veiligheid	75	75	75	75
XT-21	2.1 Verkeer en vervoer	259	259	259	259
XT-25	2.5 Openbaar vervoer	32	32	32	32
XT-33	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	174	173	173	173
XT-34	3.4 Economische promotie	1.046	1.046	1.046	1.046

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-42	4.2 Onderwijshuisvesting	93	93	143	143
XT-43	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	546	478	478	478
XT-51	5.1 Sportbeleid en activering	207	207	207	207
XT-52	5.2 Sportaccommodaties	1.215	1.216	1.216	1.216
XT-55	5.5 Cultureel erfgoed	7	7	7	7
XT-61	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	559	559	559	559
XT-63	6.3 Inkomensregelingen	7.591	7.591	7.591	7.591
XT-64	6.4 WSW en beschut werk	311	304	297	297
XT-66	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	79	79	79	79
XT-671	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	157	157	0	0
XT-671A	6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-27	520	520
XT-681	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
XT-681A	6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0
XT-72	7.2 Riolering	5.314	5.364	5.415	5.466
XT-73	7.3 Afval	6.687	6.749	6.811	6.874
XT-74	7.4 Milieubeheer	803	810	810	810
XT-75	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	416	416	416	416
XT-81	8.1 Ruimtelijke en leefomgeving	3.987	40	40	40
XT-83	8.3 Wonen en bouwen	1.899	2.553	2.822	2.949
Totaal Baten		120.819	120.110	115.268	116.800
Onttrekkingen					
XT-010	0.10 Mutaties reserves	3.987	1.692	641	419

Overzicht taakvelden		Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
XT-011	0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	0	0	4.181	3.547
Totaal Onttrekkingen		3.987	1.692	4.822	3.966
Stortingen					
XT-010	0.10 Mutaties reserves	5.447	1.500	1.500	1.500
XT-011	0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	432	2.158	0	0
Totaal Stortingen		5.879	3.658	1.500	1.500
Totaal taakvelden		0	0	0	0

13 | Indicatoren BBV

Gemeenten nemen uniforme beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkering en nieuwbouwwoningen. Deze indicatoren zijn geplaatst op <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>.

Indicatoren - Programma 1 | Wonen

	2021	2022	2023
Economie - Functiemenging			

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

• De Ronde Venen	50%	50%	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	57%	58%	-
• Nederland	54%	54%	-

Economie - Vestigingen (van bedrijven)			
---	--	--	--

Deze indicator geeft weer het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65 jaar.

• De Ronde Venen	211	224	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	185	195	-
• Nederland	165	174	-

Volksgesondheid en milieu - Huishoudelijk afval per gemeente			
---	--	--	--

Deze indicator toont de omvang van ingezameld huishoudelijk restafval. De meest recente cijfers zijn over 2019. Dit geldt ook voor verschillende andere gemeenten. Voor de gemeente De Ronde Venen was het 180 kg terwijl dit op landelijk niveau 163 kg was.

Volksgesondheid en milieu - Hernieuwbare elektriciteit			
---	--	--	--

2021

2022

2023

Hernieuwbare energie, ook wel duurzame of groene energie genoemd, is energie afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld. Dit is energie uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa. Fossiele energie en kernenergie vallen niet onder hernieuwbare energie, omdat deze afkomstig zijn uit bronnen die niet worden aangevuld. De meest recente cijfers zijn over 2019. Voor de gemeente De Ronde Venen was het 11% en op landelijk niveau 20%.

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing - Gemiddelde WOZ-waarde

Deze indicator geeft weer de gemiddelde WOZ-waarden van alle woningen. Het gaat om zowel koop- als huurwoningen.

• De Ronde Venen	399.000	440.000	517.000
• Gemeenten in de provincie Utrecht	349.000	382.000	449.000
• Nederland	290.000	317.000	369.000

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing - Nieuw gebouwde woningen

De indicator nieuw gebouwde woningen geeft weer het percentage nieuwe woningen ten opzichte van het totaal aantal woningen.

• De Ronde Venen	5,9	8,0	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	10,6	11,1	-
• Nederland	8,9	9,3	

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing - Demografische druk

Demografische druk geeft de verhouding aan tussen de som van het aantal personen van 0 - 19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20 - 64 jaar. Het cijfer van de demografische druk geeft inzicht in de verhouding tussen het niet-werkende deel van de bevolking en het werkende deel van de bevolking.

• De Ronde Venen	75%	77%	77%
• Gemeenten in de provincie Utrecht	68%	68%	68%
• Nederland	70%	70%	70%

	2021	2022	2023
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden			

Deze indicator geeft weer het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan gemeentelijke woonlasten. Zie voor meer informatie de paragraaf Lokale heffingen.

• De Ronde Venen	739	856	877
• Gemeenten in de provincie Utrecht	768	869	917
• Nederland	733	823	877

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden			
---	--	--	--

Deze indicator geeft weer het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisoude betaalt aan gemeentelijke woonlasten. Zie voor meer informatie de paragraaf Lokale heffingen.

• De Ronde Venen	815	933	956
• Gemeenten in de provincie Utrecht	860	964	1.029
• Nederland	810	905	944

Indicatoren - Programma 2 | Samenleven

	2021	2022	2023
Onderwijs - Absoluut verzuim			

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

• De Ronde Venen	2,7	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	2,2	-	-

	2021	2022	2023
--	------	------	------

- Nederland 2,7 4,2 -

Onderwijs - Relatief verzuim

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. In de tweede helft van 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

- De Ronde Venen 18 12 -
- Gemeenten in de provincie Utrecht 18 - -
- Nederland 20 24 -

Onderwijs - Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

- De Ronde Venen 1,3% - -
- Gemeenten in de provincie Utrecht 1,6% - -
- Nederland 1,9% - -

Sport, cultuur en recreatie - Niet-sporters

Deze indicator geeft aan de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. De meting van deze indicator vindt om de vier jaar plaats. De meest recente cijfers zijn die over 2016.

Sociaal domein - Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

- De Ronde Venen 645 663 -

	2021	2022	2023
• Gemeenten in de provincie Utrecht	892	919	-
• Nederland	806	825	-

Sociaal domein - Jongeren met een delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12 - 16 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

• De Ronde Venen	1%	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	1%	-	-
• Nederland	1%	-	-

Sociaal domein - Kinderen in uitkeringsgezin

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

• De Ronde Venen	4%	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	5%	-	-
• Nederland	6%	-	-

Sociaal domein - Netto arbeidsparticipatie

Deze indicator geeft weer het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

• De Ronde Venen	71,9%	73,8%	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	73,0%	75,0%	-
• Nederland	70,4%	72,2%	-

Sociaal domein - Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

	2021	2022	2023
• De Ronde Venen	0%	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	1%	-	-
• Nederland	2%	-	-

Sociaal domein - Personen met een bijstandsuitkering

Het aantal personen (per 10.000 inwoners) met een uitkering op grond van de Participatiewet en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

• De Ronde Venen	210	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	362	-	-
• Nederland	431	-	-

Sociaal domein - Lopende re-integratievoorzieningen

Deze indicator geeft weer het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar.

• De Ronde Venen	131	131	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	184	176	-
• Nederland	198	198	-

Sociaal domein - Jongeren met jeugdhulp

Deze indicator geeft weer het percentage van jongeren per januari met jeugdhulp. Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale problemen en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders.

• De Ronde Venen	9,4%	9,5%	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	13,9%	13,8%	-
• Nederland	13,2%	13,2%	-

	2021	2022	2023
--	------	------	------

Sociaal domein - Jongeren met jeugdbescherming

Deze indicator geeft weer het percentage van jongeren per januari met jeugdbescherming. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Het doel van de kindbeschermingsmaatregelen is het opheffen van de bedreiging voor de veiligheid en ontwikkeling van het kind. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

• De Ronde Venen	1,0%	0,9%	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	1,0%	1,0%	-
• Nederland	1,2%	1,2%	-

Jongeren met jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De meest recente cijfers zijn van 2021. Eind 2023 komen de gegevens beschikbaar over 2022.

• De Ronde Venen	0,2%	-	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	0,3%	-	-
• Nederland	0,3%	-	-

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Deze indicator geeft weer het aantal cliënten (per 10.000 inwoners) met een maatwerkvoorziening via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Maatwerkvoorzieningen zijn hulpmiddelen als een rolstoel, een woningaanpassing of een vervoersdienst. Daarnaast vallen diensten zoals hulp bij het huishouden en persoonlijke verzorging of dagbesteding onder een maatwerkvoorziening.

• De Ronde Venen	470	480	-
------------------	-----	-----	---

	2021	2022	2023
• Gemeenten in de provincie Utrecht	593	-	-
• Nederland	704	700	-

Indicatoren - Programma 3 | Veiligheid

	2021	2022	2023
Veiligheid - Verwijzingen Halt			

Deze indicator geeft weer het aantal jongeren van 12 t/m 18 jaar (per 1.000 jongeren) die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

• De Ronde Venen	4	7	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	6	6	-
• Nederland	8	8	-

Veiligheid - Winkeldiefstallen			
---------------------------------------	--	--	--

Deze indicator geeft aan het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

• De Ronde Venen	0,6	0,6	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	1,7	2,3	-
• Nederland	1,8	2,3	-

Veiligheid - Geweldd misdrijven			
--	--	--	--

Deze indicator geeft weer het aantal geweldd misdrijven per 1.000 inwoners. Hieronder valt misdrijven tegen het leven, bedreiging, mishandeling, afpersing en seksuele misdrijven (exclusief schennis der eerbaarheid).

• De Ronde Venen	2,5	2,1	-
------------------	-----	-----	---

	2021	2022	2023
• Gemeenten in de provincie Utrecht	3,2	3,2	-
• Nederland	4,4	4,6	-
Veiligheid - Diefstallen uit woning			
Deze indicator geeft aan het aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners.			
• De Ronde Venen	1,3	1,7	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	1,8	1,7	-
• Nederland	1,4	1,4	-
Veiligheid - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)			
• De Ronde Venen	3,8	4,1	-
• Gemeenten in de provincie Utrecht	6,0	5,5	-
• Nederland	6,1	6,0	-

Indicatoren - Programma 4 | Bestuur en bedrijfsvoering

Bij het onderdeel bestuur en bedrijfsvoering horen de volgende landelijke indicatoren:

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead

Deze indicatoren zijn opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering bij het onderdeel Landelijke bedrijfsvoeringsindicatoren.

14 | Financiële begrippenlijst

In dit onderdeel zijn financiële begrippen toegelicht.

- Accres
 - Groei of krimp van het gemeentefonds.
- Achterstallig onderhoud
 - Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.
- Activeren
 - Het op de balans presenteren van de financiële waarde van het aangeschafte of vervaardigde kapitaalgoed met meerjarig nut dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd
- Afschrijven
 - Het op een methodische wijze in de boekhouding (verslaglegging en verslaggeving) tot uitdrukking brengen van de waardedaling van een kapitaalgoed over een bepaalde periode.
- Algemene (dekkings)middelen
 - Inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven op de diverse programma's.
- Algemene Uitkering
 - Uitkering uit het gemeentefonds van het Rijk dat de gemeente geheel vrij mag besteden.
- Apparaatskosten
 - Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten bestaan onder meer uit de loonkosten voor het gehele ambtelijke apparaat en, ICT- kosten, huisvestings- en facilitaire kosten, inclusief externe inhuur. De griffie en bestuur vallen niet onder deze definitie.
- Begrotingsoverschot
 - Een begrotingsoverschot treedt op wanneer de baten hoger zijn dan de lasten.
- Begrotingstekort
 - Een begrotingstekort treedt op wanneer de lasten hoger zijn dan de baten.
- Beïnvloedbare ruimte
 - Begrotingsruimte waar de raad invloed op heeft.
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
 - Provinciale en gemeentelijke wetgeving in zake besluiten, begroten en verantwoorden.
- Bezetting
 - Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan.
- BTW Compensatie Fonds (BCF)

- Fonds bij het Rijk waar provincies en gemeenten betaalde btw kunnen terugvorderen.
- Componentenbenadering
 - De componentenbenadering houdt in dat op verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief, die afzonderlijk vervangen kunnen worden, afzonderlijk worden afgeschreven op basis van de individuele verwachte gebruiksduur van die delen.
- Directe opbrengstwaarde
 - Waarde van een kapitaalgoed bij directe verkoop.
- Dividend
 - Een deel van de winst dat aan aandeelhouders wordt toegekend.
- EMU-saldo
 - Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid. Niet alleen de financiën van de Overheid tellen mee maar daarnaast van decentrale overheden en premie gefinancierde sectoren. De lidstaten van de EU hebben afgesproken allemaal met eenzelfde definitie van het begrotingssaldo te werken. Ze noemen dit het EMU-saldo.
- Exogene factoren
 - Factoren/ontwikkelingen van buitenaf waar geen invloed op uitgeoefend kan worden.
- Exploitatie(begroting)
 - Begroting van baten en lasten.
- Externe inhuur
 - Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
- Gemeentefonds
 - Rijksfonds waaruit gemeenten jaarlijks de algemene uitkering ontvangen.
- Groot onderhoud
 - Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.
- Investerings
 - Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.
- Investerings met een economisch nut
 - Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
 - Investerings met een economisch nut, waarvoor een bestemmingsheffing kan worden geheven. Bijvoorbeeld riool- en afvalinvesterings.
- Investerings met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte

- Investerings die geen economisch nut opleveren (geen middelen genereren en/of verhandelbaar zijn), bijvoorbeeld wegen.
- Investerings, levensduur verlengend
 - Investerings die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van betreffend actief. Bijvoorbeeld, het renoveren (= vernieuwen naar de huidige maatstaven en normen) van een gebouw.
- Investerings: nieuwe- of uitbreidingsinvesterings
 - Investerings voor nieuwe activiteiten of voor uitbreiding van bestaande activiteiten. Bijvoorbeeld een nieuw gemeentehuis respectievelijk een uitbreiding van een bestaand gemeentehuis.
- Klein onderhoud
 - Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau.
- Levensduur verlengende investerings
 - Dit zijn investerings die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van betreffend actief. Bijvoorbeeld, het renoveren (= vernieuwen naar de huidige maatstaven en normen) van een gebouw. Het gaat hier dus niet om (groot)onderhoud. Onderhoud is niet levensduurverlengend, maar dient om het actief gedurende zijn levensduur in goede staat te houden.
- Lineaire afschrijvingssystematiek
 - Methode om de rente en afschrijvingslasten van een investering toe te rekenen. Kenmerkend voor deze methode is dat afschrijving gedurende de begrote levensduur gelijk blijft, maar dat door de rentetoekening over de boekwaarde (aanschafprijs minus afschrijving) de lasten in totaliteit jaarlijks dalen.
- Loon- en prijscompensatie
 - Beschikbaar gesteld budget om loon en prijsstijgingen op te kunnen vangen.
- Meerjarenraming
 - Zie perspectief.
- Netto budget/lasten
 - De lasten na aftrek van de baten die worden afgedekt vanuit de algemene (dekkings)middelen (zie toelichting algemene dekkingsmiddelen).
- Overhead(skosten)
 - Het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoehoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen
- Perspectief
 - Het financiële huishoudboekje van de gemeente voor een periode van vier jaar.
- Programmabegroting
 - De programmabegroting geeft een overzicht van de begrote baten en lasten van de gemeente. In de programmabegroting staat per beleidsprogramma vermeld wat het college/raad wil bereiken, wat zij daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.
- Programmarekening

- Na afloop van het jaar stelt het college de programmarekening (dit wordt de jaarrekening genoemd) samen en biedt deze ter besluitvorming aan de raad. In de jaarrekening staat vermeld in hoeverre de plannen zijn gerealiseerd; wat daarvoor is gedaan en wat het heeft gekost.
- Renovatie
 - Renovatie of renoveren is herstellen en wanneer nodig gedeeltelijk vernieuwen van een investeringsgoed, waardoor het beter bruikbaar wordt naar de huidige maatstaven en normen.
- Restwaarde van een investering
 - De restwaarde is de schatting, tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname, van de opbrengst die na de gebruiksduur nog gerealiseerd kan worden, verminderd met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van (delen van) het actief.
- Routine investeringen
 - Dit zijn investeringen ter vervanging van bestaande activa met als doel de bedrijfsvoering op het huidige peil te houden. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, huisvesting, voertuigen en materieel.
- Specifieke uitkering
 - Bij specifieke uitkeringen gaat het om geld dat gemeenten van het Rijk ontvangen en moeten besteden aan bepaalde taken (medebewindstaken). Het Rijk heeft het geld dus geormerkt. Gemeenten moeten bij het Rijk verantwoorden hoe ze het geld hebben besteed.
- Stelsel van baten en lasten
 - In het stelsel van baten en lasten worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan de jaren waarop de bijbehorende prestaties betrekking hebben. Dit betekent dat - als er bijvoorbeeld een congres is georganiseerd aan het einde van het jaar - de lasten op dat jaar worden geboekt; ook als de rekening pas in het volgende kalenderjaar binnenkomt en wordt betaald. Dit betekent ook dat uitgaven voor investeringen in bijvoorbeeld een gebouw dat x jaar meegaat niet ten laste komen van het jaar waarin de rekeningen zijn betaald, maar worden gespreid over de jaren waarin het gebouw wordt gebruikt. Achterliggend idee hierbij is dat de gebruiker betaalt en er een relatie kan worden gelegd met geleverde prestaties. Door uitgaven en inkomsten toe te rekenen aan de jaren waarop ze betrekking hebben, wordt het inzicht in de kosten van taakvelden en programma's bevorderd.
- Schattingswijziging van een investering
 - Een wijziging (door nieuwe inzichten) van een verwachte toekomstige gebruiksduur.
- Single information Single audit (SiSa)
 - Systematiek voor het verantwoorden van onder andere specifieke uitkeringen tussen overheidsinstanties.
- Social Return on Investment (SROI)
 - Methodiek om het maatschappelijke rendement van een investering in beeld te brengen.
- Stelselwijziging
 - Een wijziging van de vrij te kiezen waarderings-(activerings-)grondslag.
- Taakmutatie
 - Extra geld uit het gemeentefonds voor de uitvoering van nieuwe en/of bestaande taken.

- Uitbreidingsinvesteringen
 - Investerings voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten. Bijvoorbeeld, uitbreiding bestaand rioolstelsel, uitbreiding bestaand sportveld.
- Vastgoed
 - Een onroerend goed of een onroerende zaak dat zich kenmerkt door vereniging met de grond. Vastgoed omvat de grond en de opstal.
- Vastgoed met een bedrijfseconomische functie
 - Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie gaat het om vastgoed dat door de gemeente wordt aangehouden om bewust winst te realiseren en/of waardeinstijgingen te realiseren. Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie bestaat de mogelijkheid dat een duurzame waardevermindering moet worden verantwoord.
- Vastgoed met een maatschappelijke functie
 - Maatschappelijk vastgoed is vastgoed:
 - waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd,
 - waarvan de exploitatie (gedeeltelijk) door publieke middelen mogelijk wordt gemaakt,
 - waarin vraag (burgers) en aanbod (instellingen) fysiek bij elkaar komen en
 - waar iedereen (voor wie het bedoeld is) toegang toe heeft.
- Verbonden partij
 - Een privaot of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.
- Vervangingsinvesteringen
 - Investerings voor de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Een bijzondere vervangingsinvestering is een rehabilitatie van een weg. Dit betreft een vervanging op basis van einde levensduur, waarbij groot- en klein onderhoud (economisch) niet meer toereikend is. De weg wordt weer volledig nieuw aangelegd op het oorspronkelijke structurele en functionele niveau, zonder aanpassingen in vormgeving of gebruik. Er is sprake van een nieuw actief met een nieuwe levensduur. Indien de oude weg nog een boekwaarde heeft, dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden.
- Waarderen
 - De waarde die toegekend wordt aan het geactiveerde kapitaalgoed c.q. de investering op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Weerstandvermogen
 - Het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

15 | Afkortingen

In dit onderdeel zijn veel gebruikte afkortingen opgenomen.

Afkorting	Voluit
A	
AB	Algemeen Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
B	
BBV	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Bijstand voor zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BCF	Business Control Framework
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in exploitaties
BIZ	Bedrijfsinvesteringszone
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C	
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
D	
DB	Dagelijks bestuur
Diftar	Gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing
E	
EMU	Economische en Monetaire Unie

Afkorting	Voluit
F FG	Functionaris voor de gegevensbescherming
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Formatie	De hoeveelheid arbeidscapaciteit die is toegekend om de gemeentelijke output/de producten te kunnen realiseren. Het aantal formatieplaatsen wordt uitgedrukt in voltijdbanen (op basis van een volledige werkweek) oftewel fulltime equivalenten (fte).
G GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOO	Gemeentelijke Opvang Oekraïners
GR	Gemeenschappelijke regeling
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
H HRM	Human Resource Management
I ICT	Informatie en communicatietechnologie
loaw/z	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers/gewezen zelfstandigen
K KCC	Klanten Contact Centrum
M MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
O OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerendezaakbelasting
P POO	Particuliere Opvang Oekraïne
PvA	Plan van aanpak
PvE	Programma van eisen
R REP	Regeling elektronische publicaties

Afkorting	Voluit
RES	Regionale Energiestrategie
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RUDDO	Regeling uitzettingen en Derivaten Centrale Overheden
RWS	Rijkswaterstaat
S	
SHV	Schuldhelpverlening
SPUK	Specifieke uitkering
SROI	Social Return on Investment
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
T	
TCF	Tax Control Framework
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
U	
UWV	Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen
V	
V&W	Verkeer en Waterstaat
VAVO	Volwassenonderwijs
VMBO	Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging voor Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Afkorting	Voluit
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wet FiDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wet HOF	Wet houdbare Overheidsfinanciën
Wet OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WI	Wet Inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
W Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOO	Wet open overheid
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet Publieke Gezondheid
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten

Afkorting	Voluit
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand
Wwik	Wet werk en inkomen kunstenaars
Z ZAT	Zorg en adviesteams
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zelfstandige zonder personeel
ZZP	Zorgzwaartepakket

16 | Overzicht aangenomen amendementen en moties bij de begrotingsbehandeling

Inleiding

Bij de begrotingsbehandeling 2024 - 2027 van 2 november 2023 heeft de gemeenteraad aangenomen één amendement en één motie:

1. Amendement structurele bijdrage aan algemene reserve handhaven
2. Motie tweederde goedkope koop en huurwoningen

